

వ్ర తి ది న చు వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను
212.

Telephone No. 2544.

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం|| జూన్ నెల 11-వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౫౮
31224 శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ చవితి } No 58

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

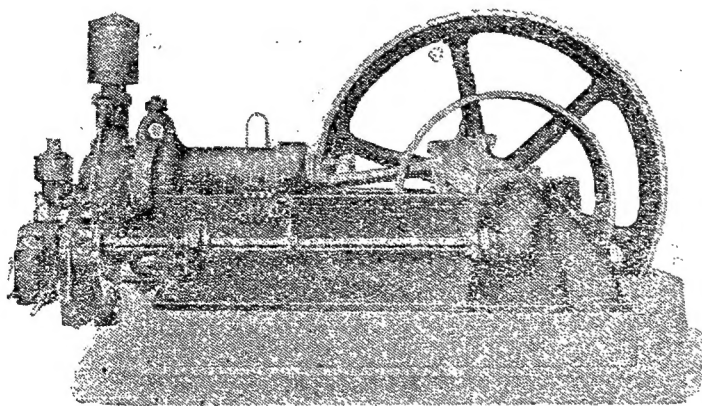
గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు
లేక
109, ఫ్రేరింగ్ డ్రో, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

“రాబ్బన్”

కోల్డు
స్టెర్లింగ్

క్రాడా
యిలు
యింజను

బలముగల న్యూట్రైపు యింజను. నిమగ్నములోపల (వేడిచేయవలసిన లేకుండానే) స్టార్టవుతుంది. క్రూడా యి
లు బహుత్కృత-వగాకాలును. ఎంతకాలమైనను ఆరుగురు, పదిగురు, మరమ్మతులు లేక తృప్తికరముగా పనిచేయును.
పదిమొదలు 60 హార్సపవనవరకు యింజనులు స్టాక్లోయుండును. స్పేర్ సామానులు రెడీ స్టాక్లో దొరకును.
మరిస్తే. (1) “రాబ్బన్” రెండుచక్రముల కోల్డుస్టెర్లింగ్ యింజనులు (2) కెమికల్ యింజనులు ఆవులకు వేరిం
గుటైపున్న డబుల్ ఫ్లేవీలు టైపున్న (3) గాస్ యింజనులన్నీ దొరకును. గరలకున్న, కేటాగనకున్న వ్రాయుడు.
నిజమైన హార్సపవనకొరకు మేకరలసర్టిఫికేట్టువడును. మెద్రాసులో అచ్చువేయించు బొమ్మల
కాకితములు నమ్మనుడు. ఏజెంట్లు:—

లండ్న్ ప్రేడింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు; బెజవాడ, (ఇండియా) మెద్రాసు ఆఫీసు; 7, సెకండులైనుబీచి, మదరాసు.

మూత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక క్రొత్త చికిత్స
URESOL (యూరిసోల్)

అనుభవమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును
9 మొదలు 12 కాప్సుల్స్ ఉపయోగించిన చాలును
అన్ని మందుల పావులందు, యిక్కర దుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును
(సాఫెక్టుస్ కాపీసినవా 3 ఈ దిగువ నిబాసమునకు వ్రాయవలెను.)

To be had of all Chemists, C. T. HARI 145, Broadway, Madras.

వ్యాధి వీడితులకు వర్తనాదమగు శిమందులను
జ్ఞానక ముంచుకొనుడు

స్టేక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెంటి జ్వరమృత్యు
జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. కెడ్డకయిన
జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టేక్స్ తయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు సీసా 1-కి రు 1-0-0

స్టేక్స్ కక్కువాదగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

కీర్తి శేషులైన రావుబాద్దూరు కంద కూరి

వీరేశలింగంపంతులుగారి

గ్రంథములు

ప్రహసనములు, నాటకములు, భాషాంతరీకృత నాటక
ములు, వచనప్రబంధములు, పద్యకావ్యములు, స్త్రీలకుపయో
గించు కథలు, పుస్తకములు, ఉపన్యాసములు, జీవచరిత్రలు,
సాహిత్యగ్రంథములు, పూర్వాంధకపులు, శాస్త్రము మొద
లగునవి గలవు. క్యాటిలాగనకు వ్రాసిన పంపబడును.
జయంతి గంగన్నగారు, బి. ఏ. యల్. టి.,
హెడ్డాఫీసు, కీరేశలింగం హైస్కూలు, రెవెన్యూ.

కొత్తాడపల్లి.

లాటరీనిధి	31-5-29 వరకు నగదుసమూహము	ఇంకను విక్రయింపబడని నగదు	వచ్చినవిల్లుల ప్రకారము
	మొత్తము	ఉజ్జామణిభరిదు	జరిగిన భర్తు
277-0-0	28,436-14-10		898-7-6
59-0-0			
50-0-0	28,364-15-6		1684-10-0
బాణ్ణీనిధి			
184-0-0	47,808-9-5½		1507-8-0
591-0-3	48,827-9-1		512-8-0
	13,445-14-5	700-0-0	విల్లు లింకను రాలేదు.
1063-1-0	44,583-11-4½	2500-0-0	994-18-6
712-0-0	27,928-13-4	200-0-0	విల్లు లింకను రాలేదు.
	7,536-13-0		
	4,579-4-10		
	5,836-10-2		
	5,818-8-11	100-0-0	
	1,591-2-9		
	10,018-8-10	50-0-0	
	182-1-9		
2986-1-3	2,64,899-10-3	3550-0-0	5507-12-0

బడెను. మొత్తము వసూలులో వ్యయము 100 కి 5 వంతులకంటె మించలేదు. 319 గ్రామములలోని ప్రజలలో అధికముగ రాజకీయ పరిజ్ఞానమును కలిగించుటకు జరిగిన యాసంఘాతములకు యీ మాత్రము వ్యయము గుట సముచితమే యగును. వసూలైన మొత్తములు మిక్కిలి హెచ్చుగా సంపాదించు గూడ మోటారుబండ్లకు బాదుగలను హెచ్చుగా చెల్లించును ఒకసలమునుండి మరియొకసలమునకు పరుగులిడుటకు మాకు శక్తిలేదు ప్రయాణములను గూర్చిన ఒక బిల్లును సేనిదివరకే ఎంగుయిండియాలో ఖాత్రాగా ప్రకటించి యుంటినిగాన, దానిని చూచినచో వివరములు తెలియగలవు. ఆ వ్యయములను యింకను తగ్గించుట కవకాశములేక పోలేదు. కాని, యిదివరకు జరిగిన అన్ని ప్రయాణముల కంటెను గూడ యీ ప్రయాణమునందు వ్యయము చాల తగ్గింప

బడినపుడు సే నిల్లు గ్రాములు కొరివ్యముగానే తోపించుచును. కాని ఈమాత్రపు సంస్కరణముతోనే సంపూర్ణ నొందుట వాడిగాదు ఇట్టి అల్పసంకల్పితవలన అభివృద్ధికి నిరోధము క్రమముగ సంభవించును భంగమును గూడ కలుగును. క్రమముగా వృద్ధిపొందుట తాజీలవడకచాలించుటగానే యుండుటగాని కలిగిన అభివృద్ధి క్షీణించుటలేదు. పరుగులెకడువేగముగానే జరుగను ఆంధ్రదేశమునందలి వ్యాయములకంటె నిల్లు హెచ్చుగా వ్యయముగల గూడ దనుమాట నిజమేగాని, అంతకంటెనుగూడ వ్యయములను తగ్గించుటకు ప్రయత్నము చేయవలసియుండును. ప్రజలు దేశముకొక కొరతను భవము పరమపవిత్ర మొదలని దేశేవేమలందరనుగూడ గానగా గ్రహింపవలసివచ్చును, ఈ వ్యయము లింకను తగ్గగలవు ఆగ్నేయ ప్రాంతములు దీనిని గమనింతురుగాక! (మోక గాంధీ-ఎంగుయిండియా. 10-6-29.)

ఆంధ్రరత్న జయంతి

పాతగుంటూరు, 10-6-29:—ఈరోజున నాయంత్రము గుమారు 4 గంటలకు ఈ పురమున స్థాపించబడిన ఆంధ్రరత్న దుర్గరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి స్మారక పురస్కారమునందు సభాసమావేశమైనది. ఈ పురస్కారము చదురులందును, ఇతరులును, గుమారు 200 మంది విచ్చేసిరి ఈ పురస్కారము పెక్కు రీతమున, చదురులు కొంగరుకు కి|| కే|| గోపాలకృష్ణయ్యగారి జీవితమునుగురించి స్థప్తముగా చెప్పిరి. సభ్యులందరూ, ఈ పురస్కారమువృద్ధిని, గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఆత్మకాంతిని గోరుచు సభ ముగించిరి.

పానాలయమున.

కిడంబి అనంతాచార్యులు,
పాతగుంటూరు, గుంటూరు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము
20 వ తేదీని సమావేశము

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క సాధారణసమావేశము ఈనెల 20 వ తేదీని రామచంద్రపురం తాలూకాలోని చోడవరము గ్రామములో మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు జరుగును. సభ్యులందరూ తప్పక విచ్చేయవలసివచ్చును విషయములు:

- (1) అభిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘమువారు జొంబాయి చేసిన తీర్మానములు
- (2) వినోదప్రస్థాన బహిష్కారప్రచారము
- (3) ఇతరవిషయములు.

కళా వెంకట్రావు,
కార్యదర్శి, తూ|| గో|| జి|| కా|| స||

బాలసూధ (రిజిస్టర్డు)

మద్రాసు, నరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందలి ధర్మవైద్యశాలయందు సుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యాత్మతము. సీతా 1 కి రు. 1-0-0. 135

డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఎం. అంజ్. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే పనివాండ్ర సంఘము

వై సంఘముయొక్క బెజవాడ శాఖ వారి యాజమాన్యముక్రింద బ్రెంటులో ఈనెల 12 వ తేదీ బృహదాం సాయంత్రము 6 గంటలకు జనరల్ మీటింగు జరుగును. మన యూనియన్ ప్రెసిడెంటుగా రగు వి. వి. గిరిగారు ఈసందర్భమున ఏప్రిలు 4 వ తేదీనాడు సిల్లలో గుర్తుమెట్టు వారి వద్దకు వెళ్లి అభిలభారత రైల్వే పనివాండ్ర డిప్యూటీమను గూర్చియు మన మిషనును చేయవలసిన పనులను గూర్చియు ఉపన్యసించురు.

రైల్వే పనివాండ్రు తప్పక దయచేయవలసిన పనులను గూర్చియు ఉపన్యసించురు.

బిటగుంట, } టి. వి. రావు, బాం. అజ్. లా,
10-6-29. } వైస్ ప్రెసిడెంటు, బెజవాడశాఖ.

ఆర్యవైశ్యమహాసభల అధ్యక్షసూచన

తూర్పుగోదావరిజిల్లా డెవ్లాపురమున జూన్ 28-29-30 తేదీలందు జరుగబోవు ఆర్యవైశ్యమహాసభల అధ్యక్షుల నిర్ణయమును గురించి, వైశ్యమహాసభయల అభిప్రాయముల దెలుపాలయినను ఆహ్వానసంఘమువారి కోరికపై, కర్నూలుజిల్లా ప్రేస వారపుటేట గ్రామమున ఆర్యవైశ్య శిబిరము 5-6-29 తేదీని శ్రీ వాసవీగ్రంథ నిలయమువద్ద శ్రీ కాళంగి వేంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై చేసిన తీర్మానము.

తీర్మానము

“15 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభకు గుంటూరు పట్టణవాసులును, సంఘసేవా ధురంధరులును, దానకీలురునగు బ్ర. మద్ది వేంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారినిన్ని, 4 వ ఆర్యవైశ్యయువజన మహాసభకు ఏలూరు పట్టణవాసులును, కార్యసూరులునగు శ్రీ జవ్వాజి అప్పారావుగారు గారినిన్ని, 8 వ ఆర్యవైశ్యమహాసభకు గుంటూరు పట్టణవాసియు, సద్గుణవతియు, భక్తిరసామృతాది గ్రంథ కర్తరియునగు శ్రీ చీమకుర్తి సత్యవతిదేవి గారినిన్ని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొని ఏతస్మాహాసభల దిగ్విజయముగా జరుప ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

జవ్వాజి సుబ్బారాయ గుప్తసిద్ధాంతి

శ్రీవాసవీగ్రంథనిలయధ్యక్షులు

వృత్తాంతలేఖలు

తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో
కాంగ్రెస్ సంస్థలు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ అధ్యక్షులగు వెన్నేటి వీ. సత్యనారాయణగారు, కార్యదర్శులగు కళా వెంకట్రావు, మల్లిపూడి పల్లం రాజగారు, ఈ దిగువ విజ్ఞాపన చేయుచున్నారు.

ఈ మధ్య జొంబాయిలో సమావేశమైన అభిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘమువారు దేశములోనున్న కాంగ్రెస్ సంస్థలను కాంగ్రెస్ సభ్యులను కాంగ్రెస్ సంఘముల సభ్యులను చేయవలసినదనిన్ని కాంగ్రెస్ సభ్యులను చేర్చవలసిన దనిన్ని ప్రబోధించియున్నారు. మన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘము వారు కాంగ్రెస్ సభ్యులను వెంటనే చేర్చి సభ్యుల జాబితాలను 15 వ జూలైలోపున రాష్ట్రసంఘ కార్యాలయమునకు పంపవలసినదని ఆజ్ఞాపించినారు.

ఈ మధ్య ఆంధ్రదేశములో గాంధీ మహాత్ముడు చేసిన పర్యటనలలో ఇతర జిల్లాలను మన తూర్పు గోదావరిజిల్లా ఎంతవఁదము తీసివేయకండా అన విధి నిర్వహించినందులకు ఎంతయు సంతసింపవలయున్నది

అందులకు సూజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘముయొక్క కృతజ్ఞతాభివందనములు, మహాత్ముని పర్యటనము జయప్రదము చేయుటకు సహాయపడినవారందరకు చెందవలసియున్నది. మహాత్ముని యెడల గల గౌరవములను, కాంగ్రెస్ సంస్థయెడల గల గౌరవములను, మన జిల్లాలోని కాంగ్రెస్ వారు లందరూ శక్తివంచనలేక ఏకాగ్రతతో పనిచేయుట ఎంతయు సుభదాయకము. ఈ సందర్భములో మన జిల్లా నాయకులగు శ్రీయుతి బులుసు సాంబమూర్తిగారు మన మధ్య లేనందులకు మేమెంతయు నగచుచున్నాము. సాంబమూర్తిగారు మన జిల్లాలో మహాత్ములవారి పర్యటన సందర్భములో మన్నయెడల వారి ఫలహా క్రింద ను నాయకత్వము క్రిందను ఇంకను ఎక్కువ సంతోషముగా మన మందరము యెంతయు చేయగలిగియుండుము. కాని మన నాయకులగు సాంబమూర్తిగారు జైలు లో ఉన్నందున మన యొక్క ఉత్సాహము ఇసుమంతయు తగ్గక పోవుటయే గాక ఎక్కుడు ఉత్సాహముతో మనమందరము మన విధ్యుక్తములగు గుర్తించి ఏకమనస్కులమై ఏకాభిప్రాయముతో పనిచేయగలిగితిమి.

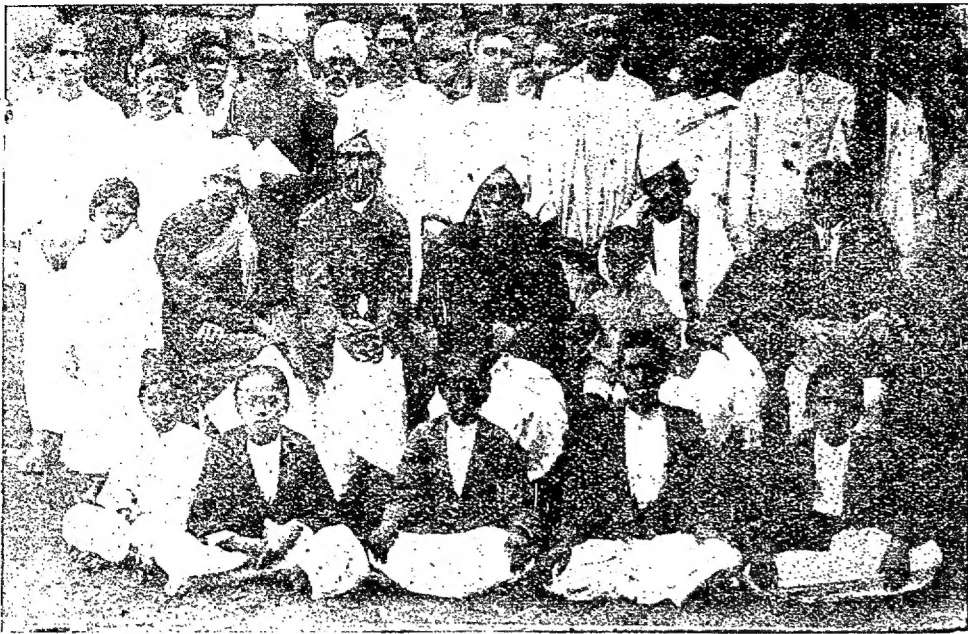
మనదేశము మహాసందిగ్ధాస్థలో నున్నది. రాబోవు మహాసంరంభము అన్నివిధముల ఎక్కుడు భీకరముగ నుండును. ఆ సందర్భమునకు దేశము తెయూరుగావలసియున్నది. అందులకు కాంగ్రెస్ సంస్థలన్నియు ప్రస్తుత స్థితికిన్న హెచ్చుగా ప్రతినిధులను చేర్చుకొని బాగుగా కృషిచేయవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారిలో మనము చేయబోవు శాంతిసంరంభముయొక్క జమాపజయములు మన కాంగ్రెసు సంస్థలయొక్క బలము మీదను, క్రమశిక్షావిధాన ఆధారపడి యున్నందు కట్టి సందియుము లేదు.

కాబట్టి ప్రతి కాంగ్రెస్ సభ్యుడును ప్రజాసాక్షిమి క సంస్థలలో నున్న ప్రతికాంగ్రెస్ ప్రతినిధియు ప్రతికాంగ్రెసు యభివానియు కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చుభారము తన విధ్యుక్తధర్మముగా గుర్తించి అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు జొంబాయిలో చేసిన తీర్మానములు అమలులో తెట్టుటకు సహాయపడవలెనని మేము విజ్ఞాపన చేయుచున్నాము.

మనకొరకు బ్రిటిషుకైలులోనున్న మన నాయకులగు సాంబమూర్తిగారికి మన జిల్లాలోని ప్రతిగ్రామములోను కాంగ్రెసు సంస్థలు స్థాపితమై పనిచేయుచున్నవి వినుటకన్న నెక్కుడు సంతోషవార్త వేరొకటుండదు.

తూర్పుగోదావరి } వెన్నేటి. సత్యనారాయణ
జిల్లా సంఘము } అధ్యక్షుడు
8-6-1929 } కళా వెంకట్రావు,
మల్లిపూడి పల్లంరాజు,
కార్యదర్శులు.

రాయలసీమ రెడ్డిమహాజనసభ, కొండకమర్ల

సాంఘికసమావేశసందర్భమునఁ దీయబడినది

కూర్చున్నవారిలో కడినుండి ఎడమకు:— నీరిసి ఆంజనేయులుగారు, 2 మాచిరెడ్డి వేంకటస్వామిరెడ్డిగారు, 3 చింతల శ్యామనారెడ్డి వర్మగారు (అధ్యక్షులు), 4 కురుమల వేంకటరెడ్డిగారు (ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు), 5 డాక్టర్ బి. సామ్యయ్యగారు. ఛాయాగ్రాహకులు:— టి. రంగప్పగారు.

తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టినపుడు తీయబడిన ఛాయావీడు.

ఛాయాగ్రాహకులు - టి. రంగప్పగారు

బి. ధర్మసింగుగారు

రెడ్డిమహాజనసభ కార్యకర్తలు

విరు మేత్రియకులు. కదిరివాస్తవ్యులు. పండిత ధర్మశాస్త్రులు, సంఘసేవానిరతులు. సాత్వికశాకాహారులు. మద్యపానమాంసభక్షణనిషేధబోధకులు. కేవల సనాతనధర్మావలంబకులు.

తలసాని వేంకటరెడ్డిగారు

రాయలసీమ రెడ్డిమహాజనసభ

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు

వీరు రెడ్డి (కా:పు)కులు. కురుమాలవాస్తవ్యులు. గొప్పభూస్వాములు. ఆదిమాంధ్రులయొక్క నిరుపమవాత్సల్యము గల్గి వారి కొక నివేశమును జలాధారమును, షాకాహారు నిర్మించియిచ్చిన యుదాహరణము.

రాయలసీమ రెడ్డిమహాజనసభ

కొండకమర్ల (అనంతపురము) 26-5-29

పాకాలనుండి ధర్మచరమునకువెళ్లెడి ప్యాపెంజరు బండిలో నీనెల 24 వ తేదీ యువయ మాటుగంటలవేళ సభాభ్యుత్థులగు శ్రీమాన్ చింతల రఘునాథరెడ్డి వర్మగారు వారియనుచు వర్గములో కదిరిస్తేషనులో దిగిరి. ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీమాన్ వేంకటస్వామి రెడ్డిగారు తమ మిత్రమండలితో సతిధలను సత్కారపూర్వముగ కదిరిలోని విడిదికి గొనిపోయిరి.

అధ్యక్షులును మండలాంతరముల నుండి వచ్చి రెడ్డిసాదరులును తదితరులునుజేరి, మరబండ్లలో నాటి సాయంకాలము కదిరికి పరునాటుమైళ్ల దూరముననుండు కొండకమర్ల పురము చేరిరి. వివిధవిధ వాద్యములనువలుల వెలయ తారముఖ్యు లాగం తక్షలను బురమునందలి విడిదియందు ప్రవేశపఱచిరి.

ఊరికి తూర్పుననుండు వేమనవనములోని వేమనగుడికి ముందుభాగమున నిర్మింపబడియుండిన పందిరిలో, నీనెల 25 వ-తేదీ సాయంకాలము 3 గంటలకు రెడ్డి మహాజనసభ సంఘసంస్కరణసభ జరిగినది. పురప్రముఖులును రెడ్డినాయకులును గ్రామాంతర జనులును రహదారిమైదువందల సంఖ్యకుబై బడి సభ సలకరించియుండిరి. మద్యపానము, మాంసభక్షణము, బాల్య వివాహములు, నిర్బంధవైధవ్యము మున్నగునవివలన చెడగు లగుగూర్చి మ-రా-రా-శ్రీ మా. వేంకటస్వామిరెడ్డి, చింతలపర్తి నాగిరెడ్డి, రామానుజులుసెట్టి నీరిసి ఆంజనేయులు మున్నగువారలు పండిత పామరజన రంజకముగ నుపన్యసించిరి.

మరుసటిదిన ముదయము 9-30 గంటలకు మరల సభ సమావేశ మయ్యెను. భగవద్దేవుని నామంతర మధ్యక్షు జ్యోతసము నధిష్ఠించెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు స్వాగతప్రకృ మధ్యక్షునకు సమర్పించెను. తరువాత సభ్యులు తమ ప్రారంభోపన్యాసము గావించిరి. ఛాయాగ్రహణకార్యము నడచినది. నలుపురు రెడ్డిబాలకులు, రెడ్డికుల ప్రబోధ గాన మొనర్చిరి.

మరల సాయంకాలము 3 గంటలకు మహాజనసభ వైపరీత్యముచే సమావేశ మయ్యెను. సభ్యులసంఖ్య మైదువందలకు మించియుండినది. ఆంధ్ర గ్రంథావళికభారము వహించి తమ భాషాభిమానమును గవలించిన శ్రీ కురుమాల వేంకటరెడ్డిగారిని ప్రశంసించుచు గొండలు మాటాడిరి. అనంతరము తీర్మానము లారంభమునొందెను. ముఖ్యతీర్మానము లన్నియు గావించబడినవి. అందు బెక్కండ్రు సభ్యు లత్యుత్సాహముతో బాల్సానిరి. విశంతూర్వాసా తీర్మానవిషయమున నాక్షేపణలు పాచ్చెను. వాయల్వాడు పురమునుండి విచ్చేసియుండిన శ్రీ రామానుజులు సెట్టిగారు వాని కన్నింటికి సమాధాన ముసంగుచు జవరంజకముగ నుపన్యసించిరి. రాత్రి 8 గంటలకు సభముగి సెను. విముక్తాభిషేకానంతరము 10 గంటలకు కదిల వాస్తవ్యులగు శ్రీపార్థము నాగప్పగారు సుస్వరాత్మకముగను సుమనోజ్ఞముగను ప్రహేళికాబాయి చరిత్రమును హాసభా రూపమున ముపన్యసించిరి. 27 వ తేదీ సాయంకాలము చెన్నకేశవాలయమున జరిగిన యాంధ్రగ్రంథాలయ సభలో నిందు స్థాపించబోవు 'అర్యభాషానియము' నకు తమయొద్దనున్న మాడుమందల గ్రంథము లొసగునట్లు శ్రీ కురుమాల వేంకటరెడ్డిగారు వాగ్దానము చేసిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

* * *
చిత్తూరుజిల్లా వాయల్వాడు పురవాస్తవ్యులగు చింతల రఘునాథరెడ్డివర్మగారి యధ్యక్షోపన్యాసము:—

౨. ఎఱుక-గతసంవత్సరము సంఖ్యాలపురముందు జరిగిన యాంధ్రమహాజనసభలో, వెనుక దత్తమండలములని పేరొంది యుండిన నాల్గజిల్లాల సమాహమునకు, 'రాయలసీమ' యను నామకరణముచేసి, 'దత్త' శబ్దమునుండి యా మండలములను బోలగించినారు. చిత్తూరుసహితము రాయలసీమలోని దగుటచే, ఆమండలమునకుం జెందిన సేను మీనాదేశే. రాయలసీమ ను నామకరణ మేర్పడినదేవునందు రెడ్డిమహాజనసభ జరుగుటలో నిడియేమొదలు. ప్రప్రథమమున వీనిని జగిలిన యాయ సంతపురమండలమువారు ప్రశంసార్హులు. కార్యనిర్వాహకుడగు శ్రీ వేంకటస్వామిరెడ్డి యుత్సాహవీర్యుడనియు, అహింసా ధర్మప్రచార తత్పరుడనియు, సేనెఱుంగుదును. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ కురుమాల టి. వేంకటరెడ్డిగారిని సేనింతుము. పోకప్పుడు ధర్మచరమున నాదిమాంధ్రమహాభా సందర్శనమున జూచియున్నాను. వీరు పంపములయెడ సెక్కుడుగఁ గరుణాపూ సునారనియు, ఆంధ్రభాషాభిమానులనియు, ఆభాషయంతరి రాయలసీమ (విద్యానగర) చరిత్రగ్రంథము పోషకులనియు మీ,

మిక్కిలి సంపదించినాడను. ఇట్టియుదాహరణలు పల్లెలలో వసించినను, మహాసభలనుగూర్చి పాటుపడుచుండుట, నగరవాసులకుఁగూడ నాచర్యప్రాయమగునంగతి. ఈ యాచార్యసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ వేంకటరెడ్డిగారు తనస్వాగతోపన్యాసమున నన్ను కొనియాడి మాటాడిరి. అది వారికి నాయోడఁగల సీతివిశ్వాసములను వెల్లడించునచేకాని జేయుకాదు. నా యహింసాప్రచార కైంకర్యములను గూర్చియు, నా శిష్యులందరినిగూర్చించియు, నాచార్యసంఘమువారు కృతజ్ఞప్రశ్నముచేసిరి. నా యాదేశములను దమవంటి యింగితజ్ఞులు మన్నించి యాచరణమునఁ జూపినపుడే నాప్రయత్నము సార్థకము కాఁగలదనిమాత్రము విన్నవించువాడను.

రాయలసీమలో విద్యావంతు లనేకులుండినను, ఈ గొప్పసభకు నన్ను అధ్యక్షునిగ నాహ్వానించియాదరించిన కార్యకర్తలయొడలను, నాచార్యసంఘమువారియొడలను, నేనెంతయుఁ గృతజ్ఞుడనయియున్నాడను.

2. సంఘజీవనము: సంస్కరణ. ఒకప్పుడు బలదర్పముల యందేమి రాజ్యపరిపాలనా చాతుర్యముననేమి మహోత్సాహమునూండెడి, నిష్కలంకమున కీర్తినివహించియుండిన మనరెడ్డి (కాపు) సంఘజీవనమును తొల్లింటి జేజును గోల్పడి, హినదేశ ననుభవించుచున్నది. మనసంఘ మేయేవిషయములలో నవనతినిబొందియున్నదో, యాసంగతులందు దిక్ప్రదర్శనముగ నూహించెదము. వానినుండి తొలగి సంఘమును సంస్కరించి దానిని సంపదపరిచిన బాధ్యత మనయందుఁ జాలగలదు.

3. అహింస- దంతియడుగులో జంతువుల పాదములెల్ల నిముడునట్లు సమస్తదర్పములు నహింసాధర్మమున లీనమగుచున్నవని, పెద్దలు నుడివియున్నారు. కావున నీయహింసా ప్రాచారణము ప్రపంచమునఁ బ్రతిజాతికిని బ్రతివృత్తికిని నత్యంతావశ్యకమైనది. అందునకు కాపుకుల జాతి దయావంతముగ తమ యుదాగరకాంతియునుచే దానికి ప్రోదించియు వారు, కాపు అన రక్షకుడని యర్థము. తన్నాశ్రయించిన ప్రతి జంతువును సంరక్షించి, యది పొందదగిన జీవిత శుఖము బరిపూర్తిగ దానికిఁ గల్గించుట యీ రక్షకుని ముఖ్యవిధి. అట్లుగాక తానే వానిని భక్షింప బూనుకొనినచో, కంచెయే చేసు మేసినట్లుగాదా. పశుతతి మనకుఁ బ్రాణస్పృశము. దానినుండి మనకు గల యుపకృతి ఎల్ల నాతీతము. ఉపకార కారకముగు జీవకోటి కపకారము సల్పుట మనుష్యధర్మమా. శత్రువులు జీవిత శుఖము ననుభవించువలసిన స్త్రీ లోకమున కొందఱు యువకులు వితంతువులైనపుడు, వారిని జన్మాంతరము వఱకు నిర్బంధ వైధవ్యమునకు గుఱిచేయుటయు నొకవిధముగ హింసయే ఇందుచే విచారదోషము హెచ్చును. ధ్రువాభ్యర్థులు పెరుగును. స్త్రీ హింసలు సంఘటించును. కాన నిట్టి ఘోరకర్మములను దొలగించుటకై వితంతువులలో నిష్క్రమున్నవారికి బునర్వివాహము గావించుట యుచితము. ఈ కారణములచే నేను రమారమి యేబదిమంది యనాధ యువకులకు పెండ్లిండ్లు చేసినాడను. పురుషులకు లేని యీ రెండవ వివాహసంబంధమునాటంకము స్త్రీల కేల దాపురించినదో తెలియరాదు. మహామృదీయ క్రైస్తవమతములలో నీ నిర్బంధము లేనేలేదుకదా. మఱియు మానవకోటిలో సమానబాధ్యత నందదగిన యొక తెగవారిని, హింసకులైలని దూరము ద్రోలుట, వేటొక విధముగ హింస యగుచున్నది. ఇట్టి నూతనాంశములనెల్ల గ్రహించి పోషకవర్ణమునకు తెందిన మనము పంచముల విద్యాబుద్ధులగుచ్చి ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి, వాని మాలిన్యము దుడిచివైచి, యెట్లు దోషము మాని, సర్వవిధముల హింసాప్రవృత్తులనుండి దూరముగఁ దొలగింప యత్నముని, మనవిధేయమైనాడను.

మద్యపానము—భారత ప్రపంచమును బానిసత్వమునకును-దారిద్ర్యమునకును గుఱిచేసిన మహాభూతములలో మద్యపాన పాన పితౄ మగ్రస్థానము వహించియున్నది. ఈ దురభ్యాస కారణమునఁ బరేష్ట క్రిందటికంటె నేడు మనసంఘ మెంతటి దీనాశ్చర్యోఁ గందుచుండునదియు, విజ్ఞులైనవారు గ్రహించుచుండకపోలేదు. త్రాగుడుచే నెన్ని వ్యాజ్యములు హెచ్చుచుండునదియు, నెన్ని కుటుంబములు మాలుచుండునదియు, మన మనుదయము గమనించుచునే యున్నారము. మద్యపాన కర్మము హేతుమైనదియు, నది పంచమహాపాతకములలో నొక్కటియనియుఁ దెలిసియున్నను జన సంతతినుండి యాపికాచమును బాఱఁద్రోలకుండుట యంతమాత్రము సమీచిన భర్తృము కాఁజాలదు. త్రాగుడు హెచ్చుచుండుటచే, బట్టిసారాయముల పరిమితి మీటుచున్నది. శేరిలింగంపల్లి (కాపుల)లోఁ తెక్కింద్రు నాగరకల్తై విదేశీయ సారాయముల రుచిచురగి, మన భాగ్యదేవతను దీప్తిపాంతులముగూడ సాగించుచున్నాడు. సోదరలారా, మేల్కొనడు, రెండు, మన తమ మనోగన

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము

అన్ని ప్రాంతములందు గల ముద్రాతి, కాళ్వే, కాతాదారులు పలుమారు కోరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్సు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్సు, వెండి, బంగారు, హౌస్సెరి, రంగులు, పెయింట్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఫాన్సి సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు ఏజన్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినట్టివారే నియమింపబడి యున్నారు.

ఇతరులతరపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పద్ధతినైన వారిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయించుము.

నేట్టి అగ్గిపుల్లలు, గంధకము అన్నిరకములది, లేబిల్సు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గమ్యస్థానమునకు చేరుటకై అర్జరులు మిక్కిలి స్క్రీముగా చేరునట్లు పంపబడును. నేట్టి అగ్గిపుల్లలు మీకు దగ్గర నుండు రైలుస్టేషనుకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడున తేబిలులను మా కిచ్చిన ఇతర తేబిలులగుల సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును.

తెలివిలాగుము: ప్రాక్ - లిసాను నెం 28496.

phone 23496.
Tele gram: Shrivak.

LALLUBHAI JLCHAND SHAH

Wholesale Matches Merchant,

Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

మల వివాశనమునకు గారభూతమును నీపానపితాచమును రూపుమాపి, లోకము నుద్ధరింప బద్ధకంకణులుగ నుండు.

భార్యోపహాసము—మృత్యువులు చాపీనులై చెడుటకు చాల్యుపాహములు గూలక్రిమిలగులై దోడ్పడుచున్నవి. ఈదురాచారము కొన్ని శతాబ్దములనుండి ప్రజాతులలో వ్యాపించి వేళ్లూని యున్నది. మనరెడ్డిసంఘమున దీనికి స్థానము మృగ్యమైనను వై వారిని జూచి మనవారు సంకెము మురిపెమునకై బొమ్మలపెండ్లిండ్ల కంకణ మెంగుచున్నారు. కడచిన దినములలో, మనకలజాలు ప్రాథ వివాహములకలన, పుష్టికరముగ సంతానమువహిసి, తామును దమసంతతియును రోగమున నది లేక జీవితకాల మంతయు హాయి చతుభవించుచుండిరి. ఇపుడుగూడ సమస్తతకాయలై దృశ్యాంగలై యాజానాభాచులై నెలయు పెద్దలను పెండ్లి నందందు జూచుచున్నాము. బాల్యవివాహంబురము మనజాతిలో నికను బాదుకొనకముందే, మన సోదరీమణులు పూచికపుడకలంబి విడ్డలను బ్రసవించుటకుఁ బూర్వజే, ఆనినుగులు రోగములపుట్టలై మరణపర్యంతము జీవచ్ఛవదశే గడువకుండగనె, యందందు మొలకలెత్తుచుండు బాల్యవివాహ వివాహంబురములను నిర్మూలము గావించుటకు మనము విధిగఁ బ్రయత్నింపవలసి యున్నది.

అంతశ్శాఖలు—వికమత్యము—మహారాజులు రాజులు జమిందారులు భూస్వాములు నయి మీఁదు మిక్కిలి ప్రాభవ వైభవోన్నతులచే బ్రహ్మాతిక్రేయము మన జాతి, తమ బలమును - దర్బమును - గౌరవమును గోల్పోవుటకుఁ దైనఁ జెల్వినచుంకములే కారణములుకావు. అందైకమత్య విహీనతయు నొక్కటి. మన వర్ణమున దర్బగ్రస్తులగు నాయకులు కొందరు మదోన్మత్తతచేఁ గుడింభరులకు కలహకారుల నులలోఁ దగల్కొని, నేలపాఠిమేరల సంబంధముగనో - కాలావల సంబంధముగనో - తగవులు పెట్టుకొని, మన సంఘ జనులపైననే ధ్వజమెత్తి లోని మనస్ఫుర్ణము రేఁగఁజేసి, వెట్టి వెంకయ్యలగుచున్నారు. శోర్లు క్రింద కోటి రూపాయలైననేమి! ఉన్నచో నేరు చెప్పి చిందాడి యెదుటిగానికొంప కూలఁద్రోయుచున్నాడు, కాని యశస్వీరమగు సత్కార్యము వికమొగమైన మిరలింపఁడు. మీ మండలమున మేధావంతులై - విద్యానిధులై - శేరిలింగంపల్లి నాయకులై వెలసిన మన కులజులు, బహుకాలము పరస్పర కల హములకుఁ బాల్పడి, యందన్యులకు చను వొసఁగి, చివర నేయిల్పాంశములలోనో చిక్కుచెడి, బోనులలోఁ దగుల్కొన్న మృగ రాజముల పగిది తమ కార్యతో పాదుల నఁఁఁఁగొని, తమకు లాంగి పనిచేసినవారికే తాము లాంగవలసిన నీతికిచ్చి రని విసుటకు జాల లజ్జయు సంతాపమును బొందుచున్నాడను. ఇందులకు మనలోని యొకమత్యము చెడుటకంటెఁ బ్రబలతరకారణము ఏమిదికలదు? వానికిఁ తోడుగ జాతి వైషమ్యములు - సంతశ్శాఖా భేదములును నావరించి, జాతిని మార్చుకొన్నామునక గుఱిచేయుచున్నది. మనరెడ్డిగారు, తె. గ. శాఖలగులపు అందు, కొడితి - పంట - పాల - బూయించి - మెరుగు - మోటాటి - యనునవికొన్ని, ఈ శాఖలవారు సహపక్షి-భోజనము పాటించినను; నేటికి శాఖా వివాహముల నంగీకరించుట లేదు. కాకపు అట్లు శాఖా వివాహములను ప్రబలుచో న్యక్తికి న్యక్తి దూరము కావలసిన పరిస్థితి కొన్నాళ్లైన సంభవింపకతప్పదు. ఇది సంఘవిచ్ఛేదమునకే మూలము. కాన రెడ్డిమహాజనులందఱు నీ విషయమున జక్కగ యోచించి, భోజనసాదులలోని వివాహకార్యములందు

సమస్త మేకిభావమువహించి కలిసికొల్పవలసి బొంది జాతి మద్ధరింపవలయు నకుట నా ముఖ్యమతము.

స్వాశీయవారోధియము—మనజాతిలో గాని నుగతికముగ నింజ జరిగెడు మంచిచెడుకార్యములకు సంఘేయులు కర్మకాండనడిపి వారే మనసంఘమును బనిప్రపరులవలసి యున్నది. ఇట్లెంతకాలము మనమిరులపై నాధారపడియుండవలయునో దానిఁగూర్చి చర్చచేయని యంతకాలము, మనకు బోధపడజాలదు. మీరు పత్రికలు తిలకించుచున్నారా? అట్లయినచో, నొక్కపర్యాయము ఉత్తరమంజల బ్రాహ్మణేతరుల యభిప్రాయాని సంస్మరింపుము. వారాయాజాతీయందే పురోహితులను సిద్ధముచేకొని, కార్యసౌకర్యమునకును, సౌలభ్యమునకును, జాత్యభివృద్ధికిని దారి తీయుచున్నార. చూడుడు-మనలను కూడ్రులలో జేర్చి యొకతెగవారు వేదోక్తవిధులనుండి, బహుమగ్నించిరి.

ఇంకంటె వేజేమి యుమానము కావలయును? మా ననాటికెల్ల దరణోపాహుసాధనమై, ప్రపంచమును బావన మెనర్వగల పరమోత్కృష్టకై వేదమంత్రముల కున్నపును, శూద్రులు వానినేల పరింపరాదో!! పరించుటచే వైకొను పాపమేమి! బ్రాహ్మణ్యపురుషులవారు మనలను శూద్రులనియు దాసులనియు వ్యవహరించుచున్నారు. దాసభిము సంకరజాతి మానవున కన్యాయించుచున్నది. ఈదాస-శూద్ర-పదములు మనము తొలగించుకొనుటకు, మహర్షి దయానందుని మత మనుసరింపవలసియుండుట ముఖ్యపరము. మనవారు కుక్షింభరుల దురాత్మేషములకు జంకి, సదాచారముల పట్టున నుత్సాహము జూపవెనుడియుచున్నాడు. కాని మనవంశపట్ట బిరుదునుగు (రాట్ల-రేడు-రెడ్డి) రెడ్డి శబ్దమును బట్టి, మనకులకలెల్లరు యజ్ఞోపవీత ధారణము గావించికొని, మనశ్శ్రీయ) అన్యాయాచారమును నిలుపవలసి యున్నది. నేను యజ్ఞోపవీత ధారణము చేసికొనినపుడు గిట్టని వారెందఱో దుఃఖించి యుండవచ్చును. మనము వైవాంశ సంధూతముగు మానవకోటికి జేరినవార మగుటచే, వితండావధుల దురాత్మేషములకు జెరియాయక గాయత్రిని నేవించుటతో, స్వజాతిలో బురోహితులను సిద్ధపఱచి, సంఘవృద్ధికి దోడ్పడు మనవిధాయక కృత్యము.

విద్య: భాషాభిమానము—మన సంఘమునకు లభ్యజాతి సంరక్షణలై విద్యాగుంతులగుటతో, నత్యధికశ్రద్ధ వహించుచుండుటకు, నేను చాలహర్షించుచున్నాడను, అది వారి సదువుజ్ఞానముకొఱకేకాని నేవాస్త్రుతి నాకాంక్షించునదిగ నుండరాదు. వన మింతదనుక నేనాడును బానిసవృత్తి నవలంబించి యుండలేదు. రెడ్డియవకులారా! విద్యాభిమాన తత్పరులారా! స్వాతంత్ర్య దీక్షులంబులారా! ఒక్కమాట చెప్పెదను వినుడు. మీరు నేవాస్త్రుతి కై నోసిలి యొగ్గి భిక్షమునేఁడి మీపూర్వల యశమునుగఁ గళంకము నావాదింపకుండు. వైచేయిగఁ బ్రార్థించి క్షిప్తినిగొనుడు. మీరాంధ్రులు. హర్షభాషాభిమానము మీకు వెన్నతోఁ బెట్టినది. మీపూర్వులగు రెడ్డిరాజులచరిత్రము మీస్మృతి పథముననే యున్నదికదా? వారి ప్రాభవ వైభవోన్నతులు విశుద్ధత్యాగ శీలానులు-మీకు ప్రోత్సవికావు. ఎన్నియో వందలయేండ్లక్రింద భౌతికజీవాము చాలించియున్న మీపూర్వులయశశ్చంద్రికలు వారు కృతినందిన కార్యరాజముల మామమున నేటికి నాండ్రలోకమునఁ బ్రకాశించుచున్నవి. కవి సార్వభౌముఁడై యాంధ్రావనిలో బ్రబలభాగ్యతీనందిన శ్రీనాథ కుమారకవివీరయ్య, మీరెడ్డికు

జూలదేనుడి! మీరును మండలాధిపతులను భాషాభిమానులను యిన, నేటి మీవేంకటేశ్వరగారి యువారత్యాగశిలము నాద త్తముగ నుండునని, మీమీ పుండలములయందలి కవులను పండితులను బోషించి ప్రోత్సహించి, నన్నెఁగాంచుడు.

రాయలసీమలో కవులు-పండితులు-పెక్కింద్రుగలరు. వారి కృతులయందు భావశాలలకు మోగింపవలెనే లేకపోవదు. కాని లాకట్ బోర్డు అధ్యక్షులలో సభాసంఖ్యాకులు కావు కులజులందరూ, రాయలసీమలోని పండితులయొడ యెంతవరకు న్యాయము చూపుచున్నారో తెలియదు. ఈ త్రవమండలముల నుండి, యేటేట కోఁజిట్టాలవలె కట్టలు కట్టలగ దిగుతు యగు, నే గ్రంథములకు మామోహ చాటియక, రాయలసీమ లో బుట్టిపెరిగి, పిల్లల కనువుగ గ్రంథములు వ్రాసిన పండితుల కృతులకే మొట్టమొదట స్థానమొసంగుటకై, స్థానిక పాలకాధ్యక్షులకును- నందలి విద్యావిచారణాధికారులకును- సలహా నొసఁ గుచున్నాడను.

ప్రతి, భద్రక:-ప్రతి మనచేలబుట్టిన మురిపెంపు బిడ్డ. జేరు పెనగ పెగలనెట్టి న్యాయమోహమున మనము మొదటినిగును ను కుప్పింపజేయుచున్నారము. మీరు కద్దరు నభివృద్ధి నొం దింపవలయునని తలంతురేని, ప్రతివైరును విరివిగఁ జెంబొం దింపుడు. దాని యంకురార్పణమునకుఁ బరికరములనఁ దగిన భూమాతలను, వ్యవసాయమున కిష్టబంధువులవంటి వృషభరాజ ములకు మాతృకలైన గోమాతలను, మీరనారతము శ్రద్ధతో నేవింపవలసియున్నది. మీ గృహములలోని భండములు, కాఫీ తేనీటి పానకములకుఁగాక, పాలుపెరుగునకుఁ దావలములు కావలసియున్నది. ఇందులకునువుగ దయానందదాతయగు పరమ పిత, మీకెల్లరకు సత్సంకల్పమును కార్యశక్తిని- బ్రసాదించి, మిమునందక్షింపుచుగాక! సమస్త జీవములును సర్వజేతల సుఖమే పొందెడివిగాక!

ఓమ్ కాంతి శాంతి శాంతిః

* * *

26-5-29 న సమావేశమైన రెండవనాటిసభలో గావింపబడిన తీర్మానములు

గ్రంథపోషక ప్రశంస

దత్తమండలములకు రాయలసీమ యను నామకరణ మొ నర్పబడిన మొదటిసంవత్సరమే విద్యానిగర చరిత్ర మనుజేరున జెలువడిన యా గాయలసీమ చరిత్రమునకు పోషకత్వము వహించి తమ నిరుపమానమైన యాంగ్ర భాషాభిమానము గనబఱచి యా విషయమై రాయలసీమలోని రెడ్డియువకులకెల్ల మార్గదర్శకమైన శ్రీకురుమాల వేంకటరెడ్డిగారి నీసంఘమువారు ప్రశంసించు చున్నారు.

2. అతిమాంధ్రులకు దోడ్పాటు

కొండకమర్ల ప్రాంతమునందలి యాదిమాంధ్రుల యభి వృద్ధి విషయమున శ్రీకురుమాలజీ వేంకటరెడ్డిగారు జూపు చున్న యనుపమ శ్రద్ధా విశేషముల కయి యీమహా జనసభ వారు తమ యామోదము గనబఱచుచు నావిషయమై రెడ్డివారి ప్రయత్నములకు సర్వవిధముల దోడ్పడునట్లు ప్రభుత్వమువారిని స్థానిక పాలకాధికారులను ఈ సంఘమువారు ప్రార్థించు చున్నారు.

3. గ్రామ జాతరలు

క్రింది జాతివారలలో క్షుద్ర దేవతారాధనము చిరకాలమునండి వచ్చుచున్నది. ఇందువలన నేటేట జేలకొలది సాధు జంతువులు బలి యొసగబడుచున్నవి. ఈమహా క్రూరాచారము గ్రామాభివృద్ధికి కాదుగాని, యరిష్టములకు మాత్రము సాధనముగ చున్నది. ఈజాతర లాయాయాళ్ల యందలి గ్రామాధికారుల యంగీకారము పైననే జరుపబడును. గ్రామాధికారులలో చె క్కింద్రుకాపులే. గ్రామజాతరల సందర్భమున జంతువధ మాని సార్వకారాధనమును సల్పుటలో సామాన్యజనులకు ప్రబోధము గలిగించి యేటేట జరిగెడి జంతువధను తగ్గించుటలో సామాన్యజనులకు దోడుపడగలందులకై రాయలసీమలోని ప్రతి గ్రామాధికారుల నీసంఘమువారు ఆర్థించుచున్నారు.

4. గోసంరక్షణ: కాపులభాగ్యుర

మాతలలో గోవాతి శ్రేష్ఠమైనది. ఇది కాపుల యిల్లు క్షేల్పు వంటిది. అట్టిగోవులను సంరక్షించుటలోను విధశాలకు భిక్షుగ్రంథులను గోవులను దుడ్డుల బారినుండి తప్పించి గోరక్షణ కాలకు సాయమొనర్చుటయందును పాటుపడి తీవ్రమును వృద్ధి చేయుటకై యీ సంఘమువారు మండలమునందలి రెడ్డినాయకు లను గోరుచున్నారు.

మద్యపానమువలన గలిగెడు చెడుగులను పుట్టతో గొలువ ధరియున్నది. అన్ని దోష్ట్యములకు మూలము మద్యపానమే.

దానిని దొంగింపకున్న దేశమునకు ముక్తియే లేదు. కాన దీనిని గూర్చి యెక్కుడుగ బాటుపడి ఫలపర్యంతము కృషిసల్పి యీ మద్యపాన పితాచమును కాపుసంఘమునుండి నిర్మూలము గావించుటకై స్వజాతి నాయకులను ఈసభవారు వేచుచున్నారు.

విరంతూర్వాహములు.

నూతేండ్లు జీవితసౌఖ్యము లనుభవించగల శ్రీపురుషు లలో పురుషునకు భార్య పోగా రెండవవివాహము జేయుచు భర్తను గోలుపోయిన శ్రీని బలవంతముగా వైధవ్యమునకు గుఱి చేయుచుండుట ధర్మముకాదు. మహమ్మదీయులు కైస్తవు లును మన హిందూమతమున జెక్కు తెగలవారైన విరంతూర్ వాహము ల నం గీ క రిం చు చు న్నారు. కాపున కాపు కులము సయితము బాల వితంతువులలో ఇష్టమున్నవారికి పునర్వివాహము చేయుచు ననాథ శ్రీమల మనస్సంకటమును దీర్చుట యావశ్యకమని యీసభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

7 అంతశ్శాఖా వివాహములు.

కాపులలో వెలమ-కొడితి-పోకనాటి - పెడకంటి పంట - మోటూటి - గోరంట్ల ఇత్యాదిశాఖలు గలవు. ఈశాఖ లవారందఱు కైక్కజీవనమందవలెననిన భోజనపానీయాదులలో వలె వివాహములందు నైతము శాఖాభేదము పాటించక ప్రపత్రించుట యావశ్యకము; దీని నాచరణమున నునిచి కాపు యువకులు జాత్యభివృద్ధి గాపాడవలెనని, యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8 కుల్లములు.

ఈజాతు నగ్రజాతులలో విరళకుల్లములును క్రిందితెగ వారలలో కన్యాకుల్లములును వాడుకలో నున్నవి. ఇప్పుడీ రెండు విధములైన సుంకముల పద్ధతియు కాపుకులమునకు దాఁ పురించినది. మనజాతికిది చాల నింద్యులగు నంశము. ఈకుల్లముల పద్ధతి నీమహాజనసభవారు నితాంతముగ గర్హించు చున్నారు.

9 వివాహములలో వర్ధిల్లవ్యయములు.

మన కులజుల వివాహముల వ్యయము వ్రేళ్లతోగాక జేల తో రెక్కింపవలసి వచ్చినది. ఇందులకు నిరర్థక వ్యయములే కారణములు. కాపులు వివాహాదులలో భోగపుమేళములు నాంగ్లవాద్యములు నమాల్యా వస్త్రములు మున్నగు వాని యత్యధిక వ్యయములను తగ్గించి యాడంబరము లేనితీరునఁ గేవలము తక్కువ వ్యయములతో సామాన్యములైన పుట్ట స్వదేశపు గుడ్డలతో వివాహములు జరిపి, జాత్యున్నతిని బోషించుట యవసర మని యీసభవారు రూఢిగా తీర్మానించుచున్నారు.

11 రాయలసీమ యందలి స్థానికసంఘముల పాత్యగ్రంథములు.

రాయలసీమలోని పండితులు వ్రాసిన గ్రంథములలోఁ బాతశాలల కర్తవ్యమైనవి యనేకములున్నను, విద్యావిచారణాధికారులు వానిని గమనింపక యన్యప్రాంతముల గ్రంథములకే యవకాశమిచ్చుచున్నారు. ఇదిరాయల సీమలోని పండితులకును కవులకును నెంతమాత్రము ప్రోత్సాహకరముకాదు. కాన రాయల సీమలోని పండితులు వ్రాసిన గ్రంథములలో నర్హమైన వాని కే తమతమ యధీనమున నున్న పాతశాలలలో మొట్టమొదటస్థాన మిచ్చి గ్రంథకర్తలకుఁ జాలినంత ప్రోత్సాహము గల్గించుటకై రాయల సీమయందలి స్థానికపాలనాధికారులను విద్యావిచారణకర్తలను నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

12. గ్రంథాలయముల సంస్థాపనము.

భాషాభివృద్ధికిని జ్ఞానాభివృద్ధికిని సాధనసభాతములు గ్రంథాలయములు. రాయలసీమలో వానిసంఖ్యయత్యల్పము. కాన రెడ్డియువకులు శ్రద్ధాభక్తులతో నొక్కొక్కయూర వానిని నెలకొల్పి వానిని పోషింపవలెనని యీసభవారు ముఖ్యముగ తీర్మానించుచున్నారు.

13. గురుకులాశ్రమము

కాపుసంతతి యున్నతికై, యుత్తమాదర్శముల వైన, రాయలసీమలో ననువగుచోట ప్రాచీనసాంప్రదాయసారము ప్రకృతమొక్క గురుకులమును స్థాపించి, యందుజాతికిని- పుత్రమునకు - విజ్ఞానమునకు - ననువగు కళలనునేర్పి, యువకులను మాతృదేశేరివాసుర కులనగఁ గావించి, వానియందలి విద్యాధికులగు నాయకుల నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

14 కొండకమర్ల గాజులకుంటబాట

ఈ యూరినుండి గాజులకుంటపల్లె మూలముగా కడిరి బాటతో చేరెడిబాట చక్కఁగాలేదు. బండ్లు పోవుటకు పిలు గాలేదు. కనుక దానిని చక్కని బాటగాచేయించి ఈప్రాంత మునందలి బండ్లప్రయాణమునకు సౌకర్యము గల్గింపవలెనని దీప్తికృష్ణబోర్డు వారిని ఈసంఘమువారు వేడుచున్నారు.

గుంటూరు

కోర్టు తెరువబడుట.

గుంటూరు, జూన్ 10:-కేసరికాపు సెలవు లేన పిదప ప్రిన్సిపలు అడివనలుజిల్లా మునస్సుకోర్టు యీరోజుననే తిరిగి ప్రారంభమై పనిజేయుచున్నది. ఈకోర్టు యిదివరకున్న భవనమున గాక క్రొత్తగా జిల్లాకోర్టు సబుకోర్టును చోట్లనే కట్టబడిన భవనమున సెలవులకు ముందే నెలకొల్పబడినవి. ఇదివరకు మునస్సుకోర్టును భవనమున గవర్నమెంటు బ్రాయి నింగునూ-లు పెట్టబడినది.

తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు

కాకాని ఫీర్గా- రెండుస్థానములకును యెన్నికలు యీ నెల 24 వతేదీ జరుగు ననియు యిందులకు నల్లరభ్యర్థకులగలరని యు తెలియుచున్నది.

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

బంగారువెండివగైరా ఏలం నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానములలో 1929 వ సం॥ మార్చి నెల మొదలు 1929 వ సం॥ ఏప్రిలు నెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరా వస్తువులు యీదిగువ కనుపరచినవాటిని 1929 వ సం॥ జూన్ నెల 17 వ తేదీ సోమవారం పగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును. యేలంలో నవాలుచేయగోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ॥ 100-0-0 యలు ధరావత్తు కట్టి యేలంలో నవాలు చేయవలసినది. యేలములో నవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణకర్తలువారి మంజూరు పుత్రువు సాదరైన తేదీ లాగాయతు 30 దినము లలోపల నవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొనినియెడల వాయిదా మీరినతేదీ లాగాయతు 30 దినములవరకు న॥ లాట్లను, అమానత్తులో వుంచడమగును. అట్టి రోజులకు దినం 1 కి లాటు 1 కి రూ॥ 2 యలు రెండురూపాయలు జరిమాన చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుతప్పినయెడల న॥ లాట్లను మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమప్రకారం అనలో నవాలుదారు వద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

- (1) బంగారు ధపా 1, కి 30 తులవంతున తు 2900
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 6
- (3) వెండి దఫాకు 1000 తులములు వంతున 16650
- (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు
- (5) హలీరూపాయలు రు॥ 5695
- (6) తేగడరూపాయలు దఫాకు 1000 వం॥ రు2280
- (7) తేగడపైసాలు ఒకలాటుగా రు॥ 490
- (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 2925
- (9) రాగివగైరా పాత్రలు ఒకలాటుగా శేర్లు 455

(సం) రామచంద్ర దాసుజీ,

97

విచారణకర్తలవారు.

10-6-29

గజ్జికితైలము

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు కాచిన గజ్జికిడి, తిలము, జీల మొదలగునవి నీలమును. తత్క కనికరమున ఆమృతాంజనం దుపొ, బాంబాయి - మదరాసు

స్థానికవార్తలు

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే పనిశాండ సంఘము-
జోలూరుపేటలో 9-6-29 తేది సాయంత్రం 6 గంటకు సమా-
వేశములు, అచ్చట కొక కాళాసంఘము నేర్పాటు గావించిరి.

చెన్నపురి కార్మికసంఘము- 7-6-29 తేదిన
పెరంబూరు బారక్కులో సమావేశములు స్ట్రాహన్నురోడ్డు (16
వ డివిజను) మీద క్రొత్తగా నిర్మింపబడిన పార్కునకు సదరు
డివిజనుయొక్క కాన్సిలరుజేరు (బి. చెల్వపతి శెట్టియారు)పెట్టు
బడవలసినదిగా కార్పొరేషను అధికారులను గోరుటకు తీర్మా-
నించిరి.

ఒక పార్సెల్ కర్నూలు ఎర్రపూకాబడుట

మద్రాసు, జూన్ 11:-నిన్న సాయంత్రము సెంట్రలు
స్టేషనువద్ద కొక పార్సెల్ కర్నూలు రైల్వే పోలీసువారు ఎర్రపూ
గావించిరి. ఈతనిచేరు దొరైరాజు. ఈతడు ఈ నెల 6 తేదీన
మధ్యాహ్నము సెంట్రలు స్టేషనులో పనిచేయుచు నెవటికో
నెల్లి సాయంత్రమునకు రావడట. ఆలోపున చీఫ్ బుక్కింగు
క్లర్కు యీతనిసానునకు నెల్లి సాము ఉండుపెట్టెను తనిఖీ
చేసి రెక్కమాడగా అందు తు. 35 లు తక్కువగనుండెను.
అందుచే నీతడు ఎర్రపూగావించబడెను. ఈతనిపయిని 2 వ
ఫ్రెసిడెన్సీ మాజిస్ట్రేటుగారి యెదుట కేసుపెట్టబడును.

రాకపోకలు:-శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్య

గారు చీరాలకుండి నేడుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.
ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటు సి. అబ్బాసుఅలీఖాను
గారు ఉదకమండలమునుండి నేడుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.
ఎస్. వి. రామస్వామి ముదలియారుగారు గతరాత్రి
మద్రాసు విడిచి బెంగళూరున కేగిరి.
బి|| బి|| బాలసుందరంనాయుడు గారు బెంగళూరు
నుండి నిన్నటిదినమున మద్రాసు వచ్చిరి.
డా|| పి. వరదరాజులు నాయుడు గారు గతరాత్రి
మద్రాసువిడిచి పాపనాశమున కేగిరి.
గొ|| డా|| యు. రామారావుగారు మద్రాసుకు తిరిగి
వచ్చిరి.
మేజరు పి. ఎన్. బాను (మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రి
ఫిజీషియనుగారు మిలిటరీ డ్యూటీపైని లాహోరున కేగుట
కు నేడుదయము మద్రాసు విడిచిరి.

ఉదకమండలం వార్తలు

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

భూమి తనఖాబ్యాంకుల యేర్పాటు

నిమిత్తము నిన్నటి దినమున జరిగిన సమావేశమునకు యీ
క్రింది ప్రముఖులు హాజరయిరి:-గొ|| రాజా సర్ అన్నాచురై
శెట్టి, గొ|| వి. రామదాసు పంతులు, సి. గోపాలమోహన్
రా|| బి|| టి. వీ. రామలింగశెట్టి, హె||వి. ఎం. హుడ్డ (సహ
కారసంఘముల రిజిస్ట్రార్), ఇ. సి. వుడ్డు, ఎం. సి. వి. కోమన్
(అభివృద్ధికాళి సహాయకార్యదర్శి) గార్లు.

గొ|| ఎం. ఆర్. నేతురత్నమయ్య (అభివృద్ధికాళి
మంత్రి) గారు సభకన్యకృత వహించిరి.

ఈ క్రింది యేర్పాట్లు గావించబడుటకు సభ్యు లేక
గ్రీవాభిప్రాయమును తెలిపిరి.

రైతుల సహాయార్థ మొక కేంద్ర భూమి తనఖా బ్యాంకు
10 లక్షల రూపాయల పెట్టుబడితో స్థాపింపబడవలెను. పెట్టు
బడి మొత్తమునకు 20 శాతాధిక మొత్తము బుణుముచేయుటకు
బ్యాంకున కధికారముండవలెను. "డిబెంచరు" పత్రము లిక
ముందునుండియు ప్రైమరీ బ్యాంకులనుండిగాక కేంద్ర బ్యాంకు
నుండి మాత్రమే యొసగబడుచుండవలెను. "డిబెంచరు" మొ
త్తము 5 1/2 వడ్డీపైని బుణుము గావించబడి ప్రైమరీ బ్యాం
కులద్వారా రయితులకు 8 1/2 వడ్డీపైని బుణుముగా నొసగ
బడవలెను. రయితుల కొసగబడవలసిన అత్యధిక బుణు మొత్త
ము రూ 2000 నుండి రూ 5,000 కు హెచ్చింపడ
వలెను. బ్యాంకు స్థాపింపబడినది.

మొదలు అయిదు సంవత్సరములవరకు డిబెంచర్లపయిని వడ్డీ
గ్యారంటీ చేయుటకు ప్రభుత్వమువారింగీకరంచిరి. డిబెంచర్లు
రాబడిపన్నునుండి దప్పింపబడుటకును, ట్రస్టీ పెన్షన్లరీటిలు
గావించబడుటకును ప్రభుత్వమువారికోరబడియున్నాడు. భూము
లను సరిగా విలువగట్టుటకును, భూయజమానులకు హక్కులను
పరీక్షించుటకును, యితర వ్యవహారనిర్వహణమునకును యిద్దరు
డిప్టీ రిజిస్ట్రార్లకును పదిమంది అసిస్టాంట్ రిజిస్ట్రార్లకును పది
మంది అసిస్టాంట్ రిజిస్ట్రార్లకును బ్యాంకుల సహాయార్థమునియ
మించుటకు ప్రభుత్వము దారంగీకరించిరి. డైరెక్టరుల బోర్డు పన్నెండుగురు సభ్యులతో గూడియుండు
టకును, వీరిలో అయిదుగురు ప్రైమరీబ్యాంకుల తరఫు నను,
అయిదుగురు వాటాదార్ల తరఫునను, యిద్దరు ప్రభుత్వమువారి
తరఫునను, బోర్డు సభ్యులుగా నుండుటకు అంగీకరింపబడెను.
బ్యాంకు స్థాపనకు సంబంధించిన విషయము లన్నియును

పూర్తిగా నిశ్చయింపబడుటకు మరియొక సమావేశము రాబోవు
జూలై మాసమున మద్రాసులో జరుగును.

గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల రీసెటిల్మెంటు కమిటీ

సారాంభించిన పని యింతవరకు జయప్రదముగా జరుగు
చున్నది. కమిటీవారు సదరు జిల్లాలలో పర్యటనము సలిపి పూ
ర్తియగు విచారణనిమిత్తము కొన్ని గ్రామములను ప్రత్యేకించిరి,
శావనసభల కీర్తికాలము పొడిగింపబడినందున కాంగ్రెసు
శాసనసభ్యులు యీ కమిటీలో పాల్గొనగూడదని గావించ
బడిన కాంగ్రెసుతీర్మానము గూర్చి శ్రీయుత రామదాసు
పంతులు (ప్రేటుకొన్నిలు సభ్యులు) గారు యీక్రింది యభిప్రాయ
మును తెలిపిరి. వ్యవసాయాదారులకును, కార్మికులకును, సహాయ
పడుటకు కాంగ్రెసుసభ ప్రతినిధులును కారణమున యీ
విచారణలందు కాంగ్రెసుసభ్యులు పాల్గొనవలెను. లేనిచో
రయితుల కన్యాయముజరుగుట తక్కువగా, కాంగ్రెస్
వర్గింపుకమిటీవారు తమ తీర్మానమును యీ విచారణకు
నర్తించ జేయరాదు.

కల్లీపదార్థముల వ్యాపారనిరోధ చట్టము

యీ రాజధానిలో ప్రవేశపెట్టబడుటకు ప్రభుత్వము
వారు ప్రస్తుతముపట్టుకు యీక్రింది స్థలముల యొక్క మునిసి
పాలిటీలతో సలహాగావించి సదరు చట్టము యీస్థలములలో
ప్రవేశపెట్టబడుటకు నిశ్చయించిరి. మద్రాసు, కాలికట్టు,
కోయంబతూరు, గుంటూరు, కారైకుడి, మధుర, నెల్లూరు,
ఉదకమండలం, రాజమండ్రి, తిరుచినాపల్లి, విశాఖపట్నం.

వైసెక్రోనలచిన ప్రతిస్థలమున కొక్కిరిగ్గ ప్రత్యేక
పరీక్షకుడు నియమింపబడవలసిన యననర ముదయుంచు పత
కును యీచట్టమునకు సంబంధించిన కల్లీపదార్థముల పరీక్ష
గిండి కింగు ఇన్స్టిట్యూటు లేబోరేటరీలో ప్రస్తుతము పని
చేయుచున్న పల్లికు ఎవలిస్టు (పరీక్షకుడు) అగు హాల్గారిచే
జరుగుచుండుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఇందు నిమి
త్తము గావించబడు ఖర్చులక్రింద సంవత్సరమునకు రూ 720
మొత్తము ఆయామునిసిపాలిటీలచే చెల్లింపబడుచుండవలెను.
ప్రతిమునిసిపాలిటీయును నెలకొకసారి 15 రకముల ఆహారపదార్
థములను పరీక్షార్థము గిండి కింగుఇన్స్టిట్యూటు లేబోరేటరీకి
పంపుచుండవచ్చును. ఈసంఖ్య కధికముగా పంపబడు ఆహార
పదార్థుల రకము ఒక్కొక్కటికి రూ. 7 చొప్పున
అధిక మొత్తము చెల్లింపబడెను.

మద్రాసు నగరవిషయమున ప్రభుత్వమువారు కార్పొరే
షనువారితో యీక్రింది మరతుపైని హాల్గారిని లెక్కాల్లిక
ముగా రెండేండ్లకాలమునకు మాత్రము నియమించుట కంగీకరిం
చిరి. హాల్గారి వేతనముక్రిందను లేబోరేటరీఖర్చులక్రిందను సంవ
త్సరము వక్రంకికి రూ 5000 మొత్తమును కార్పొరేషనువారు
చెల్లింపవలెను. రెండేండ్లతరువాత కార్పొరేషనువారు తమస్వంత
ఎవలిస్టును నియమించుకొనవలెను. ఇందునిమిత్తము రసాయన
శాస్త్రములో ఆసక్తుగ్రాడ్యుయేటునొకనిగాని లేక ఎం. ఏ.
నుగాని తనశిక్షణము బొందిండుటకు కార్పొరేషనువారు సా
ధ్యమున సంతృప్తరలో నేర్పాటు చేయవలెను.

కంచనుగంగా ప్రదేశమున యెడ్లగోరూరు

అనునతడు అగడడకపోవుట

డాక్టరింగు, జూన్ 10:-స్థాంధర్లు ఆయులుకంపెనికి
సంబంధించిన ఎడ్లగోరూరు అనునతడు గతప్రెసిడెన్సీ
యందు డాక్టరింగువదలి కంచనుగంగా నెక్కవలయునను ఉద్దేశ్య
ముతో వెళ్లెను. కంచనుగంగా నెక్కుచు నాలుగు స్థలములందు
అగి యాళిఖరము నెక్కుటకు ప్రయత్నించె
ను. అతడు నాలుగవ మారు అగి న
స్థలమునుండి దానికిప్రదేశమునెక్కి కంటిగోచరముగాకపో
యెను. అతనితో పోయిన కూలీలు అతనికిగాను నాలుగు దిన
ములపాటు కాచియుండి అతడు కనపడకపోవుటచే అతంసామా
నులతో మరలివచ్చిరి. (ఫీ తె) 11

పులినుకున్న సంబంధించిన పోలీసుబంటులు

సమ్మోచేయుట

అలెప్పిదగ్గరనుండు పులినుకున్న గ్రామమునకు సంబంధిం
చిన పోలీసుబంటులు కొందరు వారియధికారియగు యస్ ప్పె
క్లరు వారిని తగుమర్యాదతో జూడలేదని వీరి అసమ్మతిజూపు
టకుసమ్మేచేసిరి. పిదప పీఠంధరు తమ కష్టనిష్ఠరములు చెప్పు
కొనుటకుగాను డిప్టీమైన్స్ మాఫరింపెండెంటు దగ్గరకువెళ్లిరి.
(ఫీ తె)

మద్రాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది.)

నోటీసు

చాకలిపేట పెరంబూరు మధ్య యింజనీరింగు పనులు కొన్ని జరుగగలందులకు, 15-6-1929 తేది
నుండి మద్రాసు చీఫ్, విల్లివాకం మధ్య లోకల్ బండ్లు యీ క్రింది నుదహరించిన వేళలకు పోవును.

	నెం-89	నెం-117	నెం-77	నెం-119	నెం-79	నెం-127
	ఉదయం	పగలు	సాయంత్రం	సాయంత్రం	సాయంత్రం	సాయంత్రం
చాకలిపేట నుండి బయలుదేరుట	8-33	2-19	4-0	4-38	5-12	5-41
చాకలిపేట చేరుట	8-37	2-23	4-4	4-42	5-16	5-45
చాకలిపేట నుండి బయలుదేరుట	8-39	2-25	4-6	4-44	5-18	5-47
పెరంబూర్ చేరుట	8-49	2-36	4-17	4-53	5-29	5-56
పెరంబూర్ నుండి బయలుదేరుట	8-51					
విల్లివాకం	8-58					

	నెం-102	90	106	94	114	112	80	128
	ఉదయం	ఉదయం	పగలు	పగలు	పగలు	సాయంత్రం	సాయంత్రం	సాయంత్రం
విల్లివాకం నుండి బయలుదేరుట		9-8						
పెరంబూర్ చేరుట		9-15						
చాకలిపేట నుండి బయలుదేరుట	7-56	9-17	10-28	11-39	2-39	3-15	3-33	6-21
చాకలిపేట చేరుట	8-8	9-28	10-35	11-51	3-10	5-26	6-4	6-33
చాకలిపేట నుండి బయలుదేరుట	8-10	9-30	10-37	11-53	3-12	5-29	6-6	6-33
చాకలిపేట చేరుట	8-14	9-35	10-41	11-58	3-16	5-33	6-10	6-40
చాకలిపేట నుండి బయలుదేరుట		9-46						
మద్రాసు చీఫ్ చేరుట		9-52						

నూతనపక్షము

నేటిదినము ప్రారంభమయిన పానాశనము రాజకీయ సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, డాక్టరు వరదరాజులునాయుడుగారు నూతనపక్షము నేర్పరుప తమ నిశ్చయమును కనుపఱచిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఉద్యోగస్వీకారమున కంగీకార మొసగకపోయినను, ఉద్యోగములను చేపట్టుపక్షము నొకదాని నేర్పరచవలయునని, నాయుడు గారింతకుపూర్వము చాటియుండిరి. తదనుగుణముగ వీరిపుడు, నూతనపక్షము నేర్పరుప దలపెట్టిరి. వీరిహేతువాదము నించుక వదిలితము. అసహాయోద్యమము అంతరించినను, అసహాయదృక్పథ మింకను సశింపలేదట. దేశభక్తులందరును కలిసి యీదృక్పథమును గూడ పూర్తిగ సంతరింపజేయవలయునని, నాయుడుగారు గోరుచున్నారు. ఇకమీదపైమును కమిషను బహిష్కారము గాని, బార్డోలి విధానముగాని తలయెత్తజాలవు. పూర్ణముగ లొంగుబాటుదప్ప వేరొకటి యుండగూడదు. కాని అసహాయదృక్పథము సహకారవాదులలోగూడ ప్రవేశించినది. సహకారవాదులుగూడ ఉద్యోగస్వీకారమువలన ప్రయోజనము లేదని గ్రహించుచున్నారు. అసహాయదృక్పథము దేశమందంతటను వ్యాపించియున్నది. దానివలన అనుకూలఫలము గలుగుటకు నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి, ప్రజాశక్తిని బలపరచవలయును. ఇక్కార్యమును నిర్వహించుచో, స్వరాజ్యము త్వరితముగ బడయ వీలగును.

తదర్థమై దేశము ప్రయత్నించుచున్న సందిగ్ధ సమయమున, డాక్టరు నాయుడుగారు సహకారము ద్వారా మోక్షము సంపాదించవలయు నని కోరుట కన్నను వింత వేరుండదు. ఇది ఎటుల సాధ్యమగునో వీరు చెలుపుట లేదు. అనుగ్రహపూర్వముగ స్వరాజ్యము లభించునని, వీరెటుల నమ్ముచున్నారో చెలియదు. నిర్బంధవిధానమును ప్రభుత్వమువారవలంబించునపుడు మాత్రము, అసహాయమునవలంబింపవలయు ననియు, ప్రతిష్టంభనమునకు గడంగవలయు ననియు, నాయుడుగారు సూచించుచున్నారు. అటులగుచో ప్రస్తుత సమయమున అవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానమునకును, శాసనసభల హక్కులకు గలుగుచున్న భంగమునకును, బదులుజెప్పటకు సహకారము నలుపుట యవసరమని, నాయుడుగారు రేల భావించుచున్నారో తెలియదు. అసహాయము నవలంబించి, స్వశక్తి నుపయోగించి స్వరాజ్యము లభయ్యుటకు, ఇంతకన్న సనుకూల సమయము గనుపించదు. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము పనికిరాదని వీరు చెలుపుచున్నారు. అధినివేశస్వాతంత్ర్య మయినను, అడిగిన మాత్రాన లభించునని, వీరు నమ్ముట చోద్యము. భేదాభిప్రాయము వీరికి ప్రతికూలముగ

నున్నదని, ఇటీవల వివిధరాష్ట్రములును జూపిన అసమ్మతిబట్టి గ్రహింపవచ్చును. సహకారము, దాక్షిణ్యము మాత్రమే స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి మార్గము అని డాక్టరుగారు తెలుపుచు, రెండవ పద్ధతి సాధ్యపడదు గాన, సహకారము నవలంబించకతిరిగని చాటుచున్నారు. కాని గాంధీ మహాత్ముడు దాక్షిణ్యరహిత అసహాయ మను మూడవ మార్గము గలదని బోధించెను.

మహాత్ముని పద్ధతి తప్పక విజయము బడయునని, యిటీవల బర్మోలిలో తెల్లమయ్యెను. నాయుడుగారు దీనిని గుర్తించుకుంటు భావ్యముగ గనుపించదు. సాంఘిక వైషమ్య ప్రచారమును అరికట్టవలయునని నాయుడుగారు గోరుట సమంజసముగ నున్నది. జాతీయవాదు లందరును ఈ విషయమున చేతుల గలుపవలయు ననుటయు, యుక్తముగ నున్నది. కాని, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముక్రింద ఉద్యోగములను స్వీకరించుటవలన, నాయుడుగారు గోరెడి అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మెటుల లభించునో తెలియకున్నది. ఆంధ్రదేశముఖ్యులు ఉద్యోగస్వీకారము నామోదించకబోయినను, దక్షిణ హిందూదేశమున ప్రత్యేకపరిస్థితులు గల వని వీరు చెలుపుచున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులు ఉద్యోగస్వీకారావశ్యకతను తేటపరచునని నమ్మజాలము. అసహాయోద్యమ కార్యక్రమము అంతరించినను, అసహాయ భావము వ్యాపించియున్నదని, నాయుడుగారు రంగీకరించుచున్నారు. ఇయ్యది దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి వేరురూపముల దాల్చవచ్చును. ఇటీవల నదిపైమును కమిషను బహిష్కారరూపము దాల్చినది. శాసనసభలలో ఉద్యోగనిరాకరణరూపము దాల్చినది. బార్డోలిలో పన్నుల నిరాకరణపు రూపము దాల్చినది. ఇప్పుడు, విదేశవస్తు బహిష్కార రూపము దాల్చుచున్నది.

అసహాయోద్యమము ప్రజలలో స్వశక్తిపై సమ్మకము బుట్టించినది. ఇంగ్లండులో నేపక్షమువారును హిందూదేశమునకు లోడ్వడరను సత్యమును గోచరింపజేసినది. అసహాయదృక్పథమును పూర్తిగ సంతరింపజేయునెడల, ఇక దేశమున నేమి మిగులును? లొంగుబాటు దప్ప వేరు గాదు. పరానుగ్రహపేక్ష దప్ప వేరు గాదు. ఆత్మవిశ్వాసరాహిత్యము ప్రబలును. ఇట్టి మస్థితి ప్రబలునేని, నాయుడుగారు రెన్నటికిని స్వరాజ్యమును చేకూర్చజాలరు. సహకార విధానమును దేశము చిరకాలమునుండియు అవలంబించి, విఫలమనోరథమై, నూతనమార్గమును చేపట్టెను. మరల వెనుకటి స్థితికి దీసికొనిపోవుట, వివేకము కాజాలదు. నాయుడుగారు ప్రతిపాదించిన విషయములందు కొత్త విషయము గనుపించదు. వీరు స్థాపించదలచిన నూతనపక్షమునకు నూతనాదర్శము తెచ్చియు గనుపించవు. మితవాదపక్షము చిరకాలమునుండి ఈమార్గము నవలంబించి, తనవలకు బడిని పూర్తిగ కోల్పోయెను. డాక్టరుగారి నూతన పక్ష మయినను, ప్రజలయోమోదమును బడయ గలుగుట దుర్లభము. రాజకీయస్వేచ్ఛ లేనిది, నాయుడుగారు కోరిన సాంఘికన్యాయ మయినను, లభింపజాలదు. దేశనాయకులు సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధికై యావచ్చుకొని వినియోగించుచున్న సమయమున, దేశాధిపతులకు లగు వారదరాజులు నాయుడుగారు, సహకారపక్షము

నేర్పరచి, వారిలోప కష్టతగులుట పాడిగాదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిష్ఫలము గావించబ్రయత్నించుట మిగుల హానికరము. నాయుడుగారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడుటకు వీలు లేనిచో, తాటస్థ్యము వహించుట యయినను మేలు. శాసనసభాప్రవేశమును జొప్పించి, దానివలన నెట్టిలాభము గలుగలేదని, స్వరాజ్యపక్షమువారిపుడు అంగీకరింపవలసివచ్చెను. శాసనసభలకు వెలుపల జరుగు కార్యక్రమమే ఫలప్రదమని గుర్తించవలసివచ్చెను. నాయుడుగారు రాకవేళ సహకారపక్షమును లేవదీసి, కొంత ప్రచారము సలిపినను, త్వరలో తమ పొరబాటు సంగీకరింపవలసివచ్చును. కాని ఈ లోపుగ కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సాగకుండజేసి, ప్రజల యుత్సాహమును చల్లార్చుటవలన గలుగు బాధ్యతను వీరు వహింపవలసివచ్చును. ఇప్పటి కయినను నాయుడుగారు తమ ప్రయత్నమును మానుకొని, కాంగ్రెసు తీర్మానముల ననుసరించి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సఫలపరచుట యత్యవసరము. పక్షములు పెరుగుటవలన, పరాధీన దేశములలో నప్తమేగాని లాభము గలుగ నేరదు. ప్రజాశక్తి నిర్వీర్య మగుట దప్ప నూతనపక్షములవలన నెట్టి లాభము గలుగదు. ప్రస్తుతస్థితిలో హిందూదేశము నందు రెండేపక్షములు నిలుచుటకు సాధ్యమగును. ఒకటి అధికారపక్షము, రెండవది కాంగ్రెసుపక్షము. ఇతరపక్షములు దేశమున కేమాత్రము లాభింపజాలవు.

మాక్డనాల్డుగారి ప్రకటనము

మాక్డనాల్డుగారి ప్రకటనమునందు, వారియశయము తెలుపబడినది. ఇంటను, వెలుపలను శాంతియే తమ యాశయ మని, వారు తేటపరచిరి. ఇండియానుగూర్చి వారేసంగతియు తెలుపరయిరి. శాంతి రక్షణకు, హైందవ సమన్య పరిష్కారము ముఖ్యముగాదు గాబోలు. పరిశ్రమలందును, దేశవ్యవహారములందును, శాంతిసఖ్యముల నిమిత్తము తాము పాటుబడెద మని, మాక్డనాల్డుగారు సూచించిరి. ఇటులనే, ఇతరదేశములతో గల సంబంధము విషయమునగూడ, శాంతివ్యాపించవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. నిరుద్యోగమును బాపుటకు తేటప్రభుత్వమువారు యావచ్చుకొని వినియోగించెదరు. తదర్థమై పాటుబడుటకు భామనుగారు నియమితులయిరి. వీరు మనఃస్ఫూర్తిగా పనిచేయుచో, అనుకూలఫలము గలుగకమానదు. పారిశ్రామిక పునర్నిర్మాణము జరుగకమానదు. విదేశవ్యవహారములవిషయమునగూడ, మాక్డనాల్డుగారు దృఢసంకల్పము గనుబఱచిరి. విదేశమంత్రి యగు హోడరుసనుగారు రుష్యాతో సఖ్యము గుదుర్చుకొనుటకు యావచ్చుకొని వినియోగించెదమని వాగ్దానముజేసిరి. బ్రిటీషువర్తకులిదివరకే రుష్యాతో ఆర్థికసంబంధమును గుదుర్చుకొనవలయు నని కోరుచున్నారు. హోడరుసనుగారు ఆర్థిక రాజకీయ సంబంధములను రెంటిని గుదుర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించెదరు. ఇది గాక, అమెరికాతో గల సఖ్యమును బలపరచి, ఎట్టిమనఃస్పర్ధలు నిలువకుండుటకు ప్రయత్నించెదమని, హోడరుసనుగారును, మాక్డనాల్డుగారును వెల్లిబుచ్చిరి. బాల్టిమోరుగారివలె మాక్డనాల్డుగారు విదేశవ్యవ

హారములను పూర్తిగ విదేశమంతరిక బహుగించుటకు ఇష్టపడుట లేదు. విదేశవ్యవహారములను కొంతవరకు స్వయముగ నిర్వహింపవలయుననుకుతూహలము వీరికి గలదు. రాబోవు నానారాష్ట్ర సంఘసభకు మాక్ష్టనాల్డుగారు స్వయముగ వెడల నిశ్చయించిరి. ఇతియ గాక, వీరు అమెరికాకు బోయి, ప్రెసిడెంటు హూవరుగారితో స్వయముగ ముచ్చటించి, విభేదములను తొలగించుకొనుటకు తలపెట్టిరి. ఇట్టిపనులవలన, మాక్ష్టనాల్డుగారు కన్సర్వేటివు పక్షమువారు చేయజాలని పనులను చేయగలరని తలంపవచ్చును. ఆయుధ విసర్జన సమస్యగూర్చి, వీరు అమెరికాధ్యక్షునితో, ఎట్టి దాపరికము లేక చర్చించెదరని సమ్మతవచ్చును. మాధ్యస్థ పరిష్కారము, ఆయుధ విసర్జన సమస్యల గూర్చి వీరు అనుకూలముగ ఒడంబడికల నేర్పరచి కొనెదరనుట నిశ్చయము. మాక్ష్టనాల్డుగారి సంకల్పము ఉన్నతమయినదే గాని, హిందూదేశమువిషయమున మాత్రము వీరు ధైర్య సాహసములను జూపెదరను నాశ గనుపించదు. కాపైను వెడ్జివుడ్డు బెన్నుగా రయినను, ఇండియామంత్రిగ కొంతకాల మే యుందురనియు, హార్టుపార్కగారిని సైమను కమిషను రిపోర్టు ముగియగనే ఇండియామంత్రిగ నియమించెదరనియు, గార్వినుగారు అబ్జర్వేషణ కలలో వ్రాయుచున్నారు.

సైమను కమిషనుసభ్యులగు హార్ట్ పార్కగారు, తమరిపోర్టు పతీరుననయినను కొనసాగుటకే ప్రయత్నించుట సహజము. భారతీయాశయములు సఫలమగుటకు వీరేమాత్రము తోడ్పడబోరు. హార్టుపార్కగారు ఇండియామంత్రిపదవి నాక్రమించులోపల కాపైను వెడ్జివుడ్డుబెన్ గారు ఎట్టి ఒడుదుడుకులు గలుగకుండ పరిపాలించెదరని తలంపవచ్చును. వీరు హిందూదేశమును బలముతో పరిపాలింతురుగాని, కార్మికుల బెదరింపులకును జాతీయవాదుల బెదరింపులకును లొంగరని, యొక బ్రిటీషుప్రతిక చెలుపుచున్నది. దీనినిబట్టి ప్రజాశయములు నిర్బంధవిధానముచే నెదుర్కొన్నపబడునని యూహింప నవకాశము గలదు. కాపైను వెడ్జివుడ్డు బెన్నుగారి నియామకమును, హైందవజాతీయప్రతికలు ఆమోదించుచున్నవని, అబ్జర్వేషణకొకతంతి చేరెనట. కాని, ఈవార్త సత్యదూరమనుటకు సందియములేదు. లేబరుమంత్రి తెలుల మెలగినను, భారతీయులుమాత్రము పారిపై నాశ పెట్టుకొనక తమముక్తిని తాము సాధించుకొనుట యవసరమని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

జర్మను నష్టపరిహారసమస్య

జర్మనునష్టపరిహారసమస్య విషయమున క్రొత్త ఒడంబడికకుదిరెను. ఇంకకు పూర్వము నష్టపరిహారమును చెల్లించుటకు, కాలనిర్ణయము లేకుండెను. క్రొత్త ఒడంబడిక ప్రకారము, జర్మనీ చెల్లింపవలసిన మొత్తయో, ఎంతకాలమువరకు చెల్లింపవలయునో స్థిరపరుపబడెను. వెనుకటి సంధిగత తొలగింపబడెను. ఇతియ గాక, కొన్ని సంవత్సరములు నిర్ణీతమగు మొత్తమును తప్పక చెల్లింపవలసి యుండును. ఆపిమ్మట, రెండు సంవత్సరముల కొకసూరు చెల్లింపవచ్చును. నష్ట పరిహార ద్రవ్యమునుగూర్చి వ్యవహారము సంతను, ముందు స్థాపింపబోయెడి అంతర్జాతీయపు బ్యాంకువాడు నిర్వహించెదరు

గాని, ప్రత్యేకజాతులు నిర్వహింపవు. నష్టపరిహార సమస్య యికముందు రాజకీయసమస్యనుండి ఆర్థిక సమస్యగ మార్పుజెందును. నష్టపరిహారములకును, యుద్ధఋణములకును సంబంధము లేకబోయినను, క్రొత్త ఒడంబడిక కొంత సంబంధమును కల్పించెను. ఋణములు తగ్గువో, నష్టపరిహారము గూడ తగ్గునటుల ఏర్పాటుచేయబడెను. ఇప్పుడు నష్టపరిహారములనుగూర్చి ఒడంబడిక గుదురుటచే, ద్రవ్యము రాదను భయము తొలగుటచే, మిత్రమండలివారు తమ పైన్యములను జర్మనీనుండి వెంటనే తొలగించి, జర్మనీలో పెరిగిన అసంతృప్తిని తొలగించుట వివేకము. లేబరుమంత్రిగా రిందుకు సమ్మతి జూపుచున్నారు. అందుచే వీరు ఆక్షేపింపబోరు. ప్రాన్సు ఎక్కుడు విశాలభావము జూపుచో, పైన్యములను వెంటనే తొలగింప వీలగును.

మద్రాసు జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీలపట్టము

మద్రాసు జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీల సవరణ చట్టము, తగినంత అభివృద్ధి సూచకముగ గనుపించదు. నామినేషను పద్ధతి తొలగింపబడి, స్థానములను ప్రత్యేకించు ఏర్పాటు సూచింపబడినది. కాని యూరపియనులకును ఆంగ్లో హైందవులకును మాత్రము నామినేషను పద్ధతి యికముందునుగూడ వర్తించునట. ఇట్టి మినహాయింపు కేమి కారణము గలదో తెలియదు. నామినేషను పద్ధతిని మొదలంట తొలగించుట దానవరము. దీనివలన గలుగు దుర్దశనుండి దేశ మికముందయినను తప్పించుకొనుట శ్రేయస్కరము. పాతకసంవత్సరములు వచ్చినవాండురకును వోటిచ్చు అధికారమును చట్టము ప్రసాదించుచున్నది. వయఃపరిమితిని తగ్గించుట యవసరము. ఎన్నికలను అయిదుసంవత్సరముల కొకసూరు జరుపవలయునను ఏర్పాటు, సమంజసముగ దోపదు. మూడుసంవత్సరముల కొకసూరయినను జరుగుట లాభకరము. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలను వెలుపలివారు నిర్వహింప వలయు ననుట, స్థానికస్వపరిపాలనము పట్ల అవిశ్వాసమును సూచించును. రివిన్యూ ఆఫీసరుల నీ పనులకు నియమించుట సమంజసము గాజాలదు. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాటు గావించుట సమంజసముగ నున్నది. మ్యునిసిపలు ఉద్యోగులను ప్రొవిన్సులు ఉద్యోగులుగ చేయుటవలన, మ్యునిసిపలు అధికారము నామమాత్ర మగును. అట్టి యుద్యోగులు, మ్యునిసిపలు పరిపాలనమునకు లోబడియుండబోరు. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు మ్యునిసిపలు అధికారమునకు భంగకరముగచున్నది. ఇకముందయినను దీనిని సవరింపనిచో, స్థానికస్వపరిపాలనము నామమాత్ర మగును. మ్యునిసిపలు ఆంగ్లోద్యోగులును, ఇంజనీరులును ప్రభుత్వానుగ్రహమునకై వేచియుందురు గాని, మ్యునిసిపలు సంఘమువారి ఉత్తరువులను పాలించుట కుద్యుక్తులు గాబోరు. తనయుద్యోగులను నియమించుకొనుటకు గాని, తీసివైచుటకు గాని, స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములకు సంపూర్ణాధికార ముండుట యవసరము. ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటులు మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు గాగూడదను నియమము నేల తొలగింపవలయునో తెలియకున్నది. న్యాయరక్షణకిట్టి నియమమవసరమని తోచును. చిత్తుచట్టమునందు, ఇంకను చాల మార్పులను జేసినగాని, ఇయ్యది అంగీకారయోగ్యముగానేరదు.

మైసూరుదివాను: బట్లరుకమిటీరిపోర్టు

బట్లరుకమిటీ ప్రవేశపెట్టుచు, మైసూరు దివాను గారు బట్లరుకమిటీ రిపోర్టును క్లాఫింపిరి. సంస్థానములకును, హిందూదేశమునకును ముఖ్యముగ ఆర్థిక సంబంధము చక్కబడవలెననియు, బట్లరుకమిటీవారివిషయమై అనుకూలముగ సూచనల గావించిరనియు, ఆర్థికసంబంధము బలపడుచో, రాజకీయసంబంధము దానియంతట యదియే చక్కబడుననియు, దివానుగారు నుడివిరి. కాని, సంస్థానప్రజలు ముందు గ రాజకీయ సంబంధము చక్కబడవలెననియు, ఆర్థికసంబంధము పిమ్మట దానియంతటయదియే చక్కబడుననియు, భావించుచున్నారు. సంస్థానములు, బ్రిటీషు ఇండియాతోబాటు బాధ్యతగల పరిపాలనము ననుభవించవలయు ననియు, రెండుభాగములును ఒక్కసమాఖ్యగ నేర్పడవలయుననియు, వారు కోరుచున్నారు. సంస్థానప్రజాభిప్రాయము సరకుగొనక బోవుటచే, బట్లరు కమిటీ వారు సంస్థానాభివృద్ధికి అనుకూలించు నివేదికను తయారుజేయజాలక బోయిరి. మైసూరు దివాను గారు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుపకున్నారని, హెచ్. కృష్ణారావుగారు వెలిబుచ్చుచున్నారు. దూర మూలోచించిన, బట్లరుకమిటీ రిపోర్టు సంస్థానాధీశులకుయినను లాభించెనని తోచదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వారి పరాధీనత, స్థిరపరుపబడినది. సంస్థానాధీశులును ప్రజలును కలసి యోచించి సంస్థానాభివృద్ధికి వలయు సాధనల నవలంబించుచో సత్వరాభివృద్ధి గలుగు ననుటకు సందియములేదు. సంస్థానాధీశులు అన్యులపైకన్న తమ ప్రజలపై ఎక్కుడువిశ్వాస ముంచునెడల, వారికి ఎట్టి యిబ్బందులు ఏర్పడజాలవు.

మద్రాసుగవర్నరుగారికి విద్యోగులవిందు

ఉదకమండలమున రాజా సర్ అణ్ణామలెసెట్టి గారు గొప్పవిందుచేయుట

ఉదకమండలము, జాక 10:—రాజాసర్ అణ్ణామలెసెట్టిగారు ఉదకమండలమునందు తమ భవనమున గవర్నరుగారికిని వారిసతికిని గొప్పవిద్యుట్లు విందొసంగిరి. ఈవిందుకు ప్రముఖులగు విరోపియనులను భారతీయులను ప్రభుత్వసంఘ సభ్యులునుగూడ వచ్చియుండిరి. సూర్యుడు బాగుగా ప్రకాశించుచుండుటచే నావిందుయొక్క వైభవము మరింత అభిమయ్యెను. విందు జరిగిన పిదప రాజాసర్ అణ్ణామలెసెట్టిగారు గవర్నరుగారు యీరాష్ట్రమున దయాపూర్వకముగ చేసిన కార్యములను ముఖ్యముగా చిదంబరంలోని విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటను చాలాప్రశంసించిరి. ఈవిశ్వవిద్యాలయముగవర్నరుగారి దయాస్వభావము వ్యక్తీకరించుచున్నదని నుడివిరి. మరియు గోపసుప్రభృతి యీరాష్ట్రమునందుండు స్త్రీల అభివృద్ధికి గాను ముఖ్యముగా వారి విద్యకుగాను చాలపాటుపడి సహాయపడిరిగూడ నుడివిరి. గవర్నరుగాడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాజాసర్ అణ్ణామలెసెట్టిగారు చేసిన పనులనువాసర్యములను ప్రశంసించిరి. చిదంబరంలో విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటలో రాజాగారు చూపిన మహాదౌర్భాగమును చాలకొనినాడిరి. “ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు నేను, చాన్సలరుగా నుండు ఆరీతిగా దానితో సంబంధమును కలిగియుండుట నాకర్హతకారవ ప్రదమని నేను సంకల్పించుచున్నాను. అని గవర్నరుగారు నుడివిరి. గోపసుప్రభృతి అభివృద్ధి కొరకు ప్రారంభించిన కార్యములందు సహాయమునర్పిండుటకు గవర్నరుగాడు వంధ్యులు లానరించిరి.

(ఆ. కె.)

శాసనసభలలో పార్లొనుట నైమన్ సంఘమునకు తోడ్పడుట యగును

కాంగ్రెస్ వారి ప్రయత్నములను భగ్నముచేయుట కిది ప్రభుత్వమువారి మొదటియెత్తు

సంపూర్ణ శాసనసభాబహిష్కారమున కింకను సమయము రాలేదు

కాంగ్రెస్ మహాసభాభ్యర్థిని ప్రకటన

కేల్ కార్ ప్రభుత్వము వాదమునకు ప్రత్యుత్తరము

అలహాబాదు జూన్ 10:—భారతజాతీయ మహాసభా భ్యర్థి కమిటీ ప్రయత్న పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు పత్రికల కీకొంది ప్రకటనము గావించుచున్నారు.

కొందరి దురభిప్రాయములు

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘము గాని, పర్మింగు కమిటీ గాని యింకొకవిధమున నిర్ణయించిన తప్ప శాసనసభలలోని కాంగ్రెస్ సభ్యులు తత్సభలలో నికముందు పాల్గొనరాదని పర్మింగు కమిటీవారు బొంబాయిలో చేసిన తీర్మానమును గూర్చి చలవుల మనములయందు దురభిప్రాయములు ప్రబలింపట్లు న్నది. పర్మింగు కమిటీ తీర్మానముపై విమర్శ చెందు భ్రమల మీదా నాధారపడియున్నది. 1 శాసనసభలలో పాల్గొనరాదని పర్మింగు కమిటీ యాజ్ఞాపించుట కాంగ్రెసు సామాన్యకార్యక్రమముతో సంబంధములేని యొక ప్రత్యేక ప్రతినిధి, శాసన సభలను సకాలములో రద్దుచేయక పోయినందులకు మనము ఆసక్తిని ప్రకటించుట మాత్రమేయని తలచుట. (2) అ. భా. కా. సంఘముగాని, పర్మింగు కమిటీగాని యికముందు శాసన సభలలో సభ్యులు పాల్గొనదగిన సమయములను నిర్ణయింపవచ్చుననియు, ఆందువలన యేర్పడు శాసనసభా ప్రవేశములవలనను చెదరిపోవుటవలనను శాసనసభలలోని కాంగ్రెస్ పార్టీకి యిబ్బంది కలుగుననియు.

ఈ రెండు ఊహలు భ్రమ ప్రమాదజనితములు ఇట్టివి చేయబడిన ప్రభుత్వ ప్రకటనలలో తత్వమునుగాని, కాంగ్రెస్ వారి యాశయములను పర్యవసాని గాని యిట్లు హించువారు సరిగా చాలోచించియు తోచదు.

కాంగ్రెస్ కార్యక్రమమును వమ్ముచేయుటకు మొదటియెత్తు

ప్రస్తుత శాసనసభాజీవితమును పెంచుట కాంగ్రెస్ మహాసభా కార్యక్రమమును వమ్ము చేయుటకు ప్రభుత్వము వారల పరిచయించిన మొదటియెత్తు. నైమన్ సంఘ బహిష్కారమునందు పాల్గొనిన జాతీయవాదులందరు బహిష్కారమున విరమించుటతో లేక తగ్గించుటతో యియ్యది తోడ్పడును. జాతీయవాదులకన్న కాంగ్రెస్ వాదుల కీ యెత్తువలన చాలనష్టముకలదు. ప్రభుత్వమువారి యాతిర్యాసమువలన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి మద్రాసు కలకత్తా కాంగ్రెస్ మహాసభలుచేసిన తీర్మానములు, నైమన్ బహిష్కారము, అఖిలపక్ష మహాసభవారి నివేదిక వ్యర్థమైపోవును. 1929 సంవత్సరము డిసెంబరు 31 తారీఖు దాటిని తరువాత కాంగ్రెసుమహాసభ సహాయనిరాకరణము నవలంబించి భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము గడించునను తీర్మానమును గూడ యిది వ్యర్థముచేయగలదు. కాంగ్రెస్ మహాసభ నిరంకుశాధికారుల యొక్కయు, భారత రాజకీయాభివృద్ధి నిరోధకులయొక్కయు చేతిలోని కీలుబొమ్మయై అవమానము నొంది లోకాపవాదకు ఆస్పదముకావలసి వచ్చును. 1930 సంవత్సరములో నెహ్రూజీ సయి మన్ సంఘ నివేదికయు, అఖిలపక్ష నివేదికయు, నైమన్ సంఘ నివేదికపై యాంగ్లేయులు తీసికొను చిత్తయు వర్తకువచ్చుననుట సత్యము. ఈవర్షములో బాల్గొనుట మనము కత్తివంచనలేక బహిష్కరించిన సంఘముతో సంపూర్ణముగా సహకారము గావించుట యగును. కాంగ్రెస్ మహాసభవారు యే కార్యక్రమమును పూర్తిగా రద్దుచేసికొని, ప్రభుత్వము వారికి పూర్తిగా లొంగినగాని యాచర్యులలో కాంగ్రెస్ వారు పాత గొడుగుపట్టుకొనియున్నది. ఇట్టి దురవస్థ దురదృష్టము. సయిమన్

సంఘ బహిష్కార ప్రయత్నమున కాంగ్రెస్ తో చేతులుగలిపి పని చేసిన యితర జాతీయ పక్షములకు నేను చెప్పజోవు విషయము లోపకారణము కాకుండుగాక! కాంగ్రెసువారి సాయములేనిది ప్రభుత్వమువారును, అభివృద్ధి నిరోధకులను కలసినచో నిజాతీయపక్షములు వాని నెదుర్కొనగల్గునా? ఎదుర్కొన లేనట్లు సత్యము. అనేక సంవత్సరములు పరస్పరము వాదులాడి భారత దేశములోని వివిధ రాజకీయపక్షములు నైమన్ బహిష్కారసమస్యపై యోగిభించినారు. ఏకభించిన వీరిని మరల చెదర్చిపట్టుటకు ప్రభుత్వము వారీసులకు మార్గమును కనిపెట్టినారు. మద్రాసులోను, కలకత్తాలోను తీర్మానములను ఆమోదించినమీదట కాంగ్రెసు వాదులు 1930, లేక 1931 సంవత్సరముదాక గోల్కొట్టెలుకొనుచు కూర్చుండజాలరు. కాంగ్రెస్ వాదులు కానివారు సహాయ నిరాకరణము, కాంగ్రెస్ లోని సంఘము మొదలగు వాని యందు కాంగ్రెస్ వాదులతో చేరుకొనెమక కమిషను నివేదిక, అఖిలపక్ష మహాసభాకలెన్ నియోజక వర్గములు తమ నిశ్చితాభిప్రాయములను ప్రకటింపకముందే కాంగ్రెస్ వాదులకును యితర జాతీయవాదులకును మిత్రభేదము గలిగించవలెనని వారికి యుద్దేశ్యము. ఈ మాయను జాతీయ వాదులలో ననేకులు గమనించకుండ శాసనసభల జీవితమును పెంచుటయే చాల బాగున్నదని యనుట అశ్రద్ధకారణమునున్నది. కాంగ్రెస్ వారి యందు వారికి లేనిచో నిరంకుశాధికారుల వలల లో మిక్కిలి సులభముగా దగుల్గొనెదరని వాడు మరచుచున్నాడు. కాంగ్రెస్ వారో తుట్టుకు దవరకును పోరాడి జయలక్ష్మి గాంచ సంకల్పించినందున యితర సులభముగా లొంగరు. కాంగ్రెస్ వాదులవలంబించవలసిన మార్గము స్పష్టమే. నేడో లేదో కాంగ్రెస్ వారికిని నిరంకుశాధికారులకును పెనుగులాట తప్పదు. ఆ పెనుగులాట యిప్పుడొక యొక్క కొన్ని మాసములకా యునునది వారి కంతయుభ్యుపేసినది గాదు. ఇతర జాతీయ పక్షములు చాల బాకరుకరతో విచారించవలసిన దీవిషయము.

నైమన్ బూటకము

నైమన్ కమిషను వచ్చినది, పోయినది. పోయినచొలిమని వారికి సంతోషములేదు. వచ్చి విచారించిరిగదా యని మనకు సంతోషము లేదు. భారతీయుల బహిష్కారము వట్టి బూటకమని సంఘసభ్యులు, ప్రభుత్వమువారు, నైమన్ సంఘ పక్ష పాతులు చేసిన మహాప్రయత్నము లన్నియు నిరర్థకము లైనవి. నైమన్ సంఘ బహిష్కారము ఆఖండ విజయము గాంచినదని యిప్పుడందరూను ఒప్పుకొనిన విషయమే. జరుగవలసినప్పుడు శాసనసభల రద్దయి క్రొత్త ఎన్నికలు జరిగినచో నైమన్ సంఘ నివేదిక విషయము, అఖిల పార్టీ సభవారి నివేదిక విషయము ప్రజాభిప్రాయము వ్యక్తమయ్యెడిదే. భారత జాతీయ ప్రపంచములో కళంకరహితమై తెలయగలిగెడిదే, అపక్షమున 1929 సంవత్సరము 31 డిసెంబరు తరువాత జరుగవలసిన దంతయు సక్రమముగానే జరిగి యుండెడిది. కాని యిట్టి కార్యక్రమము యధావిధి కొనసాగుటకు దీర్ఘదర్శి యగు నిరంకుశాధికారవర్గ మెప్పుకొన్నాడు.

బెంగాల్ ఆపామ్ ఎన్నికలు

బెంగాల్ ఆపామ్ రాష్ట్రములలో మంత్రినిర్ణయము సాధ్యముకాదను నెపమున వారి గడువు సమాప్తి కాకముందే బెంగాల్ శాసన సభలను ఛాట్రుగా రద్దుచేసిరి. ఇది ఒక సాకని నేను బాగా ఆలోచించి పోధునో చెప్పుచున్నాను.

ఈ కారణము మధ్య పరగణాలసభను వర్తింపజేసె. కాని క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగుటవలన ఆ శాసనసభలలో హెచ్చు మార్పులు జరుగునని వా రచూకొనలేదు. బెంగాల్ విషయమై వారు చాలా హెసపోయిరి. క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగుటవలన తమకు లాభము కలుగునను చెప్పుకు మాటలను విని వారు తొందరపడి ఎన్నికలు జరుపుట కాజ్ఞా యిచ్చిరి. దాని ఫలితముగా బెంగాల్ రాష్ట్రమునందంతట కాంగ్రెస్ సభ్యులందరి గలను భక్తి, ఉత్సాహము చల్లబడినది. వైఖరి మొదటనే తెలసినదిగనుక యితర రాష్ట్రములయందలి ఎన్నిక అప్పటికి మాసిపోయినవి. ఇతర రాష్ట్రములకేదో మార్గము మాపవలసివచ్చినది. వానినిగూడ పెంచుటయే మంచిదని తీర్మానింపబడినది. ఇదియంతవరకు ఫలవంతముగనో మాడవలసియున్నది. నిరంకుశాధికారులతో పెనుగులాట సామాన్య సమయములలో కంటే యిప్పుడు చాల శీఘ్రముగా వచ్చినదిగనుక ఎంతచేడుకు చేయనుద్దేశించినను అది కాంగ్రెసుకు మేలుగానే పరిణమించినదని ఋణుడైనది.

కాంగ్రెస్ వారెందుకు శాసనసభలలో

ప్రవేశించిరి?

శాసన సభలలో ప్రవేశపయోగములగు చట్టములు చట్టపరిషత్తువనియు, సభలకు వెళ్లకపోయినచో మితిలేని హాని జరుగుననియు తలచువారు కాంగ్రెస్ వారు శాసనసభలను ప్రవేశించినప్పటి యుద్దేశ్యములను ప్రకటించుచు చేయబడిన మొదటి ప్రకటనలో నిట్లున్నది.

ప్రభుత్వమువారి దాక్షిణ్యముచే పొందదగిన ఏదోస్వల్ప సంస్కరణములను స్వరాజ్యపార్టీవారు పొందనుద్దేశించుటలేదు. నిరంకుశాధికారవర్గమునందలి అధికారమును ప్రజలకు మార్చుటకు వారు ప్రయత్నములు చేసెదరు.

ఈ సిద్ధాంతమును సంపూర్ణముగా ననుసరించిన నెంతయో బాగుండెడిది. కాని కొన్ని సందర్భములవలన నిట్లుజరుగలేదు. ఈమధ్యకాలములో శాసనసభలలో పాల్గొని చేయదగిన స్వల్పమునైనను చేయ స్వరాజ్యవాదులు సంకల్పించవలసివచ్చెను. ఇది శాసన సభా ప్రవేశముయొక్క నిజమయిన ఉద్దేశముగాదు. శాసనసభా ప్రవేశమువలనగలిగిన తాత్కాలిక ఫలితము కాంగ్రెస్ పార్టీవారి చర్యలనన్నిటిని నేను సమర్థించ బూనుకొనలేదు. చాలపాఠబాటలు జరిగెను. క్రొత్త పంథాలను ద్రొక్కునప్పుడు కొన్ని పాఠబాటలు తప్పవు. ఇందువలన ఈ తప్పులనే యికముందుగూడ చేయవలెననుట సరసముగా నుండదు. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ చరిత్రలో నొకసంద్విగ్ధి యేర్పడినది గనుక కాంగ్రెస్ కేక సామర్థ్యముల నన్నిటిని సమకూర్చి కాంగ్రెస్ మూలసిద్ధాంతము నుద్ధరించి స్వల్ప సంస్కరణలకై ప్రాభుభాదకుండుటయే కర్తవ్యము. ప్రభుత్వమువారి దయ మూలకముగా స్వల్పసంస్కరణను చేసి అసలు మూలసిద్ధాంతములను మరువ నక్కరలేదు.

శాసనసభా బహిష్కారము

ఈపై యుద్దేశ్యములను పూర్తిగా నవలంబించుచో శాసనసభా బహిష్కారమే సమంజసమని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఈ విషయమును పర్మింగు కమిటీవారు సంపూర్ణముగా చాలోచించి అందుకు సమయము యింకను రాలేదని తీర్మానించెరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలలో శాసనసభల యెంతవరకు అయిలలో నుండునో స్పష్టముగా తెలుపబడలేదు. ఇదిగాక కాంగ్రెస్ వాదులును యితరులును కలసి ప్రయత్నములు చేయుట కింకను అవకాశములను కనుగొనవలసి యున్నది. ఇప్పటి పరిస్థితుల కెంతవరక వసరమో అంతవరకే మనము ప్రతిక్రియల నాలోచింపదగును గాని యికముం దేర్పడనున్న పరిస్థితులకు గూడ యిప్పుడే నిర్ణయము చేయుట సమంజసముకాదు. కావున శాసనసభలను సంపూర్ణముగా బహిష్కరింపవలసినదని కోరక పర్మింగు కమిటీవారు ప్రస్తుతము సభలకు హాజరుకారాదని మాత్రమే తీర్మానించిరి.

నైమన్ సంఘమువారిలో సహకారముచేసిన భాగము గలుగుననుపక్షములు శాసనసభలలో పాల్గొని సయిమన్ నివేదిక వలన ప్రసాదించబడగల లేకమును, హోమియన్ ప్రతినిధి కంఠ కొరవడిననునట్లే, అంగీకరించవచ్చును. కాంగ్రెస్ వారు అఖిల పక్ష సహకారమునకు నిర్ణయింపబడియున్న అధికార ప్రతిపత్తి కోరుత్రము కొరవడినను అంగీకరింపరు. అదియు 31 డిసెంబరు 1929 సంవత్సరమునకు పూర్వము లభించినదే. శాసన సభ అప్పుడు నిష్ప్రయోజనములు.

నిర్మాణవిధానము

ఈ మారు మాసములలో కాంగ్రెస్ సంఘములను పునర్నిర్మింప, నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించుటకు నిశ్చయింపబడి

న్యాయస్థానవార్తలు

సింగారివేలు శెట్టిగారిని

జామీనుమీద వదలుట

హైకోర్టు ఉత్తర్వు

మదరాసు, జూన్ 11:—దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసునందు శిక్షింపబడిన కార్మికనాయకు లగు సింగారివేలు శెట్టిగారిని జామీనుమీద వదలిపెట్టవలసిన దని గోదారు, గానింపబడిన పిటిషను ఈ దినమున న్యాయమూర్తి అనంత కృష్ణయ్యగారిచే పరిష్కరింపబడెను.

1927 సం॥న జరిగిన దక్షిణఇండియా రైల్వే సమ్మె యందు, కుట్ర గావించి రని కార్మికనాయకులపై ప్రభుత్వము వారు కేసు పెట్టిరి. ఆ కేసునందు ముఖందలాలసర్కారు సింగార వేలు శెట్టి గార్లకును మరి 15 గురు కార్మికనాయకులనును, చెంగ ల్పట్టుజిల్లా సెషన్సుజడ్జి త. 13 10 సం॥ల కఠినశిక్షను విధించిరి. ఈశిక్షపైన మద్దాయి లందరును హైకోర్టునకు ఆశ్పీలు చేసిరి. ఆశ్పీలు పరిష్కరింపబడువరకును తమను జామీనుమీద విడుదలచేయవలసిన దని గూడ 15 గురు మద్దాయిలు పిటిషను పెట్టిరి. 15 రోజులకు పూర్వము న్యాయమూర్తి అనంతకృష్ణయ్యగారి రీపిటిషనును విచారించి వారిని జామీనుమీద వదలుట కుత్తరువు చేసిరి. 1, 2 ముద్దాయి లగు ముఖందలాల సర్కారు, సింగారవేలు శెట్టి గార్లొకఁడు మరి యితర సేరముల క్రింద శిక్ష ననుభవించుచుండుటచే ఆప్షడు వారిని జామీనుమీద విడుదల చేయవలెనని గోరుటకు పీలు లేకపోయెను. సింగారవేలుగారు మరియొక సేరముక్రింద ఆప్షిబరమానమువరకు శిక్ష ననుభవించవలసి యందునని ఆపు డనుకొనిరి. కాని అది పారభూతియు, నిబంధనల ప్రకార మతనిశిక్ష జూను 14 వ తేదీకే ముగియుననియు, తిరుచునా పల్లి సెంట్రలుజైలులు నూపరింపెంజెంటు దెలిపెను. అందు పై నతనిని గూడ, కుట్రకేసునందు విధింపబడిన శిక్షసందర్భ మున జామీనుమీద వదలిపెట్టవలెననియు, ఇతర ముద్దాయిలను విడుదలచేయుటకు గల కారణములు వీరికిగూడ వర్తించునని యు, ముద్దాయితరపున కె. ఎన్. జయరామయ్యగారు వాదించిరి.

న్యాయమూర్తి అందు కంగీకరించి—ఇతర సేరముల క్రింద విధింపబడిన శిక్ష లేమియు మిగిలియుండని యెడల, ఈకేసు సందర్భమున ముద్దాయిని జామీనుమీద విడుదల చేయవలసినదని యుత్తరువు చేసిరి. సింగారవేలు శెట్టిగారు రూ 1000 ల స్వంత జామీనుమీదను, రూ 500 ల చొ॥న రెండు ఇతర జామీ నులపైనను, 14 వ తేదీ యనంతరము విడుదలచేయబడుదురు.

* * * *

ఎగ్మూరు పోలీసుకోర్టు

మద్రాసు, జూన్ 10:—చెల్లయ్యనాయకన్ అనువాని ని గత మార్చి 27 తేదీని పోలీసువారు ఎర్రప్పు గావంపకుం డ నుంగంబాకమునందు తనయింటిలో లక్ష్మీఅమ్మమ్మ, భాగ్య మూర్తి అను యిరువురు స్త్రీలను దాచివైచిరను సేరమున వీరి పయి ఎగ్మూరు పోలీసుకోర్టులో పోలీసువారిచే కేసుపెట్ట బడెను. రా. సా. ఎన్. కలునాయర్ గారు కేసువిచారణసలిపి పాసిక్యూషను తరపున తగినసాక్ష్యము రానందున ముద్దాయి లను విడచిపెట్టుచు తీర్పుచెప్పిరి.

నదని బొంబాయిలో మహాత్మునిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మా నము స్పష్టము చేయుచున్నది. చిక్కింగ్ కమిటీ తీర్మానము గూడ యందుకే ఉద్దేశింపబడినది. కాంగ్రెస్ కార్యక్రమము ను మనఃస్ఫూర్తిగా కొనసాగించి సుద్దేశించుచో నిదియే కాం గ్రెస్ వాగు లందరును అవలంబింపదగినది. ఇదియే శుశ్రావ్యము. ఇదియే ఆత్మగౌరవకరమగు విధానము. కార్యారణమునకు సమయ మాసన్నమైనది. అనిశ్చిత కార్యవర్గములు త్యాజ్యములు శాసనసభలోని కాంగ్రెస్ వాదులకు కేసు వ్రాసిన లేఖలో ముందు చేయబడినదాని నంతయు సూచించినాను. ఈ నిర్మాణ కార్యక్రమమును తీవ్రముగా కొనసాగించి రానున్న పోరాట మునకు సంసిధులగుదురుగాక యని కోరుచున్నాను.

నాణ్యమైన ఆభరణములు దొరకు తావు

మా అనుభవసిద్ధమును, శక్తిని సామర్థ్యమును నుపయోగించి మంచి వసితనముతో వస్తువుల రయారోసర్పితిమి.

గత 35 వత్సరముల నిలుకడ, మా అభివృద్ధియే, సమ్మకమునకు నాణ్యమునకు సంశయింపవల సిన అగత్యము కనుపింపదు.

సురాజ్ మల్ లల్లాభాయ్ అండు కో.,

సీమకమలములు, బంగారు వెండి నగలవర్తకులు,

313, యస్సనేడు, మద్రాసు.

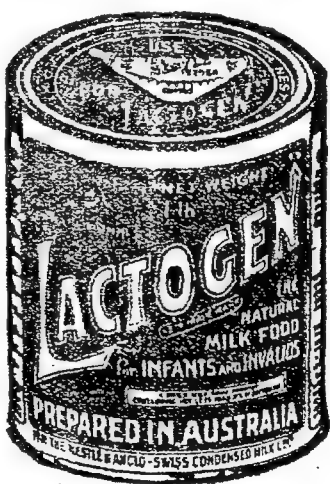

అరోగ్యమూర్తి

తల్లి తన ప్రియమైన శిశువు దినక్రమేణ ఆరోగ్యమునందును, బలమునందును వృద్ధిచేందుటకు చూచినప్పుడు ఆపె మిక్కిలిహాయిగా నుండును. ఉత్కృష్టమైన ఆహారము మాత్రమే శిశువులకు యిచ్చుటకు గల ప్రాముఖ్యత బుద్ధిశాలియైన తల్లికి బాగుగా తెలియును. ప్రకృతి పద్ధతి ననుసరించి తన బిడ్డను పోషించుటకు తల్లి ఆసక్తురాలైనప్పుడు స్వాభావికమైన ఆహారమునకు బదులుగా నున్న 'లాక్టోజెన్' ను ఉపయోగించును. శిశువు శ్రేయస్సుకు ముఖ్యముగా అవసరమైనది పుష్టి.

'లాక్టోజెన్' మిక్కిలి పరిశుద్ధమైన ఆవుపాలు. ఇది తల్లి పాలు కు సాధ్యమైనంతమట్టుకు సమానముగా నుండునట్లే మిక్కిలి శ్రద్ధగా మిళితము. చేయబడినది, పసికెనములో నున్నట్టియు, మిక్కిలి సుకుమారమైన బిడ్డలకు సులభముగా జీర్ణమగునట్టియు, అగత్యమైన పుష్టినిచ్చు నట్టి సీలిలోనున్న పాలే సరఫరా చేయబడుచున్నది.

మీ బిడ్డకు లాక్టోజెన్ ను యియ్యడు

తల్లూరా! తపాలాఖర్చుకు రెండవాలబిళ్ల లంపినచో అద్భుతమైన ఆహారముయొక్క నమూనాను ఒక అల్యూమినియమ్ కొలత చెంచాతో సహా ఉచితముగా పంపబడును.

సెస్సిల్ అండు ఆంగ్లో స్విస్ కన్డెన్సుడు మిల్కు—కంపెనీ, తపాలపెట్టె. నెం. 396, కలకత్తా. ఉత్తరములు వ్రాయునపుడు ఈ పత్రిక కేరును పేర్కొనుడు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
నందుకావలికోల్పెండు ఛెదర్ వైటు కాగితములు }
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంటు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ధర రు 2 8 }
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. }
7, తంటు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

విదేశవార్తలు

కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరి

భారతదేశము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 9:—భారతదేశముపట్ల కార్మిక ప్రభుత్వ వైఖరిని గూర్చి భారతీయులేగాక బ్రిటిషు ప్రజలు గూడ ఎదురుబాటుచున్నారు.

సోషల్ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికలో జే. జే. మర్గ్సాగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

దొమినియను ప్రభుత్వము నీయక మరిదేని నిచ్చినను ఇండియాలో దౌర్జన్యముతోగూడుకొన్న అల్లరులు తప్పవు. ఈవిషయమును అన్ని పక్షములవారును అలోచించవలెననుటచే కార్మికపక్షమువారు ఈవిషయమై ఓటుజేయుట కధికారము నిచ్చెను. నిజముగ ఇట్లు జేసిరేని రైటులింగు కార్మికపక్షము వారును ఇతరపక్షములను కలిసి తక్షణము ఇండియాకు దొమిని యను ప్రభుత్వము నిచ్చితిరవలెనను రైటులింగు కార్మికపక్షమున కు వ్యతిరేకముగ ఓటుజేసెదరని భారతీయుల యభిప్రాయము.

భారతసమస్య పార్లమెంటులోనికి వచ్చుచు వూర్తిగ ఒక సమావేశము పట్టు నని మర్గ్సాగారుచున్నారు. అతివాదు లగు కార్మికపక్షమువారు ఇండియాకు స్వరాజ్యము నీయవలె ననుట భారత సామ్రాజ్యమును ఎదురుకొనుటగాని వేరొకటి గాదనుచున్నారు.

మగ్డోనాల్డుగారి మంత్రివర్గము

పత్రికావ్యాఖ్యలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 8:—ఉగ్రమవు పత్రిక లన్నియు మగ్డోనాల్డు మంత్రివర్గపు నేర్పటును హర్షించుచున్నవి.

రైట్ కార్మికపక్ష పక్ష్యులను మంత్రివర్గములో లేకుండ వైర్యముతో మగ్డోనాల్డుగారు చేయగల్గి నందఱకు కన్సర్వే టివు పక్షమువారు కొనియాడుచున్నారు.

ఇండియా కార్యాలయమునకు వెజ్లిఫీడ్ బెన్ గారిని నియమించుటచే ఆన్ని పత్రికలును ఆశ్చర్యమును జొందుచు న్నయవి.

టైముస్ పత్రిక ఇట్లు వాకొనుచున్నది. క్రొత్త మంత్రి వర్గ కన్సర్వే టివు వెజ్లిఫీడ్ బెన్ గారికి ఎక్కువ గౌరవము. ఇతనికి అన్ని పక్షముల స్నేహితులున్నారు. సామ్రాజ్య సమస్య లను గూర్చి విశాలాభిప్రాయము గలవటం. ప్రాంతికాను భవి మున్నవను. ఈ రెంటిచేతను ఆరనిని నియమించుటచే మంచి యే చేపా. అన్ని పక్షములవారును తృప్తిపెంచుచున్నారు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ఆలీవియరు ప్రభుని ఇండియా మంత్రిగ నియమించుక పోవుట చాల మంచి పని. తెలివిగానే ఆరనిని సేవకుఁజేసి రనుచున్నది.

జోహిల గారు లిబరలుపక్షము తరపున గెల్పుకొని కార్మిక పక్షములో యువోగమును స్వీకరించినంత సిగ్గుచాటిన పని కదా బ్రదుక లోపుగ జూడలే దనుచున్నది.

ఉద్యోగమునకై ఆర్మ్యగౌరవమును అమ్ముకొనుట పాడిగాదని డెయిలీ న్యూసుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

మాంచెస్టరు గార్డియను కన్సర్వే టివు వెజ్లిఫీడ్ బెన్

ఇండియా మంత్రిగ నియమించుటకు వెజ్లిఫీడ్ బెన్ గారి యర్హుని ఏమో తెలియజేస్తున్నది. కాని ఆరని పార్లమెంటు లో సామర్థ్య మున్నది. ప్రతిపక్షములవారున్నపు ముహూర్తము చినుటచే ప్రభుత్వముచున్నపుడు గూడ వినియోగించిన కొంత వరకు బాగానే యును ననుచున్నది.

ఆలియరు ప్రభుని మాస్కోరాయవారిగ నియమించ బడును. కర్మల వెజ్లిఫీడ్ బెన్ గారికి ఆధినివేశముల గవర్నరు పదవి నిచ్చెదరు.

పోడురాజు

రైల్వే శ్రేణుల ఆరణ్యము ఇతడు యూరపుసంచారము చేయను.

కార్మిక ప్రభుత్వము

ఇండియాకు దొమినియను ప్రభుత్వము నీయరు

“కన్సర్వే టివు దొమినియను ప్రభుత్వము గూర్చి ఆలోచించు వారిని ఇండియా మంత్రిగ నియమించెడి వారు.”

లండన్ భారతీయుల యూహలు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 8:—కార్మిక ప్రభుత్వము వచ్చుటచే వారు ఇండియాకు ఏమి చేసెదరని లండనులో భారతీయులు అడుగుచున్నారని లండన్ థ్రీ టైమ్స్ విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. సకలత్వాలాగారు కమ్యూనిస్టుగ నిలచినను లండను భారతీ యులకు కోపము రాలేదట. ఈ విషయమై ఆరున ఓడిపోవుటలో ఎవరికిని ఏకాభిప్రాయము కుదరలేదట.

కన్సర్వే టివుల కంటే కార్మికపక్షమువారే ఇండియాకు ఎక్కువ హానిని జేసెదరని లండనులో నున్న భారత కాంగ్రెసు నిర్వాహకులును భారతీ యువులును అనుచున్నారు.

కాని ఇంకను ఇండియాలో కార్మిక పక్షము వారిని నమ్మచు న్న భారతీ యులున్నారు. వారు భారతీయుల వికమ్యమును పొడుచే సదరుచున్నారు.

కార్మికపక్షమువారు తియ్యనిమాటలు జెప్పవారేగాని చేయరాక కన్సర్వే టివులను మించివాడురనుచున్నారు.

కార్మిక ప్రభుత్వమును వహించినది రైటులింగు. ఇండియాకు క్రమేపా అంతరువులకు స్వపరిపాలనము నిచ్చెదమను వారు ఇది చాల ముఖ్యము. ఇప్పుడు ప్రభుత్వముగ ఏర్పడిన రైటులింగుపక్షమువారే సైనును కమిషనుకు చేయారనొనగిరి. అందుచే భారతజాతీయువారు విధానమును వీరు త్రోసివేసి రన్నమాట నిశ్చయము.

భారతజాతీయువారు సహాయ నివేదికము నంగీకరించవలెననుచున్నారు. కాని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ‘లేదు’ అన కతప్పదు. లేనిచో తాము చేయూత నొసగిన సైనును కమిషనును కార్మిక ప్రభుత్వమువారు త్రోసిరాజు అనక తప్పదు. భారతీయులు వలదోయనుచున్నను సైనును కమిషనును నియమించినందున సహాయ నివేదిక నెటలంకీకరించనని భారతీయులును, బ్రిటిషు ప్రజలలో కొందరును నడుగుచున్నారు.

కాని కార్మికపక్షమువారు సయినును కమిషనును విషయములో పద్ధతినే అంగీకరించిరిగాని అనగా వారేమి చేయవలెనో ఏ ప్రకారము చేయవలెనో అంగీకరించిరిగాని వారు నివేదికమున చేయు సిఫార్సులన్నిటిని ఆమోదించువారను అభయమియలేదనుచున్నారు. కాని వారు సయినును కమిషను నివేదికను పూర్తిగా బట్టదాఖలు చేయలేదు. కాని సయినును కమిషను నివేదిక జాయింటు పార్లమెంటు కమిటీ ఎదుట కు వచ్చినపుడు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తమ ఇష్టమున్నంత వరకు సహాయ నివేదికలలో సిఫార్సుల నంగీకరించుట కధికారమున్నది. కాని దీనికైనను ఆచూకాకియ పక్షముల భారత నాయకులు సహకారము సల్పవలెను. లేనిచో నిలలేదు.

ఇండియాకు ఏమాప్రమ ఎక్కువ యధికారము నిచ్చెదమనును, కన్సర్వే టివులు ప్రతిపక్షములగుందురు. అందుచే కన్సర్వే టివుల కోపాగ్ని కి గురియైనను కార్మిక ప్రభుత్వమువారు భారత జాతీయువారు సహకారమును బొందిన కొంతవరకు తృప్తిగ నుండును. ఈ సందర్భములో అనధికారవర్గము ద్వారా భారతజాతీయనాయకుల యభిప్రాయము తెలిసికొనెదరట.

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఏమి యుపకారము చేసినను చేయకున్నను భారతసమస్యను గూర్చి తమ యధికారమును గోల్పోజాలరు. భారత దేశమునకు నిండు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నిచ్చు బిల్లును బ్రవేశజెట్టరు. ఇండియా మంత్రిగ కన్సర్వే టివు వెజ్లిఫీడ్ బెన్ గారిని నియమించుటచే కార్మికపక్షము వారు కన్సర్వే టివుల వక్రమార్గము నవలంబించి వారి మాటలను వినిపించు గారని తెలియుచున్నది. అట్లని వాగ వ్రాకే, గ్రామోపాధిగాగ్గ నవలంబించు. నిజముగ కార్మిక పక్షము వారు ఇండియాకు యుగంబంధమును ఇండియా దొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చు ఆశయముగ వ్యక్తి నే నియమించి యుండెడివారనుచున్నారు.

కబాలి వైమానికుడు

విమానములో ఇంజను చిక్కుచే లయన్సు మార్చెయిల్సు దగ్గర క్రిందకు దిగవలసి వచ్చెను. మరమ్మతులు జరుగుచున్నవి. సోమవారము రోము నగరమునకు జేరగలడు.

స్కాచి విశ్వవిద్యాలయపు

టెన్సికలు

ఇద్దరు కన్సర్వే టివులు, ఒక లిబరల్ గెలిచిరి

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 11:—బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికలలో స్కాచి విశ్వవిద్యాలయములకు ఇద్దరు కన్సర్వే టివులు, ఒక లిబరలు మరల ఎన్నుకొనబడిరి.

గనుల మంత్రి

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 11:—గనుల మంత్రిగ బెన్ టర్నరు గారు నియమించబడిరి.

రాజుగారి ఆరోగ్యము

శ్చిక్తిరముగ నున్నది

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 11:—రాజుగారి ఆరోగ్యము దినదినా భిన్నుది గాంచుచున్నది. కుర్రపు తల్లచున్నది. ఆరోగ్యము బాగానే యున్నది. నేడే కోటలో ఇటునటు తిరుగుటకు వెడలిరి. మంచి గాలి తగలవలెనని వైద్యులు నిశ్చయించిరి.

ఆఫ్ఫ్ క్రొత్త రాజు

హబిబుల్లాగారిని

అమెరికావా రంగీకరించుట లేదు

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 11:—ఆఫ్ఫ్ నిస్థానులో అల్లకల్లోలముగ మండుటచే హబిబుల్లాగారిని అమెరికనులు రాజుగా అంగీకరించుటకు వీలులేదనుచున్నారని వాషింగ్టన్ వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

రషియా అమెరికా సంబంధముల వడిదుడుకు

(రూటరు)

లండన్, జూన్ 11:—రషియా కౌన్సిలు కార్యాలయమును చీనా పోలీసువారు ముట్టడించి, అమెరికా జపాను కౌన్సిలు కార్యాలయపు ముద్రలు గల కాగితములను కవరులను వశపరచుచు కొనుటచే అమెరికా రషియా సంబంధములు, రషియా జపాను సంబంధములు, వడిదుడుకుగనన్నవి అమెరికను జపాను కౌన్సిలు కార్యాలయము ముద్రలనుగూడ చీనా పోలీసువారు స్వాధీనము జేసికొనిరి.

ఇండియన్ సెంట్రలు కమిటీ

రాజప్రతినిధిచే నియమితులు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూన్ 8:—సైనును కమిషనులో సహకారము సల్పుటకు నియమించబడిన ఇండియను సెంట్రలు కమిటీ సభ్యులు రాజప్రతినిధిచే నియమించబడిన వారని కిరు లండనులో ప్రవేశించినపుడు ప్రకటించెను.

దొమినియను మంత్రి

(వైర్లెస్)

ర్యుగ్జు జూన్ 8:—వెబ్బి గారు ఎన్నికలకు నిలవలేదు. వారిని దొమినియనుమంత్రిగ నియమించుటచే వారికి వీరు కిరుదము నిచ్చెద గనుకొనట కకాశ మగుచున్నది. ప్రభుత్వ భవనంకరించు ననుకొనుచున్నారు.

ఎసంబ్లీ బాంబుకేసు

—(0)—

వాద ప్రతివాదములు ముగియుట

అసెనరుల భిన్నాభిప్రాయములు

పండిత మాలవ్యాగారి సాక్ష్యము

ధిల్లీ, జూన్ 10:—పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు కేసు ఎసంబ్లీ బాంబుకేసులో సాక్ష్యమొసంగిరి. పోలీసువారు యథాప్రకారము తగు కాపలా యేర్పాటులు చేసియుండిరి. ముద్దాయిలు మామూలు విప్లవాభివృద్ధి కోరు కేసులువేసి కొనుచు ప్రవేశించిరి.

ఏప్రిల్, 8 వ తేదీన ఎసంబ్లీలో జరిగిన విషయములను చెప్పుచు మాలవ్యాగారు యిట్లు జెప్పిరి. సభ్యులందరు ఆధ్యక్షుని ప్రకటనకై ఎదురుచూచుచుండిన సమయమున పెద్దదగ్గని వినబడెను. కొంచెము తాళినపిదప రెండవశబ్దము వినబడెను. బాంబు పడినచోటునకు కొంచెముదూరములో తానుండెను. మొదటి సారి శబ్దము కాగానే సభ్యులు చాలముంది లేచినిలచిరి. కాని తాను వారందరిని చూడలేదు. చాలముంది సభ విడచిపోయిరి. కాని రెండవ బాంబు పడిన సరి కే వెడలిపోయిరి. తరువాత వెడలిపోయిరి చెప్పజాలననిరి. రెండవ బాంబు బెంచిమీద పడుట గాంచెను. తనన్నే హితులకు కలిగిన ఆపదగూర్చి తానయెప్పుడు భ్రష్ట పడినందుండెను. ఇతర సంగతులు గమనించుటలేదు. ద్వని వినబడినపిదప సభామందిరము పొగతో నిండిపోయెను. ఇది జరుగక మునుపు ప్రేక్షకస్థానములు నిండియుండెను. రెండుపిస్తోళ్ళ శబ్దములు వినబడెననియు కరపత్రములు పడుట అనుపదెననియు అందొకటి కొందరుసభ్యులు చదువుచుండగ వింటిననియు మాలవ్యాగారు ప్రాసిక్యూటరు ఒకీటికి ప్రత్యుత్తరముగ చెలిసిరి.

సర్, జార్జి ఘోష్టరు సర్ బాలమంజి దలాలు గార్లకు చెప్పి టెలిఫోనున వారిని చూడబోయెను. సర్ దలాలుగారి గాయములు-చాల బాధకరముగ నుండుటచే అతను ఆస్పత్రికి బోవువరకు ఆతనివద్దనే మాలవ్యాగారు రుండిరి. అతను మాట్లాడుచునే యుండెను.

డా॥ మాంజిగారు ప్రతివాదుల తరపు రెండవసాక్షి రాజులనందున యింకొకరైన సాక్షులు గలరాయని భగతుశింగుని కోర్టువారు అడిగిరి. లేరని ఆతడు జెప్పెను. దత్తు కూడ అట్లే జెప్పెను. మాంజిగారు 12 తేదీలోపున రాజులనని తంఠి నిచ్చియుండిరి. ప్రతివాదులరకపు సాక్షునిచారణ నేటితో ముగిసెను.

ముద్దాయిలను 307 సెక్షను ప్రకారము శిక్షింపరాదు 286 సెక్షను ప్రకారము సేరమారోపించవచ్చును. వారు అపాయకరమున పదార్థములను మందుగుండు మున్నగునవి అక్రమమున పయోగించినవచ్చును గాని సభ్యులను చంపునట్లేముతో బాంబులు వేసిన వీలులేదు. వారు బాంబులుంచినరీతి జూచిన అట్టి యుద్దేశము వారికి లేదని చెప్పవచ్చును. కావున సెక్షను మార్పుచేసిన అసఫాలిగారు నూచించిరి. కాని కోర్టువారు అంగీకరించలేదు. ఆసఫాలిగారు పిదప ప్రతివాదుల తరపున యిట్లు వాదంపసాగిరి:—

“సాక్షులు చెలిసినది నమ్మరాదు”

ప్రాసిక్యూటరు సాక్ష్యము మాదువిషయముల గలదు.

(1) స్వయముగ చూచినవారి సాక్ష్యము (2) కాన్ఫ్రంట్లను నిపుణులవారి సాక్ష్యము-ఇది చాల ముఖ్యము. దీనినిబట్టియే ముద్దాయిల ఉద్దేశము నిర్ణయింపవచ్చును. ముద్దాయిల జప్తు చేయగ దొరికిన వాటినిబట్టి లభించిన సాక్ష్యము. ముద్దాయిల తగు వాక్యములను అన్ని విషయములను స్పష్టముగ నిర్ణయముగ చెలిసి, కోర్టువారిని వానిబట్టియే నిర్ణయించుకొనగోరిరి. కావున మొదటితరగతి సాక్ష్యము నిరసయోగమును. సాక్షులు చెలిసిన విషయములలో చాల అసందర్భములు గలవు. మొదటి యుగరు సాక్షులు నైపుణులు. సభ్యులకు టెలిఫోన్ చెప్పి టికటియు తీరవైసది కాదని వారు చెప్పినదానిబట్టి తెలియగలదు. సర్ బాలమంజిదలాలుగారి అపాయముచూడ ప్రమాదకరమైనది కాదు. స్వయముగ చూచిన సాక్షులని వారిలో నెవరిననుటకును వీలులేదు. సభలో నున్నవారందరను శబ్దముకాక పూర్వము గొల్పేటలుగారేమి చెప్పెనోయని వారివైపు చూచుచుండిరి. శబ్దముయిన పిదప పొగ నిండిపోవుటచే వారికి కండ్లుపడలేదు. అందుచే చూడలేమనిరి. ముద్దాయిలపని జేయుచుండగ చూచినవారొక్కరు లేరు. శోభాశింగుగారు తాను 200 అడుగుల

చెన్నపురి గానకళా వేసంగి పాఠశాల

సాధనకు కాండెతుగారి అధ్యక్షతన ఆశిరు సమావేశము గతవారము జరిగెను. దోర్నకల్ కలెక్షనరు విద్యార్థుల కుపన్యసింపిరి. పిప్పిపాలు సాంబమూర్తిగారు, కాండెతుగారు, విమలగారు, కృష్ణరావు చాప్లెంగారు, విద్యార్థులు ఇందు గలరు.

(పి. ఎల్. ఎ.)

దూరమున నుండిన సాక్షునిచ్చిరి. అందుచే వారి సాక్ష్యము బొత్తుగా నమ్మరాదు. ముద్దాయిలవద్ద పిస్తోలి గలదనిగాని, ప్రేల్మినిగాని సాక్ష్యమును బట్టి రూఢి గాలేదు. కావున యీ విషయమున ముద్దాయిల వాక్యమునే నమ్మవచ్చును.

ముద్దాయిలకు మనుష్యులను చంపు నుద్దేశము లేకున్నచో బాంబువేసి గుండుటకు తగు పదార్థములను ఉపయోగించుకొని కాన్ఫ్రంట్ల సాక్ష్యముబట్టి తెలియగలదు. అట్టిపదార్థము కాల్చి యం కాల్చినట్లు యీ బాంబులలో నుండెనని సాక్షియే చెలిపెను. రసాయన పరీక్షకుని నివేదిక సరియైనది కాదని డా॥ రాబ్బునుగారే అంగీకరించిరి. నివేదిక సరియైనదికానందున, దాని వాదనను చేసికొనిన రాబ్బునుగారి సాక్ష్యమునూడ నమ్మదగ్గదికాదు. ముద్దాయి వాక్యముబట్టి వారి ఉద్దేశము తెలిసి కొనవచ్చును. ముందు రానున్న ప్రమాదమునకు నాయకుల దృష్టినుండి తప్పిపోజాల నటుంట్టి చోట కాల్చిరిక ప్రకటించుటయే వారియుద్దేశము కాని, యెవరినైన వింపవలెనను దురుద్దేశము వారికిలేదు. వారు దోపిడి జరుపలేదు. వారు స్వలాభముతో యేమియు జేయలేదు. వారివరకు వారి సదుద్దేశమునే చెప్పుచున్నది గాని దురుద్దేశముగాదు. చంపుటకు వారాపని చేయలేదు. ఏవరైనను. ఫలితమునుబట్టి నిర్ణయించెదమ. ఈ నిర్ణయిత మేమో తెలిసెను. జరిగిన దట్లుంచి, యింకొకరినప్పుడు జరిగియుండునని ఆలోచించుకొని నిర్ణయింపరాదు. ముద్దాయిలవరకు పీనుగోడు 324 సెక్షను ప్రకారము శిక్షింపరాదు కాని వేరుసెక్షను ప్రకారముగాదు. మరియు ముద్దాయిల యావృత్తము ఆమర్శనలేమియు యోచింపదగ్గది. వారి రాజకీయభిప్రాయములను పాటించరాదు” అని ఆసఫాలిగారు రినిరి.

కోర్టు — వారి రాజకీయభిప్రాయములతో మానుపనిలేదు. ఆసఫాలిగారు వాడు ముగించువరకి సాయంకాలము 4-45 గం॥ ఆయెను.

ప్రాసిక్యూటరు వాదము

ప్రాసిక్యూటరు ఒకటి జ్యూరి నుద్దేశించి యిట్లు చెలిపెను:—ముద్దాయిలవై ఏ సెక్షను ప్రకారము సేరమారోపించబడెనో అందలి వివరములబట్టియే ఆలోచింపుడు. పిస్తోలి చారి చేతిలో దొరకుటను గూర్చిగూడ సాక్ష్యమునుబట్టియే గమనింపవలెను. ముద్దాయిల ఉద్దేశముగూర్చి వారి వాక్యములనువంటి ఆశిరు శేరానుబట్టి నిర్ణయించుకొనుడు. వారు చేసిన సేరము లన్నింటికీ చెందునట్టి సెక్షనుచే చూడంపబడెననెను. ప్రాసిక్యూటరు వాదము 5-15 గం॥ ముగిసెను.

అసెనరుల అభిప్రాయము

జడ్జిగారు కోర్టువై ఆ సెక్షన్ల తమ అభిప్రాయము చెలిపిరి. మొదటి ఆ సెక్షన్ 3. చెన్నమగారు, యిరువురు ముద్దాయిలకు పీనుగోడు 307 సెక్షన్, ఎక్స్ ప్లాజివు ట్టులు 8 సెక్షను ప్రకారముగూడ సేస్తులే యనెను.

2. రెండవ అసెనరు బంసిధారుగారు యిరువురు ముద్దాయిలను 307 సెక్షను ప్రకారము సేరస్తులుకారు కాని 3

వ సెక్షను ప్రకారము సేరస్తులనెను. ముద్దాయిలకు హత్యగా వింపు ఉద్దేశమే లేదనెను.

3. చూడన అసెనరు కిర్నశంకరుగారు భగతుశింగు చార్జీలో నూచింపబడిన రెండు సెక్షనుల ప్రకారము సేరస్తుడే యనెను.

4. 307 సెక్షను ప్రకారము సేరస్తుడుకాదు, కాని ఎక్స్ ప్లాజివు ట్టులు ప్రకారము సేరస్తుడనెను. ఇరువురికి భేదమేమని. కోర్టువారుగ 4. 307 బాంబు విసరినట్లు సాక్ష్యములేదని ఆతడనెను. అట్లుయిన 3 వ సెక్షను ప్రకారమైనను సేరస్తు డెట్టునని కోర్టువారు తిరిగియడుగ ఆసేరముగూడ వానిపయ లేదని అసెనరు అభిప్రాయము చెలిపెను.

4. వార్తన అసెనరు జేపత్రిగారు ఇరువురు ముద్దాయిలుగూడ సేరస్తులు గారనెను. వారికి హత్యజేయు ఉద్దేశమే లేదు హత్యజే చేయదలచిరిని బట్టెను.

5. కిర్న శేరొక వాడు ప్రకటించునని జడ్జిగారు చెప్పిరి. (జి. సెను)

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు

యూరపియనులకును భారతీయులకును ఒకే ఎన్నిక పట్టియుండవలెనట

లండన్, జూన్ 11:—తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు పండిత ప్రాదయవాళ కుంజ్రాగారిని చెంబుకెట్టుకొని నెయిరోబీలో సర్ కామ్యూలు విల్సన్ గారిని కలిసికొనిరి. భారతీయులకును యూరపియనులకును ఒకే ఎన్నిక కుదురుటకు తూర్పు నరయులకు ప్రారంభించారగును సల్పాలెని పిల్లకాయంగ నివేదిక చెంబుచున్నదనిరి. కాని ఈవిషయము త్రోసి వేయుట విచారకరమనిరి. భారతీయులకును యూరపియనులకును ఒకే ఎన్నిక పట్టిచే చేయరానని కర్నలు అమెరిగారనుటచే యూరపియనులు మరింత దృఢియింపునన్నారు. ఉభయులకు ఒకే ఎన్నిక ఏర్పాటు గూడవచ్చునన్నారు. శ్రీనివాస కామ్రై గారుగూడ రామబారముతో విల్సనుగారిని సందర్శించినపుడు దగ్గరనే యుండిరి. ఇంకియాలో డైరెక్టురుజనరలుగ నుండిన సర్ సిక్కి హుస్సేన్ గారు పనిచేయిరి.

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారి

గ్రంథములు

1. కురాను మసీద్ (తెనుగు) 4 0 0
2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపాధ్యాయము) 2 0 0
3. సంస్కృతి లోకోత్పలు (1800) తెనుగు వివరణముతో 1 0 0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము 0 12 0
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, మిత్రము) చక్కని తెనుగు పద్యములు 0 6 0

వంయుచారు:— 159
సాధనమొక్క డిప్, అనంతపురము

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ప్రభుత్వసహకారసభ

భీమడోలు 8-6-29

సూచనలు రానున్నద్రావుగారి అధ్యక్షతన వ్యాసముని దీక్షించి భాగములు ముద్రితములు:—

ఉద్యమప్రయోజనము—పేదలు

సామాన్యజనములను అందులకు గూలముని చేశాళ్ళు చాటుకు గ్రామపురికి రామమును సామాన్యముగ లోకకల్యాణమునకును సహకారోన్మము శరణుని ఎరెంపు వాదించి నిర్వచించినను నిజముగ అవి పెట్టుబడి నీతికి ప్రాధిపాటి దిద్దుబాటుచూడమే (right corrective to capitalism) గాని అంతకుంటే ఎక్కువ ప్రయోజనము గానింపదు. సహకార సామాన్య మాత్రమేకటి గునింపము.

భాగ్యవంతుల పరపతి పేదలసహకార్యమై వినిచేసిందింటి ఈ యుద్యమము యొక్క సామాన్యోద్దేశముగదా! “సహకారసంఘములలో ఏమాత్రమున ఆస్తిగల రియొక్కయు అసలు ఆస్తి లేనివారి యొక్కయు సంఖ్యలు పోల్చి చూచిన యెడల సంఘములలోని మొత్తము సభ్యులసంఖ్యలో నిరుపేదలై ఏమాత్రమైన ఆర్థికసహాయము అనవసరమైనవారిసంఖ్య సముద్రములో వానదీనులై నుండును. పేదలందఱుంచి పెట్టుబడి తేలికగ తిగిందని కొంత వాదించవచ్చును. కాని కొంత సామాన్యతతోడను పౌరసమూహార్యకును సోదరభావముతోడను పేదలకు వారి కొలదయసరములకు సహాయమునచ్చి వారి కష్టనిష్ఠులను మనవిగ భావించి వ్యవహరించుచున్నట్లు వారిహృదయములకు నచ్చచేసినయెడల “నాకేమికావలసినంత ఆస్తియున్నది. గాకపోతే కొంతలమై నా అవలంపారేస్తాను” అను నిర్లక్ష్య, ఉపేక్షాభావముగల భాగ్యవంతులకుంటే పేదలే ఎక్కువ భయభక్తులతో ను, కృతజ్ఞులతోడను బాకీతిప్పివేయుటకు తమరక్తమైనను ధారవోయుచును. నిమ్మజాతులలో నేను అనవసరకేసంతవరకు నా అనుభవము యివేయె. కాకున్న వారికి ఆదాలు, నేలించుబాంతులు బ్యాంకుడిపాజిట్లు వడ్డెరాలు చేసికొనుట తెలియకపోవచ్చును. ఇందుకు తరతరములనుండి వారిని పీడించు నిమ్మశయే ముఖ్యకారణము. ఈపశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో ఈ భీమడోలు గ్రామసంఘములో గుమారు 70, 80 మంది నిమ్మజాతులవారిని కేర్చుకొని గుమారు రు 1500/-లు వాండ్రకు అప్పులుయిచ్చుగా యిప్పుడు గుమారు రు 40, లేక 50/-లు మాత్రము వారివిదయింకను నిలిచియున్నవనియు ఇదిగూడ గతసంతకము పంటలలోపములనే ననియు ఈసంఘ కార్యదర్శిగారు తెలిపిరి. ఈ జిల్లా సహకారాధికారి శ్రీయుత కె. రంగస్వామినాయుడు గారియొక్క అనుభవమును అయ్యదియే.

నిమ్మజాతులు

నిమ్మజాతుల విషయమున దొరతనమువారు అనలంబించు విధానమును, బేజీయులు వాంఛించు విధానమును పరస్పరాభాసముగనున్నవి. నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేక సంఘములు ప్రత్యేకపు యూనియనులు, కేరగిస్థాపించుట ప్రభుత్వ నీతిగనున్నది. బేజీయులన్నో అన్ని జాతులవారును ఒకేసంఘములో చేరియుండవలెనని కోరుచున్నారు. సాంఘిక విషయమున ఈవిధానములు తారాపరమగున్నవి. సాంఘిక మరేవిషయములలో నిమ్మజాతులకు ఆస్పృశ్యత అపాదించి వారిని దూరమునుంచి దేశీయులు అస్పృశ్యతాపాపమునకు లోనగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు అందఱును ఏకసంఘముగజేయ ప్రయత్నింతురు. ఇట్లు తారుమారగుట చిత్రముగదా! ఏదీ ఎట్లున్నను అన్ని జాతులవారును ఏకసంఘమున నుండుటయొక్క ఒకేయూనియను పరిపాలనకు లోనగుటయు, అయాస్థానికపు బ్యాంకులలోనుండి ఆర్థికోపపత్తి సరిపాదించుకొనుటయొక్క సంఘముల పరస్పర వికృతము జాతీయభావ విజృంభణమునకును సర్వ సామ్రాజ్యత్వమునకును మాడ అనవసరము. కనుక బేజీయులు భేదబుద్ధి ఏమాత్రమును లేక ప్రసరించుచున్నట్లు నిమ్మజాతులకు ఆచరణపూర్వకముగ నచ్చచేయవలయును. ప్రభుత్వమువారును వివిధజాతులసభ్య భేదభావము అంశురింపజేయుచున్నట్లు బేజీయులకు సంకోజము ఏమాత్రము గలగకుండులాగున పరిపాలింపవలెను.

కొన్ని సూచనలు

నిమ్మజాతులు:—అభినందనీయముగ పనిజరుగుచున్నను స్వల్పలోపములు కొంచెమునూంప ననుజ్ఞ చేడెదను. అక్కడ క్కడ ఏమాత్రమయినను(adjustments)పుస్తక జమాఖర్చులు జరుగుచున్నవి. అవి లేకుండ చేయవలయును. కొన్ని సంఘ

ములో నిమ్మజాతులను చేర్చుకొనుచున్నను అట్టిపాటి సంఖ్యలతో పోల్చిచూచిన యెడల హస్తీమతకాంతరము గానించును. వారిని అధికసంఖ్యాకులగ చేర్చుకొనగోరెదను. వారికి పండులు కేలు ఋణము లాసగునులేదు. శుభాశుభ సమయములలోను పనిదొరగని కాలములలోను భూతాడికి యివ్వలసిన స్వల్పముగాములు యిచ్చినచాలు. అదియును ధాన్యరూపమున యిచ్చినచో యెక్కువ ఉపయోగకారియగును. ఈజిల్లాలో పాటకపజనమును ముంపేయునాముల పద్ధతిలేదని వినుట కెంతయు సంతసించెదను. ఇంతకుంటేను వారికి మాత్రమే రా సంతాపవరకొరకు కాలములో దినసరిగను, నెలసరిగను, ఏమాత్రమయిన స్వల్పదాయముచేసికొనగల ఆలవాటు మొప్పవలెను. ఈపద్ధతి సిద్ధాంతభాగమున మాత్రమే యున్నదిగాని ఎక్కడను ఆచరింపటంబులేదు. పలువిషయముల ప్రశంసాపాత్రమయిన నిమ్మ మండలములో యీ సల్లముగూడ సమహర్షగోరెదను. మామూలు ఋణపద్ధతికంటే ఆనూత్రము సార్థకపరచుటకు యెక్కువకాలము శక్తి జాగరూకత వినిచేసిండుట అనవసరమును. అయినను కష్టమునకు తనన ఖలితము చేసరితీరును.

క్రయవిక్రయము:—గతసంతకము నివేదిక కొంచెము చూచితిని. మామూలు క్రయవిక్రయసంఘము, నేతగాండ్ర క్రయవిక్రయసంఘముల విషయమునే గాక సమిష్టి క్రయవిక్రయమునగూడ యీయండలమున జరుగు కృషి పూజ్యముగ నున్నది. నేతగాండ్ర ఉప్పితి, క్రయవిక్రయసంఘముల విషయమున మాత్రము యుచికృషి జరుగచుండెను. క్రయవిక్రయసంఘముల విషయము లో పాశ్చాత్యనేతమునలే మన మెపటికయినను ఆరింప నవసరమున్నదని గాని ప్రతిగ్రామములలోను, ప్రతిపల్లెలోను అట్టి సంఘములు స్థాపించ నవసరమనిగాని నమ్మువారిలోని వాడనుగాను. మన దేశ పరిస్థితులను బట్టి అట్టి అచ సరము ను లేదు. సాధ్యము ను గాదు. కక్షకృత్తి నెలలందించుచు ఋణగ్రస్తమైయున్న మనదేశములో లేలికృషికి ఋణములభింపజేయు పరపతి యుద్యమము యెక్కువవ్యాప్తమగుగాని క్రయవిక్రయ సంఘములు, వస్తునిలయములు (స్టోర్సు) యెక్కువ వ్యాప్తమగునని విశ్వసింపజాలను. మరియు మనగ్రామములలో చిల్లరదుకాణములు పెట్టుకొను వైఖ్యలు యింటిల్లిపాతి ఆస్యవహారము చేసికొనుచు నెత్తని మాటలుమోసికొని తెచ్చుకొని సిబ్బంది కాగితములు, కలములు, పాచెరులు, అచ్చులు, వడ్డెరాయ్యము లేకనే దమ్మిడి ఖర్చులేని తాటియొక కవిశృంగార కిరతరములు ఉపయోగపడు యినుప పంటములతో తల్లి, తండ్రి పిల్లలు అందఱును కష్టపడుదురు. అట్టి అనాదీయమును చౌకగను నిర్వహించు క్రయవిక్రయసంఘలలో గుమాస్తా బంట్రోతువగయిరా సిబ్బంది బైండ్సుబుక్కులు, అచ్చులు, పాచెరు మొదలగు ఆడంబరవస్త్రములతో గూడిన మనక్రయవిక్రయశాలలు ఎన్నటికిని పోటిచేయజాలని నానమృతము. నిమ్మజాతులవిషయములో మాత్రము యిట్టి నిరుత్సాహకారణములేవు. వారి అజ్ఞానమును పేదరికమును అవకాశముగైకొని దుకాణదారులు అన్యాయపు లాభముపొందుదురు. సామాన్యగృహపరిశ్రమయగు నేతవిషయమున గూడ అనిరుత్సాహకారణము వర్తింపదు. నేతగాండ్రకు నూలు అమ్మబడును. పేదలకు బియ్యము, ఉప్పు, మెరపకాయలు మొదలగు ప్రతిదిన అవసరములు అమ్ముటలోను రూపాయికి అర్థం రూపాయికి రూపాయిలకుగూడ వారిపద్ధతుండి దుకాణదారులు లాగుదురు. అందుచే వాండ్రవిషయమునమాత్రము లాభదాయకముగ వస్తునిలయములు నడుపవచ్చునని నాయనభవము.

ఫెడరేషను:—మీ ఫెడరేషను కొంతవరకు బాగుగా పనిచేయుచున్నను యింకను యెక్కువసామ్యవరకే నొందవలసియున్నది. ఇందుకు పలయు ద్రవ్యోపపత్తి సంఘములవారందఱును పెంటలు బ్యాంకుల నుండియు యితరవిధములను నేకరింపవలెను నూపరువైజల్లను యింకను యెక్కువ జాగరూకతతో కనిపెట్టవలెను. యూనియను డైరెక్టర్లు సంఘములపద్ధతు వెళ్ళి వానిని చక్కజేయుచున్న విధముననే ఫెడరేషను డైరెక్టర్లను యూనియనులను నిరంతరము హెచ్చరింపవలెను. అన్నివిధములను సర్వతోముఖముగ కృషిజరిగినగాని జిల్లాకంతకు సహకార విషయమున జిల్లాపార్లమెంటుగ వ్యవహరించి జిల్లాసహకారాధికారి తమకార్యనిర్వాహక అంగముగ ఆచరింపజేయగల ఉత్సాహపైతి చేపారనేరదు.

పెంటలు బ్యాంకు:—పెంటలుబ్యాంకు యింకను ఉదారముగ వ్యవహరింపవలెను. సంఘప్రతినిధులకు ఎక్కువ ఆకాశ మొసగవలెను. ఫెడరేషనుకు యెక్కువగ ఆర్థికసహాయము చేయవలయును. భాగములపై పంచులాభము కొంచెము తగ్గించు

కొనియెనను యూనియనులు, ఫెడరేషనుకు నిర్వహింపవలసిన అజమాయిషీ సంఘములను చక్కబరుచుట, స్థిరపరచుట, పెంపొందించుట మొదలగుకార్యములకు యెక్కువ ద్రవ్యము నివ్వవలెను. సంఘములకు అప్పు లిచ్చుట దానిని సకాలమున వసూలుచేయుట మాత్రమే తమవిధిగ గ్రహింపవలెను. ఈ పనులుగూడ యూనియను ఫెడరేషనులయొక్క సామ్యవస్థిపైన యెక్కువ ఆధారపడి యుండును గనుక వానిని ఉత్సాహపైతికి తెచ్చుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నింపవలెను. వేతనపు కార్యదర్శి నియామకముగవరకు సంఘ ప్రతినిధులగువారి నే కార్యదర్శిగా యెన్నుకొని ఉత్తరోత్తర నిర్వహణ మంతయు సంఘ ప్రతినిధుల హస్తగతము చేయవలయును. దూరస్థముననున్న సంఘముల సౌకర్యార్థము కాఖిలు నెలకొల్పవలెను. యూనియన్ బ్యాంకులలోను బ్యాంకింగవిషయమున కేంద్రీకరణమును అజమాయిషీ విషయమున స్థానిక స్వాతంత్ర్యమును వాంఛనియమని సిద్ధాంతము గలదు. ఈ సిద్ధాంతమున అందు బ్యాంకింగుకు సంబంధించినంతవరకు రిజిస్ట్రారు హాజరీ గారికి అమిత విశ్వాసము గలదు. ఈ సిద్ధాంత మెంతమంచిదైనను దానికి కొంత పరిమితి గలదు. పెంటలుబ్యాంకులలోని డబ్బు గ్రామము లది కాక పోవుటవల్ల గ్రామసంఘములో యేర్పడిన యూనియనులు సంఘములును సిఫార్సు చేయుటలోను మామూలు అజమాయిషీలోను నిర్లక్ష్యముగను బాధ్యతావిహీనముగను ప్రవర్తించుచున్నవనునిండ యొకటిగలదు. అందుకు ఒకప్పుడు కొంత యాధార మేమైన యుండి యుండవచ్చును. అయినను అది యెంతవరకు సత్యమో తెలిసికొనుటకును అట్టిలోపములేకుండ చేయుట కయినను అక్కడక్కడ మంచి యూనియనులను బ్యాంకులుగ యేల పరిణామము నొందింపరాదు. అవి యెంతవరకు డిపాజిట్లు సంపాదించి ప్రజావిశ్వాసము చూరగనగల్గినోగూడ విశేషముగను గదా! అట్లు జరిగినయెడల అప్పుపుచ్చుకొనువారికిని అప్పుయిచ్చువారికిని అజమాయిషీ చేయువారికిని అజమాయిషీ చేయింపబడువారికిని పరిపాలకులకును పరిపానకులకును సంపూర్ణ అద్వైతసిద్ధి ప్రాప్తించి స్వయంపరిపాలనా మాత్రము ఆదర్శప్రాయముగ ఆచరణలోనికి వచ్చును. ఇందునుగూర్చి లోగడ రిజిస్ట్రారుగానున్న F. A. హెమింగ్వేగారిని ఒప్పింపగలిగితిమి. గుడివాడ మానియనును బ్యాంకుగాచేయుటకు వారు అంగీకరించిరి. కాని కారణాంతరములచేత అప్పటి కది. ఆగిపోయినది. భీమవరం, నర్సాపురం, ఉండి యూనియనులు చేర్చి యేక యూనియనుబ్యాంకుగ చేయవలెనని 1926 సం॥ డిసెంబరులో నర్సాపురమున కృష్ణాపశ్చిమ గోదావరి సహకార సభయందు తీర్మానింపబడెను. కాని రిజిస్ట్రారు హాజరుగారికి ఆ మాత్రము యిష్టములేక అది ఆచరణలోనికి రాలేదు. హాజరుగారిని ఒప్పించి అచేసినను ఆచరణలోనికి వచ్చునట్లు ప్రయత్నింపవలెను.

భూమితనభాబ్యాంకు:—ఈ ప్రయత్నము ఈ జిల్లాలో యేమియు జరుగుచున్నట్లులేదు. ఇందుకు వెంటనే అధికార అనధికార సోదర్లు అందఱును గడంగవలెను. ప్రాత ఋణముల తీర్మానముకొరకు మాత్రమే ఋణము యివ్వవలెను. నియమము సడలింపవలెను. క్రొత్తఋణములకుగూడ అవకాశమివ్వవలెను. వాయిదా 30 యెండ్లయిన వుండవలెను. సాలకు నూటికి రు 5/6 లకంటే యెక్కువ వడ్డె యుండరాదు. ఇందుకు ప్రభుత్వమువారు బేదార్యముతోను సాహసముతోను పూనుకొనవలెను. నిజముగ ప్రజాతేమము వాఙ్మంతులకును యిదియే నిదర్శనముగ నుండవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమపరపతిని వినియోగించి ఋణమున్నీకరింపవలెను. నాణెములకు సంబంధించినట్టియు కరెన్సీనోట్లకు సంబంధించినట్టియు మూలధనము అమితముగమూలుగుచున్నది. అది అంతయు బ్రిటిషువర్తకల వర్తకమునకు పెట్టుబడిగ ఉపయోగపడుచున్నది. అందులో యేగగ పాలెనను ఇందుకు వినియోగింపవలెను. అట్లు జరిగిననే చౌకవడ్డెనిచ్చుటకుగాని, యేబదియెండ్లవరకు వాయిదాయిచ్చుటకుగాని సాధ్యముకానేరదు. బ్యాంకింగపద్ధతి అమితముగ వృద్ధిగాంచి ప్రజామూలముబడసిన ఇంగ్లాండులో సహితము ప్రభుత్వమువారు ప్రాతఋణముల తీర్మానముకొరకు భూమితనభాబిధానాచరణము నిమిత్తమై కోట్లకోలాది ద్రవ్యము వడ్డెలేకుండా యిచ్చునట్లు యేర్పాటుచేసియున్నారు. అంతకుంటే లక్షలక్షలు అవసరమున్న మనదేశమున ప్రభుత్వమువారు ఆవిధానము యేలవలంభింపరాదు. ఇందునుగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకారసభలలోను తీర్మానము జరిగినవిగాని వానికి మామూలు ప్రజాస్వామ్యగతియే పట్టినది. సర్ డేవియల్ హామిల్టనుగారు ఇందునుగూర్చి నెత్తికోరు కొట్టుకొని మొరలిండుదురు. కాని అదియను నిష్ప్రయోజనముగనే యున్నది.

ఖద్దరు సంఘములు:—భీమవరం ఖద్దరు సంఘం మాత్రం సజీవముగ పనిచేయుచున్నది. ఇందుకు శ్రీఅల్లూరి రామకృష్ణరాజుగారు యెంతయు ఆభివృద్ధినియలు. ఆంధ్రదేశములో ఇయ

(1921)

“ఆంధ్రరత్న” జయంతి

శ్రీ శ్రీ. డి. గోపాలకృష్ణుని మహోత్సవ జయంతి

చెన్నపుర్యంధ్రులభక్తి విశ్వాసములు

రసజనమనోభిరాముడును, సర్వవిద్యాపారంగతుడును, నిఖిలాంధ్రజన సంస్తుతిపాత్రుడును, నిష్కలంక దేశసేవా ధోయజుడును, నిరవధిక కారుణ్యభావుడును, నిరంతర హునామామృతాస్వాదనానిగుడును, సురుచితమందహాసవనుడును, సుమధురమే ఘృగంధీరభాషియు, అఖిలాంధ్ర యోజనపట్టభద్రుడును, అప్రతిమాన త్యాగభనుడునై “చీరాల రత్నరాల పీఠుడనియు” “రామదాసు” అనియు జగత్ప్రసిద్ధిగనిన ఆంధ్రరత్న శ్రీమద్గృరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి జన్మదిన మహోత్సవమును జరుపుటకై నిన్నటి సాయంకాలము చెన్న నగరరాష్ట్రపులు, గౌ|| వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద లోన్ స్పెష్యలులతో నొక సభ గావించి శ్రీ శ్రీ గోపాలకృష్ణుని దివ్యగుణగణముల పేర్కొని, ప్రజలందరూను వారి మహోన్నత జీవితాదర్శము ననుసరింపవలెనని యుద్ఘోషించిరి. ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణుని జన్మదినమును, మరణించిన దినముగూడ, సరిగా యొకేనాడు అనగా జూన్ పదియవ తేదియందే సంభవించెను. ఈనాడే ఆంధ్రదేశమునందు పలు తావుల స్మారకసభలు జరుపబడును.

అధ్యక్షులు

శ్రీ వేమవరపు రామదాసు పరునులుగారు ప్రథమమున మాట్లాడుచు గోపాలకృష్ణయ్యగారికి “ఆంధ్రరత్న” బిరుదును సార్థకమనియు, విదేశములకేగి వారుపాశ్చాత్య విజ్ఞానము దారి తేటినవారై యుండియు, జాతీయకళా, విజ్ఞాన, సాంప్రదాయములం దత్యంతభిమాన సంపన్నుడై మాతృభూమి సేవయందే తన జీవితములన్నిటిని గడపి, మాతృపదపద్మసన్నిధి నే తన యగువుల సర్పించిన మహామహుడనియు గీర్తించిరి. వారి మంద హాసరులు, వారి వాక్చమత్ప్రతి, వారిస్ఫురద్రూపగాంభీర్యము, వారి ప్రజ్ఞా విశేషము లఖిలజనులను సమ్మోహింప జేయుచుండెననియు, గామ్రుజనసమదాయముపై వారికిగల ఆకర్షణశక్తి, జననాయక సామర్థ్యసామాన్యమనియు, బాల్యుచాది స్వాతంత్ర్యాన్ని వారిమునందు ప్రజ్వరిల్లుచునే యుండెననియు, పరాధీన భావము మందునకైన వారి ప్రకృతి యందు గోచరము కాదనియు, అట్టి ప్రజ్ఞానిధి, అట్టిత్యాగ జీవి అకాలముగ, అల్పాయుర్గాయుడై గతించుట భారతాంధిక యొక్కయు, ముఖ్యముగ ఆంధ్రులయొక్కయు పరమ దౌర్భాగ్యమనియుపల్కిరి. చీరాలపేరాల సంరంభమందువారు జూనిన రాజ్యకంఠజైను కొనియాడిరి. కారాగృహముందు వారు పడిన కష్టముల వివరించి వారి త్యాగజీలుమును, కష్టసహిష్ణులను బొగడిరి. వారి విజ్ఞానసంపద, భగవద్భక్తియును జగద్విదితము లనిరి. ఆంధ్ర స్వక్రిత్యము గోపాలకృష్ణునియందు మా స్థిరమిచ్చి యుండెననిరి. శ్రీ శ్రీ, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు తమతో నొకమారు గోపాలకృష్ణయ్యగారిని గూర్చి పలు మారు గోపాలకృష్ణయ్యగారు గొప్ప ఉపజ్ఞగలవారనియు గొప్ప జననాయకులు కాగలరనియు, జనసామాన్యముపై వారికిగల శక్తి అద్భుతమని చెప్పియుండిరనియు అట్టి గోపాలకృష్ణుని తుదకుక్షయరోగపీడితుడై కాలధర్మ మొందెననియు, వారి పవిత్రాత్మను సంక్లిష్టి పరుపవలెనన వారి మార్గమునే అనుసరించి దేశసేవ జేయవలెనని పల్కిరి.

శ్రీ గడ్డె రంగయ్యనాయకుగారు

దినప మాట్లాడుచు గోపాలకృష్ణయ్యగారి గుణగణముల గీర్తించి, వారి జీవితచరిత్రను సంగ్రహముగ వివరించిరి. వారి విదేశసంచారమును, ప్రభుత్వ కళాశాలాధ్యాపక వృత్తియందుండినప్పటి విశేషములను, నిరాకరణోద్యమ ప్రవేశాన, తరతర దేశసేవను, వారి ఘన పాండితినిం సరసనతో విలాసాదులను నర్తించి, వీని యన్నిటికి త్యాగగుణము మకుటమై వారియందు వెలసియుండుటందేసి వారు సర్వ జన వంశ్యులను, ప్రేమ పాత్రులనై గణించును, రామనగరు నందలి వారి శ్రీరామాలయ నిర్మాణప్రయత్నమే వారి సర్వ భూత సమహితత్వమునకు సాక్షియనియు, ఉపన్యాసమునకు పాట పదాలు గడించుటయే వారివాక్యాటమనకు నిర్వచనమనియు, పల్కి అట్టిపీఠుని సంస్కరించి వారి జీవితము నాదర్శముగ గైకొనుడని పల్కిరి.

శ్రీ. గోపాల కృష్ణగారు మాట్లాడుచు గోపాల కృష్ణయ్యగారి నామము ఆంధ్ర దేశమున అత్యంత గోపాల మంద రెండు గుఱివనియు, వారి బహు భాషాజ్ఞానము, వారినిత్యయాప్య

నోత్యాహము, వారి మందహాసరుల ప్రజలల్లరకు వారిని మార్గదర్శకుని, ప్రేమాస్పదుని గావించెననియు ఉన్నతోద్యోగమును త్యజించి, దేశసేవకై సమస్త కష్టముల ననుభవించి తుదకు నిర్దమడై బాద్యగ్రస్తుడై అకాల మృత్యువు వాత బడెననియు, లేనిచో నింక నెన్నియో వత్సరములు జీవించువలెనవాడనియు గోపాల కృష్ణయ్యగారి యందు. ప్రజలు తమ భక్తి విశ్వాసముల నుగన్మరు పవలెనని నవారు జేసినంత త్యాగము జేయకున్నను ఖడ్గరు నైనను ధరించి, కాంగ్రెసు ఆదేశమును పాలింపవలె ననిరి.

శ్రీ కందాడ సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు:—పిదపమాట్లాడుచు తాము గోపాలకృష్ణయ్యగారి స్వయోచ్ఛితో జేరిన వాదమనియు యిరువది సంవత్సరముల క్రిందటనే విదేశములకేగి అప్పటి నాగరికతావిజ్ఞానముల నెల్ల గ్రహించి, ప్రాచ్యవిజ్ఞానము నచట వెదజల్లి క్రిగడించిన మహానీయుడనియు చీరాల పేరాలవాసుల కట్లు ప్రేమపాత్రుడాయెనో 20 సం॥లకు పూర్వము ఎడింబరో నాసులకట్టి ప్రేమాస్పదుడై హైందవ వ్యక్తిత్వమును విదేశములనిలవ బెట్టిగనియు ప్రభుత్వోద్యోగ మందుండియు ఆంధ్రజాతీయతను చాటు ప్రయత్నించెననియు జాతీయకళాశాల యందు బనిచేయుచు తరుణమరుదించినపుడు వికారరాచీయ రంగమునం దుట్టి మాతృసేవకై సర్వస్వమును సమర్పించిన ధీరవ రేణ్యుడనియు, గోపాలకృష్ణుని జీవితమందు ప్రధానముగ రెండు నూత్రములు ప్రత్యక్షములనిరి. విద్యాభివృద్ధియు, పట్టావాసులందునుగాక, గ్రామ్యునివాసులను, కార్మికులను, పేదలునగు జనసామాన్యముందలి సహజముగ శక్తిని. గ్రహించి, ఆశక్తిని విజృంభింప జేసిన వాడు గోపాల కృష్ణుడు. చీరాల పేరాల సంరంభము వారిమహాత్మరనాయకత్వశక్తికి తారాగ్రాము, వారి యాదేశమాత్రమున పురవాసులందరును తమ నివాసములను, గృహములనెల్ల వీడి సంవత్సర మజ్జాతనానమువలె మారి వెలుపల నివాస మేర్పరుచుకొనిరి. జనసామాన్యముచే నిట్టి మహాత్కార్యముల జేయించుటలో గోపాలకృష్ణుడు పెట్టిన భిక్షయే బాణోలీయందు సఫలీకృతమాయెను. వారు నాటి న వీ జ మే నే డ భి ల భార తావనియందును మహాపుష్కమై ఫలవంత మగుచున్నవి. రెండవది వారి శ్రీరామాలయ నిర్మాణము. సర్వమానస సమహితత్వము, పంచమోద్ధరణము అదిగాగల సంస్కరణోద్యమ మందు గోపాలకృష్ణయ్యగారి అకుంతిత విశ్వాసము, వారి శ్రీరామాలయ నిర్మాణదీక్షయందు విశేషము. ఆదేవాలయములందు జాతిమత కుల వివక్షతలు లేక సర్వజనులకు దైవారాధన కనుకూల వసతుల సేర్పరుప నాతడు సంకల్పించెను. వారి జీవితమందలి ఈ రెండు నూత్రముల నవలంబించినచో మనము వారియాత్మకు శృష్టికలిగినవారమయ్యోదము” అనిపల్కిరి.

డి. యస్. శ్యామగారు:—ప్రజలందరును ఖడ్గరునై ప్రముఖ ధరింపగోరిరి. అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ “రమా రమా గోవిందో హరిః అను భగవన్నామ సంకీర్తనతో ముగింపబడెను.

బెంగాలు శాసనసభ ఎన్నికలు

78 మందికి ఎన్నికలు జరిగినవి

కలకత్తా, జూన్ 10:—ఇంతవరకును 78 సభ్యులైన ములకు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఇందులో 84 మంది కాంగ్రెసు పక్షపు హిందూ ప్రతినిధులు. 9 మంది కాంగ్రెసు పక్షేతర హిందువులు. 7 మంది బెంగాలు ముస్లిం అభ్యర్థులు 18 మంది బెంగాలు ముస్లిము శాసనకర్తల పక్షమువారు. 18 మంది యూరోపియనులు.

కాంగ్రెసుపక్షమువారు షరీకొంఠుమంది విజయము గాంచుచున్నారు. ముస్లింలకు పక్షమువారి సహకారమువల్ల కాంగ్రెసు పక్షమువారు అధికసంఖ్యాకులై ప్రబలమవును.

జి శేంధ్రలాలు బెనర్జీగారు యిదివరలో కాంగ్రెసుతరపున శాసన సభ్యులుగా నున్నారకాని యీమారు తిరిగి ఎన్నికలకు అభ్యర్థిగా నుండవలసిగాని కాంగ్రెసువారు అంగీకరించ లేదు. అందువల్ల ఇండిపెండెంటు పక్షమువారి తరపున ఎన్నుకోబడిరి.

పి. బెనర్జీగారిని కాంగ్రెసు పక్షపు అభ్యర్థిగా జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారు నియమించిరిగాని రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటీవారిది అంగీకరించలేదు. అయినప్పటికిని ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపక్షపు అభ్యర్థులను మితవాదపక్షపు అభ్యర్థులనుగూడ ఓడించి విజయము గాంచిరి.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ జూన్ నెల 11-వ తేది మంగళవారము.

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధికోష్ణము గత 24 గంటలలో	అత్యల్పోష్ణము గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూన్ నెల 1-వ తేదినుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పరిమితము
గోపాల్ పూర్	89	81	...	1.5	+ 0.1
విశాఖపట్టణం	92	85	...	0.8	— 1.4
కాకినాడ	101	84	...	1.2	+ 0.2
మచిలీపట్టణము	99	84	...	0.2	— 1.4
కర్నూలు	100	77	...	0.1	— 0.7
బళ్లారి	96	77	...	0	— 0.9
అనంతపురం	0.2	— 1.1
కడప	100	84	...	0	— 1.0
నెల్లూరు	108	84	...	0	— 0.4
మద్రాసు	102	81	...	0.1	— 0.6
కడపూరు	98	79	†	0.2	— 0.2
నెల్లూరు	99	81	...	0	— 1.0
నీలము	94	74	...	1.8	— 0.2
కోయంబత్తూరు	87	72	...	2.4	+ 1.9
తిరుచనాపల్లి	99	79	...	0	— 0.7
నాగపట్టణము	96	81	...	0.2	— 0.2
మధుర	99	80	...	0.1	— 0.5
పాంబర్	87	80	...	0.1	— 0.
పాలకోట	0.4	+ 0.1
తిరువేండ్రము	83	76	†	8.0	+ 2.8
కొచ్చిన్	87	75	0.2	20.4	+ 10.1
కాలికట్టు	89	75	0.8	20.5	+ 8.2
మంగళూరు	85	75	0.9	20.8	+ 7.1
బెంగుళూరు	87	68	†	0.7	— 0.9
మెర్కార	72	64	0.2	19.1	+ 11.9
కొడైకనాల్	68	53	0.4	2.7	— 0.9
హమూర్	70	55	†	2.0	—

సర్కారులు:—మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. కాకినాడలో పగటితేడిమి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రితేడిమి ప్రతిచోటను 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది. కర్నాటకము:—కడపూరులో శుంపరబడినది. కడపూరులో పగటితేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో నిన్న 108 డిగ్రీల ఎండగానెను. ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు, సహాయవాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

బొంబాయి మిల్లుల సమ్మె

పరిసరపట్టణములనుండి పనివాండ్లను మిల్లుదారులు.

రప్పించుచున్నారు

బొంబాయి, జూన్ 10:—మిల్లు యజమానులు కర్మా. అంబరుబాకు, మొదలగు బొంబాయినగర పరిసర ప్రాంతములనుండి పనివాండ్లను రప్పించుచున్నారు. ఇప్పుడు మరిమాదు మిల్లులో పని చేయగలుగుచున్నవి. మొత్తముమీద 70 వేలమంది పనివాండ్లు మిల్లులన్నిటిలో నున్నారు.

కాని పనిలోనికి పోవు పనివాండ్లను పనిలోనికి పోకుండు అరికట్టుటకు సమ్మెదారులు తీవ్రముగా సాత్వికనిరోధమును. మిల్లు గేట్లవద్ద సాగించు చున్నారు.

బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక డభలోని జనరలు. మెంబరుగారగు సర్ గులాము హుస్సేను హిదాయతుల్లాగారు రేపు బొంబాయి పచ్చెదరు. సమ్మె పరిష్కారవిషయములో ఆయాసంఘముల ప్రతినిధులను పిచ్చి తనలో నాట్లాడ నప్పు వని ఆహ్వానించిరి.

వాటాదార్ల సభ

మిల్లుల వాటాదార్లు సమ్మె పరిష్కారవిషయములో గాక పెద్దసభచేయ నిశ్చయించిరి. ఈ సభకు బొంబాయి కార్పొరేషను సభ్యులందరూ యిద్దరు ప్రతినిధులను పంపవలసినదిగా కార్పొరేషనువారిని కోరిరి. బొంబాయి ఎర్రకసంఘము వారిని, స్టామప్రోకర్ల సంఘమువారిని కూడ ఆహ్వానించిరి.

(అ. చె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 నవంబరు జూన్ 11-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 42 కలవి రు	18 00	18 8 0
నెల్లూరిది ,, డిటో	18 8 0	14 8 0
ధిల్లి ,, డిటో	15 8 0	17 0 0
రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సువ్వులు ,,	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర. 205	16 0 0	17 0 0
పెసలు ,, డిటో	16 8 0	18 0 0
పెసలు ,, డిటో	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిటో	17 8 0	18 0 0
ఉలలు ,, ర 195	9 8 0	10 0 0

3. మానెపప్పులు

సువ్వులమానె బా 1-కి	140 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
శేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
శేరు నెనగమానె గానుగ బా 1-కి రు. 104 మినుమానె 95		
అనుదము బా 1-కి	100 0 0	102 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	105 0 0
మరపసుపు ,,	55 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి	91 0 0	94 0 0
దనియాలు ,, బా 1-కి	42 0 0	49 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40 50		
బెల్లము బా 1-కి	28 3 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	26 2 0	26 8 0
చింతపండు బా 1-కి	85 0 0	50 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	88 0 0	84 6 0
చదరం	27 0 0	84 0 0
రవుండు	82 8 0	85 0 0

6. నూలు

నం 20 బెన్ని సింహంయూరే	7 15 0	
నం 6 ,, కటారి	5 0 0	
నం 24 ,, లాటి	5 10 0	
నం 40 కామగూరు 10 పా	11 4 0	
నం 44 సాంజో	5 18 0	
నం 40 రాణి	10 9 8	
నం 4 బెన్ని మసీదు	4 12 8	

7. లోహములు

నండి 100 కులం 1-కి	57 0 0	60 0 0
బంగారుకులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
వవరను 1-కి	18 10 8	
ఇత్తడి బా 1-కి	245 0 0	
రాగి బా 1-కి	285	

8. రంగులు

అతి మేలు స్వీట్లరంగులు అతిజరయిక్ సింహంమార్కు		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0 0		
,, నీలిరంగు 1 కి	1 10 0	
,, 14 రంగులు	1 10 0	
,, 28 రంగులు	1 9 0	
,, 56 రంగులు	1 8 9	
,, 1 అండు	1 8 0	
మర్కట పాన్లుసాగ్-బ్లెడ్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగో 8 కి	1 0 0	
వవర 4 కి	1 2 0	

ఆప్తను యుద్ధము

నాదిరుఖానుగారికి బాచ్చాసాకూగారికి సంధి కుదురలేదు

పెహాదు, జాను—బాచ్చా సాకూగారికి ఆనుకూలముగు వార్తా ప్రచారము బాచ్చాగానుండుటవల్ల నిజమైన సర్తమానములు తెలియటలేదు.

నాదిరుఖానుగారికి కాబూలునకురావలసినదిగా బాచ్చా సాకూగారు ఆహ్వానించినట్లు, కాబూలు నగరమందలి ఆప్తనురాజ్యములోని అన్ని తెగలవారి మహా సమావేశము జరుపవలయుననియు, ఆ సమావేశమునందు ప్రజా ప్రతినిధులచే నెవరు ఆప్తను ప్రభువుగా నెన్నుకొనబడుదురో వారినే ఆప్తను రాజుగా నియమించవలసినదని నాదిరుఖానుగారిని బాచ్చాసాకూగారు కోరియుండిరి. బాచ్చా సాకూగారి యాహ్వానమును నాదిరుఖానుగారు తిరస్కరించిరి. బాచ్చాసాకూగారు ముస్ముందుగా ఆప్తను రాజ్యాధి పత్యమును విడనాడిన గాని ప్రజా సమావేశమునంగి యాలోచించుటకు వలయుపడదని నాదిరుఖానుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

గులాము నబీఖానుగారు

అమానుల్లాగారికి సోతులై గులాము నబీఖానుగారు గోర్యంచు కొండకనుముల ప్రాంతమందుగల బాచ్చాసాకూగారికి ఆనుకూలమైన తెగలవారిమీద బాంబులను ప్రయోగించినట్లు.

బాచ్చాసాకూగారి క్రౌర్యము

కాంధహాగమును బాచ్చాసాకూగారు వశపరచు కొనినప్పుడు కాంధహాగమునుండి కాబూలునకు కొందరు వైదీలుగా గొంపో బడిరి. ఇట్టి వారిలో 40 మంది బాచ్చా సాకూగారి యజ్ఞాను సారము సంహరింపబడిరి.

అమానుల్లాగారు

సాశ్వతబాయికి కుమారీసంభవము

బొంబాయి జాను 8:—అమానుల్లాగారి భార్యసాశ్వతబాయి బొంబాయి నగరమందలి తాజుమాలు హోటలునందు ప్రసవించెను పుత్రక జన్మించెను.

అమానుల్లాగారును వారిభార్య సాశ్వతబాయిగారును యీనెల 22 తేదీని ముల్తాను అను అను స్త్రీమరుపై నెక్కి ఇటలీ వెళ్లెదరు వీరి స్వంతి పరివారము వీరివెంట ఇటలీకి వెళ్లును. మిగిలినవాను పరిమియాకును తుర్కీ-స్థానమునకును వెడలెదరు. ఇనయః ల్లాగారు ఏమిచేయుదురో తెలియదు, అమానుల్లాగారివెంట వెళ్లరు.

అమానుల్లాగారు ఇటలీ వెళ్లి ఏమిచేయుదురో తెలియదు. అచట హాళికులై శివించినాని తెలియచున్నది.

(ఫీ తెస్)

సిల్కు ఖద్దరు

లేక వేస్తు సిల్కునూటింగులు నాణ్యమైనవి. చాకభక లి ఫాందననును. ఉతికినను బాగుగానుండును. అందమైన పసుపు పచ్చరంగుగా లేలును.

7 గజములు X 27 అం. 1 నూట్, 2 కోట్లకు సరిపోవును. ధర రు 6/2 పోష్టాఖర్లు ఉచితము నచ్చనియెడల సాము వాపగుచేయబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయుడు.

Jagannath Chanan Ram,
Choura Bazaar, Ludhiana,
Upper India.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంగ్ మన్

మామిడిపండ్లు, ఇంగ్లీషు మారగాయలు మార్కెటుభక్త ప్రకారము పంపబడును. మామిడిచెట్లు, ఇతర ఫలవృక్షములు, కోటనులు, ఇంగ్లీషు, స్వదేశీ మారకాయల పూలవిత్తనములు కొత్తవిగా ఉన్నవి. క్యాటలాగు పంపుదుము.

Chandra Nursery P O Salem Junction

ఎరాస్మిక్ నబ్బులోనున్న సాగనేమనగా ప్రతిదినమును వానిని వాడుచున్నచో చర్మమునకు శాశ్వతమగు మేలు కలుగును. అతిఅందమై వీని గుచ్చమునకు పూదాపు వ్యసాకుమార్యమును పరిమళమునుగూడ కలవు.

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

ERASMIC PERFUMERS - LONDON

పాపనాశం రాజకీయసభ

డా. వరదరాజు నాయుడుగారి

అధ్యక్షోపన్యాసము

క్రొత్తపక్షమును నెలకొల్పునూచన

నేను సమావేశమైన పాపనాశం రాజకీయసభ కన్యకుత పరిణామ శ్రీయుత డా. పి. వరదరాజులు నాయుడుగారి సగిన ఉద్దేశ్యమునందు కొన్ని భాగముల క్రిందపొందు పరచు బయ్యెను.

అసహాయాధ్యయ ముంకిరించినది. కాని అసహాయాధ్యయ ముభావము లంతరింపలేదు. భావిరాజకీయాభివృద్ధికొరకు దేశాభిమానులెల్లనును అట్టిభావములనుగూడ నమనునముల నుండి తొలగింపవలెను. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము కావలె ననిమన మెల్లన ముంగిరించుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు కాలానుగుణ్యముగ చునపద్ధతులను మార్చుకొనుచుండవలెను. 1857 లో తిరుగుబాటుకాలము నుండియు మనమివిషయమున పెట్టిజనుమును పొందుటలేదు. కాని దేశస్వాతంత్ర్యమునకై మన పాపనాశంకాదు మనకు వైర్యమును, అసహాయమునుగూడ అధికమైనది. ఒకేపద్ధతి ననుసరించినచేగాని మనము స్వాతంత్ర్యమును పొందవలయునని చేపట్టుట కేవల మవివేకము. పౌరులకు లాభ కరముగాని విషయములందు ప్రభుత్వమునకు జాతీయవాదులు సహకారము సలపవలెను. పౌరులహక్కులకు భంగముకలుగువిషయములలోను, ప్రభుత్వమువారి కలంబించు నిర్బంధ విధానము నంగును, మనము ప్రభుత్వవారికి తోడ్పడక వారి నెదిరించులెను స్వాతంత్ర్యమును గడించుటకు రెండే మార్గములు కలవు. అందు కటి బ్రిటిషువారిలో స్నేహభావముతో సంధిచేసికొనుట. రెండవది ఆయుధములతోగూడిన తిరుగుబాటు. కాని అట్టితిరుగు బాటు దురుహిత్యమైనది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు నిశ్చయించినచేగాని అట్టితిరుగుబాటు అనవసరము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకంటె అధినిదేశ స్యాతంత్ర్యమే సర్వవిధముల భాగకాశమున కొదర్పమై యుండుట శ్రేయస్కరమని నాతలంబు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము చెనునైనదెను మనకు మిక్కిలి యవసరము, అసియాజాతుల సమాఖ్యయందు నాకావంతయు నమృతము లేదు. ప్రస్తుతము గల నిరంకుశ ప్రభుత్వము త్వరలోనే అంతరించులెను. భారతదేశముపై భారతదేశ కార్యదర్శి యధికారము తొలగవలెను. భారతదేశములకేయు దేశ పరిపాలననునం దధికారముండవలెను. ఈ ఉద్దేశముతోడనే నేను స్వరాజ్యముకొరకు పన్నులను చెల్లింపకుండుటకై నును అంగీకరించును గాని, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును వ్యర్థ వాదము నంగీకరింపను. బ్రిటిషు సంబంధమును విడనాడుట కంగీకరింపను. నామూద్దేశమిదియే. దీని ననుసరించియే నేను ప్రవర్తించెదను.

రమిశనాడు పరిసితులు

దేశమునందు జరుగుచున్న జాతీయాభివృద్ధికి వ్యతిరేకముగ ప్రచారమును, సాంఘిక ప్రచారమును గమనించుకొండ మనము నిరూపిత శీత్రులమై యుండవలయు సాంఘిక ప్రచారముకంటె అంటు వ్యాధివలె దేశమునందంతను న్యాపించుచున్నది. ఇది అంత కంతకభివృద్ధి చెందినచో మన జాతీయ జీవితమునకే ప్రమాదము సంభవించును. ఇట్టి ప్రచారమును మన మాటంక పరచవలెను. రమిశనాడు కాంగ్రెసు సంఘమువారు తమ ప్రస్తుత నాయకుని నాయకత్వమున యిట్టి కార్యమును చేయజాలకపోయిరి, ఇంక ముందైనను వీరట్లు చేయజాలరు. ఈ యభిప్రాయముతో సకల సంఘములకును మైత్రి కలుగు నట్లు చేసి వారి విశ్వాసమును బడయుటకు ఒక నూతన పక్ష మేర్పరుప బడవలెను. ఆ పక్షమునకు జాతీయవాదులందరి తోడ్పాటు మిక్కిలి యవసరము.

ఉద్యోగ స్వీకారము

ఉద్యోగ స్వీకార ప్రశ్న దక్షిణ హిందూదేశమున ప్రస్తుతము ముఖ్యవిషయముగ పరిగణింప బడుచున్నది కాంగ్రెసు వారు మద్రాసులో మంత్రిపదవులను స్వీకరింప పచ్చునాలేదాయనియే ప్రశ్న. నేను ప్రభుత్వమువారికి పన్నులు చెల్లించుటకు నిరాకరించిన సమయమునందుకూడ శాసనసభా బహిష్కరణమును గాని, మంత్రిపదవుల బహిష్కరణము గాని, యంగీకరించి యుండలేదు. ఇట్టియుద్దేశమును కాంగ్రెసు వారిలో నధికసంఖ్యాకులు ఇట్టపడుట లేదనియు, వారియభిప్రాయమే బలముగ నున్నదనియు, కూడ నేను గ్రహించుచున్నాను.

వ ద వ క మ్మ మ హా స భ

శ్రీయుత మునిస్వామినాయుడుగారధ్యక్షత వహించెదరు

శ్రీయుత కుప్పస్వామిచౌదరిగారు సభను ప్రారంభించెదరు

శ్రీయుత రామస్వామిచౌదరిగారు పతాకోత్సవమును సలిపెదరు

ఈనెల 15, 16 తేదీలలో అంగలూరులో యీసభ జరుగును

ఆ ర వ క మ్మ వి ద్యాధి స భ

ఈనెల 15-16 తేదీలలో అంగలూరులో జరుగును

ఉద్యోగస్వీకారప్రశ్నను అందరికంటె నెక్కుడు తీవ్రముగ మిక్కిలి ఉన్నతాదర్శములను జేదార్శమునుగల ఆంధ్రదేశము నందలి దేశభక్తులు ఖండించెరి. వారిదేశభక్తి నిర్మలమైనది. దక్షిణాదియలో అసహాయాధ్యయ కాలమున వారు జూపిన స్వార్థత్వాగ మనుషమానము.

కడలూరు జైలునందు ఆంధ్రనాయకులతో నుండగల గవురము నాకు గలిగెను. ఉన్నతాదర్శమును వీడి ఉద్యోగ స్వీకారమున కంగీకరించవలెనని వారినిగాని కాంగ్రెసును కాని కోర్కులు అసంభవమని నాకు తెలియును. కాని దక్షిణదేశమున పరిస్థితులనుబట్టి చూచినయెడల దేశాభిమానముగల జాతీయ వాదులు మంత్రిపదవులను స్వీకరించి దేశాభివృద్ధికి భంగకరముగ సంధించువారికి ఆసానములు లభింపవలెనని చేయుట అవసరము. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారు అధికబలమునుగూడ సంపాదించుటకు వీలుకేకుండును. భారతీయుల స్వయంనిర్ణయధికారమును నిరూకరించి భారతీయుల స్వరాజ్యధి కాంక్షకు గూడ అంగీకరింపక బ్రిటిషువారు మన జాతీయ గౌరవమును భంగ పరచుచున్నారు. అట్టి ప్రభుత్వమునకు క్రొత్త స్నేహితులను క్రొత్త బలమును చేపరకుండ నాలుకపరచుట కూడ ముఖ్యాచర్యకమై యున్నది. ఇట్లుపైని శాసనసభాబహిష్కరణమును, ఉద్యోగస్వీకారమున కంగీకరింపకుండుటయు నాత్మహత్యమనియే నేను తలచెదను. రాబోవుకాంగ్రెసులో శాసనసభా బహిష్కరణము నంగీకరింపవలెనని ముందే జాగ్రత్త చేయుచున్నాను. తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసుకు టివారి ఉద్యోగస్వీకార తీర్మానమును బొంబాయిలో సమావేశమైన అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీవారు పూర్తిగ నిరాకరించిరి. భారత శాసనసభా జీవితమును పెద్దమను రాజప్రతినిధిగారు గావించిన ప్రకటనములమున తమిళనాయకులు ఉద్యోగస్వీకార ప్రశ్నను అ. భా. కాంగ్రెసు కమిటీలో చర్చకు పెట్టుటలేదని చెప్పువాలు కండ్ల తుడుపుచుంటే. తమిళనాడువారు చర్చకు యీ ప్రశ్నను దెచ్చి నను అ. భా. కా. కమిటీవారి ప్రశ్నను నిరాకరించుచు తీర్మానించియేయుండురు. అపజయమును పొందుటకు తమిళనాడు నాయకులకు ధైర్యము లేకపోయెను. ఉద్యోగస్వీకార ప్రశ్న విషయమై అ. భా. కా. కమిటీవారు స్వతంత్రముగ వోకతీర్మానము గావించియుండిన చాలమేలుగ నుండెడిదిగాని వారట్లు చేయుటలేదు. కాని దీనితో నాకేమియు ప్రసక్తిలేదు. శాసనసభావిషయమున, ఉద్యోగస్వీకార విషయమునను నేను కాంగ్రెసు మూత్రములకు వ్యతిరేకముకనిలచెదను. గ్రామపంచాయతీలుమొదలు శాసనసభ వరకునుగల సంస్థలన్నిటిలోను జాతీయవాదులు ప్రవేశించి ప్రభుత్వాధికార మధికము గాకుండ జాతీయ వాదులందరును ఆటంక పరచవలెననియే నాభావము. అసహాయాధ్యయము నిష్ఫలమయ్యెను. దాని నికమిదట తిరిగి లేవనెత్తుట అవివేకము మనచర్య లన్నియును ఆవశ్యకతల ననుసరించియు రాజకీయ నిపుణత ననుసరించియు నిర్ణయింపబడవలె.

నూతనపక్షము

రాజకీయస్వాతంత్ర్యము, సాంఘికన్యాయము అను నాదర్శములను ప్రజలకు బోధించి వాని నాధారపరచుకొని మనము సాంతంత్ర్యాంగోరవము గావించవలెను. ఇట్టికార్యక్రమమును ఏపక్షము నిదివర కవలంబించియుండలేదు. కావున నిట్టి యాదర్శములు గల్గి యొకనూతనపక్షము వెంటనేయేర్పడుట ముఖ్యాచర్యము. భారతదేశమునగల రాజకీయపక్షము లన్నియును, జట్టి సుపక్షము కూడ, బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనము నేకోరుచున్నవి. కాని వారివారి కార్యక్రమములందు భేదము కలవు. నేను ఏర్పరుపబోవు నూతనపక్షము రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును, సకలసంఘములకును న్యాయమును కలుగ చేయుటకే ప్రయత్నించును. దక్షిణహిందూదేశమునందు జాతీయాభివృద్ధిని కలుగజేయుటకు నాకు దేశాభిమానులగు స్నేహితులెల్లరును దోడ్పడవలె నేను విశ్వసించుచున్నాను.

యను, జట్టి సుపక్షము కూడ, బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనము నేకోరుచున్నవి. కాని వారివారి కార్యక్రమములందు భేదము కలవు. నేను ఏర్పరుపబోవు నూతనపక్షము రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును, సకలసంఘములకును న్యాయమును కలుగ చేయుటకే ప్రయత్నించును. దక్షిణహిందూదేశమునందు జాతీయాభివృద్ధిని కలుగజేయుటకు నాకు దేశాభిమానులగు స్నేహితులెల్లరును దోడ్పడవలె నేను విశ్వసించుచున్నాను.

కాళహస్తియందు అగ్నిశ్రమాంధ్ర
కాళహస్తి, జూన్ 6,— ఈనెల 5 వ తేది సాయం కాలము 4 గంటలకు కాళహస్తియందు పూసలవారి వీధిని మాటలు నివసించుచున్న మామూరు 180 యిండ్లు తగులబడి పోయెను. దైవాశేషమున జననవ్ర మేయము కలుగ లేదు, గాని ముందుకేలెచు ఒక ఆవునూము మంటలోవిప్పుకొని చని పోయెను. 10,000 రూపాయల వెలగల సొత్తునవ్ర మైనదని తెలియుచున్నది. ఈ మంటలుయందు 1000 రూపాయల నోట్లుకూడ కాలిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రజలు చాల కష్టపడి పని చేసి చివరకు 7 ఘంటలకు మంటలనార్చ గలిగిరి. ఈమంటలనల చాలమందికి నిలువనిడలేకుండ పోయినది. పరోపకారబుద్ధిగల సజ్జనులగు పౌరులు యిండ్లు కాలిపోయినవారికి సహాయము చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె)

స్కూలు పైనలు ప్యాపైతినని అనత్యమాడి నర్తిశి
కేటును స్పష్టించినందులకు ఆరునెలలు కఠినశిక్ష
తిరునెల్వేలి జూన్ 7:— చుయ్య పాండ్యక అను నతడు గతి సంపూర్ణమున తిరునెల్వేలి జిల్లాజడ్జికిడ కేసు తాను తిరువాన్కూరు సంస్థాన విద్యాశాఖయొక్క ప్రవేశ పరీక్షయందు తీర్ణుడైతిని తెలిపి జిల్లాజడ్జిని మోసగించెను. అందు కాశనిపైన కేసు చేయబడెను. అత డాపరీక్షలో కృతార్థుడు కాలేదనియును, సప్రసిక్టు స్పష్టించి జడ్జిని మోసము చేసె ననియును రుజువైనందున నతనికి సహా డినిజన్ మేజిస్ట్రేటు 6 నెలల కఠినశిక్ష విధించెను. (ప్రె ప్రె.)

ఆ త్త క థ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ప్రథమ సంపుటము
క్రాన్ పైజు, పుటలు ౪౫౦
మేలయిన కాగితము ముచ్చటలు గూర్చు అచ్చు అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.
శతావధాని వేలూరి శివరామ శాస్త్రిగారు తెనిగించినది
వెల ఒక రూపాయ మాత్రమే.
తవాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
నెం. 7, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు,

శ్రీ ఆంధ్రభారతీర్థ
సభావిశేషము

విజయనగరము

అనేక శతాబ్దములనుండి గజపతి వంశీయులచే బాలింపఁ బడుచున్న కళింగదేశమునకు ముఖ్యపట్నమై నేడు తురసరాజు రుజులాలలో గొప్పసంస్థానమై వీర్యవీరకాది విశేషముల విఖ్యాతులగు పూర్వాగ్రేసరులకు నిలయమై విద్యాపోషకులు సర సాగ్రేసరులు నగు పూసపాటి వంశాధిపండులైన, విజయరామ రాజు, అనందగజపతి, విజయరాజు అలకనారాయణ మహాప్రభువులచే బరిపాలింపబడునట్టిదియై చెన్నై నగరమునందు శ్రీ ఆంధ్రభారతీర్థప్రధాన లగు శ్రీయుత బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారి నొనర్చిన యదృశ కృషివలన 1929-30-25 తేదీన భారతీర్థోపాసన సుమారు ఉదయ పెని మిదిగంటలకు బ్రారంభింపబడి మే నెల 31 వ తేదీ ఆఖరువఱకు జయప్రదముగా జరిగినదని వ్రాయుటకంతయు సంతోషించుచున్నామను.

ఆంధ్రభాషాభ్యుదయ మూలకారణము దేశీయవిద్యాభివృద్ధి నదాయకము పండితకవి గాయకాహ్లాదకరము నగు నీసంస్థానాధిపతి భారతీర్థ సభ్యులెల్లరు వందనీయులు. విద్యాధికులు, విద్యాలోలురు, విశ్రాంతిలగునగు వర్తమాన విజయనగర మహాప్రభులగు లొసంగ సహాయసంప్రది యాంధ్రులయదృష్ట విశేషము.

ఆసేతుహిమచలము భారతభూమి పరాధీనమై పరభాషలయంద దత్తంత వ్యాపారాహితులగు భారతీయ సోదరీమణులచే స్వదేశీభాషావిప్లవముగల్గియున్న తరుణమునె స్వదేశీసంస్థాన ప్రభువరేణ్యులెల్ల స్వభావస్వవిద్యా పోషకులై, దేశభాషలందు "దెలుగులెస్స" యనెడి లోకోత్తరీదర్శనమిచ్చునట్లు వెల్లడింప దూరదృష్టిపరులు మేధావంతులు ఆంధ్రసురుత్రులు నగు శ్రీ శేషగిరిరావు పంతులుగారివంటి నిస్సార్థపరులగు విబుధవరేణ్యుల ప్రోత్సాహముచే నాంధ్రభాషాభివృద్ధికి దోడ్పడుట యాంధ్రజన సుకృతముగాదె.

ఈ భారతీర్థ సంస్థానాధిపతి యిప్పటికి పదివత్సరములైనట్లు వినియుంటిని. కాని దీనివారి కీర్తనము శత్రుపర్యంబుగాదిలకించు భాగ్యంబు నేటికిగల్గినది. అటు ప్రచురితంబగు విషయంబులని విముగ్ధులుగానివారున్నారో అప్పటి నా హృదయానందమును వెల్లడింప గనయ్యెనని విమర్శినిగామి పాతకలోకమునకు దెలుచుచేయఁజాలమికి జింతించెద. ఆచ్చటి విషయములు మానవసామాన్యుల కతీతములును.

అటు మహారాజా మంత్రిప్రగవభుజంగరాజ్యభంధు, శ్రీ మీర్జాఅల్లమురాజా అయ్యతరాచరాజా, శ్రీయస్మత్ మండలేశ్వర వర్మనాయకవిభూషణ నీలాదిరాజా, విక్రమదేవ నర్మ మహారాజా ప్రతాపసింహ రాజాఅశోకామాగార్లును నిక కొందఱు గౌరవనీయులు శ్రీ మేడేపల్లి వేంకటరమణాశాస్త్రి, సుబ్బరాయశాస్త్రి, ఆచంట సాంఖ్యాయన శర్మగార్లు మున్నగు పండిత ప్రకాంతులు సింహాసనముల సభాపతులు నైయుండ కాన్య, నాటక, నవల, ప్రబంధ, భానకవిత విమర్శక, కళ, గ్రామ్యవాదమున అరణాన ఆగు కలితాపరులగు శతాధిక సంఖ్యగల పండిత బృందంబు పరివేష్టించ నసంఖ్యాకులగు ప్రేక్షకులతో సభాభవనము నిండివిదీకృతమై నిశ్చలమై నిశ్చలమంద ప్రసమైమాపట్ట పండితాగ్రేసరుండగు రాజాభుజంగరాయ సత్ప్రభుండు ప్రధానసభాధిపత్యమై వెలయ సారస్వతసభాకార్యనిర్వాహినివిధంబున బుర్రెలెను.

ప్రారంభమునఁ బండితు లొక కొందఱు కుకవిత్వనిపుణత్వమును బ్రవర్ణించిరి. పిమ్మట నాంధ్రదేశీయనది వివిధప్రాంతములనుండి విచ్చేసినయన్న పండితులు వారివారి విరచితములగు గ్రంథంబులఁ దెచ్చి యొక్కొక్కరు చదివి వినిపించుచుండ నక్కొంగల పండితు లాగ్రంథంబుల విమర్శించుచు లోపాలోపముల వెల్లడించుచుండ నహా! ఆదృశ్యముం జూడ నెంతటి సుకృతంబోగా? నాటిదేని నానాప్రకారంబుల నటనర్తనంబు సలుపుట ప్రత్యక్షంబుగాదె.

ఇట్లుకవి యొక విషయము నెత్తిమాపుచుండ పలువురుకవు లద్దానిని సమీక్షించెయ్యుచుండ నిక నాంధ్రభాషయెట్టి సల్లక్షణశిఖిరాదునో వివరింపగలమా? ఇట్టి పరిమత్పరీక్షలందు ముద్రకాన్యంబులకు స్థలంబున్నె. ఇట్టి మహాసభయందు సమీక్షకంబుల గ్రంథరాజములు నిగ్గదేలిన జాతిరత్నంబట్లు విరాజిల్లుగాదె. తొల్లి రాజరాజనరేంద్రుడు, గృష్ణదేవరాయలు నాంధ్రభాషాభివృద్ధికి పరిమత్పర లంచెనని చారిత్రంబుల న

విన విషయములు నేడుగన్నార నీ విద్యుత్సభాసమావేశ మాలోకించుట నని స్మృతివర్ణంబుల దట్టుగాదె. ఇప్పటి యీ సభాస్థితి నర్థింప చిలువఁజేసికైన సాధ్యంబె. అయిన నాటి దృశ్యంబునం దన్యయిత నొంది సభాస్థాన లెల్లఱు విచారాహితులై యుండ సహజ కవితామధురధార గలిగిన యొకకవి యీసభారాజ మిట్లు వర్ణించియుండె.

నీ. వన్నయాది కవీంద్ర సమృతం బగు నాటి
రాణ్యశేంద్రుని సభారాజమట్లు
తిక్కనాదులకీర్తి కెక్కిన మన్మథు
కాంతుని శేరోలగము విధాన
శ్రీనాథుచే యశస్వి గన్న దక్షిణ
జననాథు ముత్యాలకాలిల
అలసానిపెద్దనాద్యుత్పదిగజమైన
యలకయ్యరాయల కొలువుకరణి
గీ. కవులతో బండితులతోడఁ గావ్యవీర
నావిధానాదీక విమర్శనములతోడ
భారతికి నాట్యరంగమై పరిధవితై
విమతరాజా భుజంగరాజ్యభుని సభయు.

ఇట్టి లోకోత్తరమైన విద్యుత్సభాసభా శ్చిత్రాంశములు దిక్పర్యవసూత్రము నా యల్పబుద్ధికి దోచినంతవఱకు సోదరసోదరీమణులకు వెల్లడించి కృతార్థులగునైతి నని భావించుచున్నాను. ఇట్టి సమావేశములకు విద్యాభిలాషులెల్లరుచచ్చి యనేక విషయముల గ్రహించి చరితార్థులు గావలెనని కోరుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమందలి కవియిత్రులగు సోదరీమణులు తప్పక యిట్టి సలమలకు విచ్చేసి, యనేకవిషయంబుల గ్రహించి భాషాభివృద్ధిచేసికొన ప్రోత్సహించుచున్నాను. ఇంకను ననేకవిషయ విశేషము లీ భారతీర్థ సభందు గల విని శేరోక వ్యాసమందు ప్రకటించెద. శ్రీ భారతీర్థకు జయ. జయ. జయ. ప్రధాని యగు శ్రీ బుర్రా శేషగిరి రావుపంతులుగారి కాయారోగ్యశ్రేష్ఠ్యము లొసంగి సర్వేశ్వరుం డిట్టి దేశసేవ జేయ నన్య గ్రహించును గాక.

అంగలూరు శ్రీమతి అట్లూరి వేంకటసీతమ్మ.

ఆర్యవైశ్యమహాసభలు, పెద్దాపురం

ది. 9-6-29 తేదీన పనునైన ఆర్యవైశ్యసభా వ్యాస సంఘసభ్యులు సమావేశమై ఈ క్రింది తీర్మానముల తీర్మానించిరి.

- (1) ఆహ్వాన సంఘ సభ్యత్వమునకు యముమ (రు 5 గ్రాదానిజిల్లాకు కెంచిన ఆర్యవైశ్యులమాత్రమే ఆహ్వానసంఘ సభ్యులు కాగలరు.)
 - (2) ప్రతినిధిత్వము రు 2 (రెండు గూహములు.)
 - (3) ప్రేక్షకరుము రు 1 (ఒక రూపాయి.)
- మహాసభకు వచ్చు ప్రేక్షకులకును, ప్రతినిధులకును భోజన సదుపాయములు మొదలగు ఏర్పాట్లు చేయవలెను.
- కోయకొండ జగజ్జననిరావు,
కార్యదర్శి.

సీడెక్ జిల్లాలకు, హైదరాబాదునకు (హక్కును) నకు అనుభవశాలులైన బ్రాంచి సెక్రటరీలు కావలెను. వేతనము 150-10-200-20-400

రికనంక సొమ్మ ధరానత్తు కట్ట చేసివాడు, వ్యాపార మంతగా చేయలేనివారు నరఖాస్తు చేయ నవసరము లేదు. నిజముగా సామర్థ్యము గలవారలకు మంచి వేతన నివ్వబడును. తెలంగ జిల్లా లన్నిటిలోను జిల్లా ఏజెంట్లు, సీడ్ ఏజెంట్లు కావలెను. జీతం, కమిషన్ లేక రెండును యివ్వబడును. ప్రాబల్యము గల నర్తకపుకంపెనీలకు ఎక్కువ వలకుబడి గలవారలకు ప్రాధాన్య నివ్వబడును.

వివరములకు:—బి.నరసింహం, మేనేజరు, వీనస్, అస్యూరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్, డిల్లీ, మకాం, గుంటూరు.

విజ్ఞప్తి

బరంపురమునందు భారతి ముద్రాణాలయము, మేనేజింగు ప్రొప్రైటరుగారైన శ్రీయుత జి. బలరామ దాసుగారిని 1-6-1929 తేదీనుండి వజంతుగా ఏర్పాటు చేసియున్నాము. గాన చందాదారులు వారికి చందాలను ప్రతినెల 5 వ తారీఖులోగా చెల్లించి వారిద్వారా పత్రికలను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకముడు
నాటక సమాజములవారికి

విజ్ఞాపన

ఆంధ్రదేశములోని వివిధ నాటకసమాజములవారి ఛాయాచిత్రములను వివరములతో శ్రీయుత పసుమర్తి, యల్లనారాయణ శాస్త్రిగారిచే విరచింపబడిన ఆంధ్రనాటకప్రకాశికలో ప్రకటింపనలచుచున్నాను. కాన ఛాయాచిత్రములను బంపదలచు కొన్నవారు జూన్ 17 తారీఖుకు లోపుగా నాకు బంపగోరుచున్నాడను.

కా॥ నాగేశ్వరరావు
7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు- ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

కమలాక్షి
(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాశీజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుమగారు యం. ఏ., యల్., టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయంద ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
7, తంబుచెట్టి వీధి మదరాసు.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి
వ్యాఖ్యానము

కర్త.—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు
ఆంధ్రవాక్యాయమనందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయశాస్త్రిగారు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్రభారత లక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడి, ఆపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయగారి కను కాదనువారి వాదము లన్నియు సత్యముగా ముఖండింపబడినవి. భాషాసేవకు లెల్లరు ముఖ్యముగా చూచి దగిన విశేషము లెన్నియో కలవు.—

నెల 0-12-0. షాస్త్రీజ కణు.
“ఆంధ్రపత్రిక” ఆఫీసు, 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు

మోహినీతైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.
ఇది మహాపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, క్షీడగ్గు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును నుండదుల మోహాలావణ్యములకు ప్రాశస్త్యములను మనోహరముగ తెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగ నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు జ్వాలకుకూడ పరివశము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యగ. దీనియందు మనోహరముగ నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి శేలకొలని సీసాల విక్రయించి మెప్పు షడవీ యున్నాము. శేమల, జిక్సర పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

గాంధీ మహాత్ముడు

ఆంధ్ర దేశ సంఘారము

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంఘారమును సమగ్రముగను పుష్కలముగాను ప్రచురించుట శ్రేయములు జరుగుచున్నవి. మహాత్ముడు సంఘర్షించిన గ్రామములను, సమర్పించిన సహాయపత్రములను, పూజానిధులను, మహాత్ముని యువనాథులను, ఛాయాపటములను, విశేషముగానే కృత్రిమములను చూచు సమగ్రముగను పంప వేడుచున్నాము.

పాట్లబాబు
212.

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంఘారము,
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను వక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరెవరి రకములను ముట్టరు.

180

కౌన్సిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

సం. 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథాల లింగము విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతకు ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

1. శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళవస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
2. జనవృక్షాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు ౨-౮-౦
3. గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అభ్యుత్థాననామ ౦-౮-౦
4. కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౮-౦
5. సీతీశిఖి: ఇది యొక యాత్మకథాసంగ్రహము. ఇది తొలుత రెండువేలండ్లకు ముం దొక భారతీయ వండితునిచే నిశ్చితభావమున రచియింపబడి పదవది యనేకభాషల బరివర్తితమై హ్యాడ్లీని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౮-౦
6. త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ సుమన్త కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
7. భక్తువదము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధ మతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిళాంబి రంగ చాడులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. ౦-౧౦-౦
8. భీష్ముడు (అయిదంశముల నాటకము): నాల్గవేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు బి. యె. (ఆనర్వు) ౧-౦-౦
9. జిల్లవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి శుశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణస్థితియు నిందు వర్ణితము లైనవి. ౧-౮-౦
10. 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. ౧-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాం ప్రెస్ ప్రెస్-కొంపెనీ-కొంపెనీ గోల్డెన్ రోడ్, 555, రేడియోబాండ్, హైదరాబాద్, డిక్టేటర్

AMRUTANJAN

Price!

Best
Indian Pain Balm
Sold Every Where.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

ప్రకటన

వెలువడినది! నూతనముగా!!

షేక్స్పియర్స్ ఓథెల్లో అను

విషాద విజయసేన

(నవరసధిరముగు రి ఆంకముల నడిన నాటకము)

గ్రంథకర్త - కిర్తి శేషులు. బి. శ్రీ. వీరభట్ల సహాధిప రావుగారు, యా నాటకము షేక్స్పియర్స్ కవిచాసిన (ఓథెల్లో) నాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలాభివృద్ధికి రసవంతముగా సాత్వికముగాను, మృదువుగాను, మధురమైన లాల్లికములతో, ముద్దులూలుకు వద్యములతో, మచ్చటగు శృంగారసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, వేదనయోగ్యముగను రచియింపబడినది. కండితబావుడు లెల్ల రీనాటక మొకసారి శ్రీవేటూరిమహాశాస్త్రి యనువంకింపుడు. కొంత ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరతడుడు, ఆలస్యముకావద్దము నెల ప్రతి 1 కి ద 1-0-0 మాత్రమే, చొప్పున కొనుగోలు చేయవలెను. సలహాదారు:-

వీరభట్ల భాస్కరరావుగారు,

15 బాబుగూడ, కాకినాడ, ఆంధ్రప్రదేశ్

సుప్రసిద్ధ

ఉన్నాద వెద్యాలయము

సాహిత్యము 1753 సం||రము

మరికొన్ని అనేక రోగములను బాగుచేయుట యందు సుచినేర్పు గలను. సుమారు 150 సం||రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. వేలకొలది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి యున్నారు. సలహాదారికి కృతజ్ఞులు ఉచితము.

ఆంగర పాపాచార్యులు ఆంధ్రు

బ్రదర్స్, వెనికేరు,

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము 2

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, కుక్కనష్టము, అతిసారము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 పుటలు డబ్బీ రు 1-4-0. పాలగుంధి లేహ్యము—రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది సహమేహము, మేహసాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 పుట డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. భర్తలు చేరు. సి.సి. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి-నెల్లూరుజిల్లా

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు 1-0-0; పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాటమును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.